

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

GLOBE 2020
Global Leadership and Organizational Behavior Effectiveness
Moldova Research Team

Cartego®

AUF

GOETHE-ZENTRUM
KOOPERATIONSPARTNER
CHIȘINĂU

CULEGERE DE ARTICOLE SELECTIVE

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ NAȚIONALĂ “Multilingvism și Interculturalitate în Contextul Globalizării” EDIȚIA a IV-a

19 aprilie 2024

Academia de Studii Economice din Moldova
str. 61 Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni,
Chișinău, Republica Moldova

Chișinău, 2024

CZU 81'246.3:316.42(082)
M 94

COMITETUL ȘTIINȚIFIC AL EVENIMENTULUI:

Cociug Victoria, dr. în economie, conf. univ., Prorector pentru cercetare și parteneriate, ASEM, Republica Moldova

Necula Aurora Gina, dr. în pedagogie, conf. univ., Decan Facultatea Transfrontalieră, Universitatea Dunărea de Jos, Galați, România

Dotu-Gugea Larisa, dr. în economie, conf. univ., Decan Facultatea REI, ASEM, Republica Moldova

Staver Liliana, cercetător științific, Șef Serviciu Știință, ASEM, Republica Moldova

Dotu-Savca Carolina, dr. în filologie, lect. univ., Universitatea Dunărea de Jos, Galați, România

Roșcovan Nina, dr. în filologie, conf. univ., Universitatea de Stat, Republica Moldova

Pîrlog Angela, dr. în economie, conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova

Rusu Djulieta, dr. în economie, conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova

Romanova Anastasia, dr. în filologie, conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova

Hîrbu Stella, dr. în filologie, Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

"Multilingvism și Interculturalitate în Contextul Globalizării", conferință științifică națională (4 ; 2024 ; Chișinău). Conferința științifică națională "Multilingvism și Interculturalitate în Contextul Globalizării", Ediția a 4-a, 19 aprilie, [Chișinău] : Culegere de articole selectiv / comitetul științific: Cociug Victoria [et al.]. – Chișinău : SEP ASEM, 2024. – 128, [1] p. : fig. color, tab.

Cerințe de sistem: PDF Reader.

Antetit.: Ministerul Educației și Cercetării, Academia de Studii Economice din Moldova. –

Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – În red. aut.

ISBN 978-9975-167-62-8 (PDF).

81'246.3:316.42(082)

M 94

© 2024. Autorii lucrării. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorilor și al SEP al ASEM, este interzisă și se pedepsește conform legii.

© Serviciul Editorial-Poligrafic al ASEM

ISBN ISBN 978-9975-167-62-8 (PDF).

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024>

COMITETUL ORGANIZATORIC

Dodu-Gugea Larisa, dr., conf. univ. Decan Facultatea REI, ASEM, Republica Moldova
Pîrlog Angela, dr., conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Andoni Ina, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Andronic Carolina, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Apachița Svetlana, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Bacimanova Nadejda, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Bolgari Natalia, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Diaconu Luminița, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Maleavschi Maria, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Mămăligă Alla, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Panainte Lidia, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova
Vasilachi Serghei, asist. univ., Departamentul Limbi Moderne, ASEM, Republica Moldova

Indexarea CZU, DOI și arhivarea articolelor în Repozitoriul instituțional IREK:

Cheradi Natalia dr., Habașescu Silvia, Gudima Ana, Iarovaia Alla, Studzinski Svetlana, Pancartov Elena, Biblioteca Științifică ASEM

Responsabilitatea asupra conținutului textelor comunicărilor revine în exclusivitate autorilor

CUPRINS

1. DEVELOPING INTERCULTURAL COMPETENCE IN THE CLASSROOM BY MEANS OF RESEARCHING CONCEPTS <i>LIFARI Viorica</i>	5
2. THE “CULTURAL CHAMELEON” IN EUROPEAN COUNTRIES THROUGH THE PRISM OF MULTILINGUALISM <i>ROȘCOVAN Nina, STAVER Liliana, DODU-GUGEA Larisa, ANTON Lia</i>	14
3. CASE STUDY: DEVELOPING ENGLISH LITERACY COMPETENCES THROUGH THE "LANGUAGE ECONOMICS" <i>ȘCHIOPU Lucia</i>	22
4. RESOLVING INTERCULTURAL CONFLICT BY RECONCILING CULTURAL DILEMMAS/ REZOLVAREA CONFLICTULUI INTERCULTURAL PRIN INTERMEDIUL RECONCILIERII DILEMELOR CULTURALE <i>PÎRLOG Angela</i>	27
5. PROMOTION OF EUROPEAN VALUES AT THE ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES OF MOLDOVA THROUGH EXTRA CURRICULAR ACTIVITIES IN FRENCH <i>RUSU Djulieta, AMORȚITU Angela</i>	35
6. STRATEGIES LINGUISTIQUES ET INTEGRATIONS INTERNATIONALES/REGIONALES EN FRANCE ET MOLDAVIE <i>DATCU Justin</i>	53
7. ENVIRONMENTAL EDUCATION: PRINCIPLES, OBJECTIVES, TYPES AND IMPLEMENTING AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS <i>ROMANOVA Anastasia</i>	63
8. THE ROLE OF CASE STUDIES IN ENHANCING STUDENT ENGAGEMENT <i>MĂMĂLIGĂ Alla</i>	72
9. THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY <i>BATAIKINA E.S.</i>	82
10. THE IMPACT OF MULTILINGUALISM ON COGNITIVE DEVELOPMENT AND BRAIN PLASTICITY: A HOLISTIC PERSPECTIVE <i>ANDRONIC Carolina</i>	90
11. ICT IN TANDEM WITH GLOBALIZATION IN THE MULTILINGUAL SPACE/ TIC ÎN TANDEM CU GLOBALIZAREA ÎN SPAȚIUL MULTILINGV <i>RUSU Djulieta, BĂȚ Marcela</i>	94
12. CULTURAL DIMENSIONS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND ROMANIA: COMPARATIVE STUDY <i>PIRLOG Angela, ALEXA Adelina</i>	106
13. BUILDING BRIDGES, NOT WALLS IN A GLOBALIZED SOCIETY: PREPARING YOUNG CITIZENS FOR A MULTILINGUAL AMBIANCE <i>VASILACHI Serghei, DOMBROVSCHI Livia</i>	117

DEVELOPING INTERCULTURAL COMPETENCE IN THE CLASSROOM BY MEANS OF RESEARCHING CONCEPTS

CZU: [005.73:316.77]:81'246.3

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.01>

LIFARI Viorica, dr., conf univ.

ULIM, Moldova, Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 52

vlifari@ulim.md

<https://orcid.org/0000-0001-5274-1968>

Abstract. *In the context of globalization, migration and outsourcing the plurilingual competence is of paramount importance. Alongside the necessity to be plurilingual for the employee there is a need to develop the ability of intercultural management competence for the heads of international companies who hire competent people all over the world.*

Common European Framework of Reference for Languages is an international standard for describing language ability. It promotes multilingualism and plurilingualism. These two concepts refer to two different ideas in the language context. The latter refers to changing the paradigm of teaching English as the language of today's business. The paradigm shift is becoming known as the 'multilingual turn in education.'

According to King this is a new model for language (2024, cited in Cambridge Assessment English. There is a move to the practice of content and language integrated learning (CLIL). This means teaching English today by taking into consideration the first language of the student and comparing the cultural patterns that are described or expressed linguistically in both the native language and the foreign one.

A typical way of studying cultural differences and similarities cross-culturally and developing intercultural competence is the research of concepts in various languages and their association with mental models. Cultural linguistics is a branch that has developed since the beginning of the 90s of the previous century. It started by combining several domains in conducting a research of concepts cross-culturally. From the linguistic point of view it was done by the Polish-Australian scholar Anna Wierzbicka (Wierzbicka, 1999) and her followers and from the cultural or anthropological point of view these were Geert Hofstede (Hofstede, 2024), E.T. Hall (Hall, 1990) and others.

Key words: *concept, cross-cultural study, cultural linguistics, intercultural communication, multilingual turn in education.*

INTRODUCTION. The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) is an international standard for describing language ability. It was updated in 2020. It refers to Learning, Teaching and Assessing.

One of the main ideas of CEFR is promoting multilingualism and plurilingualism. There is a difference between the two as the cited above document says that mainly in a multilingual classroom languages are used and learned separately, while a plurilingual classroom is a class which base on diversity to improve communication awareness and learning. Plurilingualism values all language knowledge however small a person acquires throughout life. Plurilingual people develop open attitude to all languages and cultures.

When asked what the plurilingual approach means to teachers who work with multilingual students they say: "A plurilingual approach is a combination of ability and attitude. It is the ability to use all linguistic resources and a variety of strategies when trying to communicate with people who speak other languages. Several languages are present in our classroom, so it is plurilingual, the language of schooling is English but the students know German, Croatian, Romanian, Arabic and Turkish as their first language; at the same time they learn French, Italian or Spanish as well. The

tasks they are given at the lesson with emphasis on plurilingualism is working on a project, problem solving. The members of a company come with various national backgrounds and the students who speak more languages can mediate between those who still learn the second or third language (Common European Framework for Languages, 2024).

DEVELOPING INTERCULTURAL COMPETENCE BY STUDYING CONCEPTS

One source in the context of language learning is to recognise the language ability that language learners already have when learning English. They already have at least one language, the language they use at home, but more often than not, they may also have additional languages – if the language of schooling is different, if they speak a regional dialect or variant, or if they speak another lingua franca, for example. This multilingual world ‘is the natural way of life for three-quarters of the human race. In the modern world, monolingualism is not a strong point but a handicap’ (Crystal, 2006).

In Europe, recent migration, as refugees, economic or academic migrants, have added to the number of people who, like Basque or Luxembourgish speakers, already usually have more than one language before they start learning English. In the EU, 97% of school pupils learn English as their first foreign language (European Commission 2018b). More than three-quarters of academic journal articles are written in English (Montgomery 2013), and in the 2019 Shanghai Jiao tong index of universities, 19 out of the 20 top-ranked universities were in the USA or UK, English-language settings. This has led to the growth in English as a Medium of Instruction (EMI). But it is recognised that English is not enough. Employability may demand English language skills as a given – other language proficiencies as well as multicultural sensitivities can mark employees out. These skills enable confidence in less familiar situations and domains that employees can find themselves in. Furthermore, using these linguistic resources – of the home language(s) and any other languages the individual knows – now has to be seen as an aid, not an impediment, to learning and teaching English. This idea is supported by many scholars such as Cenoz and Gorter (2013), Chabert and Agost (2020), Duarte and van der Ploeg (2019), Lau and Van Viegen (2020), Ziegler, Durus and Sert (2013). This means a change from the ‘native speaker standard’ as the ideal for learning English to the recognition that knowing other languages is a tool for learning English. There is a move to the practice of content and language integrated learning (CLIL), which Evans states is a ‘more effective approach than EMI’. There is an increase in recognition of knowing other languages as being useful tools in learning English. This paradigm shift is becoming known as the ‘multilingual turn in education’. King summarises this as ‘a new model for language’ (2024, cited in Cambridge Assessment English).

So in the context of this language policy the companies that are created nowadays hire employees from various ethnic groups who come from different cultural background. In this context managers of the company have to possess a high level of intercultural communication skills alongside with intercultural management abilities.

Intercultural Management is an understanding and respect of other cultures within an international context. In order to do well in an increasingly globalised world, managers need to be able to navigate different cultural waters. So the task of the managers is even more difficult than that of the teachers as they have to implement the information acquired into practice.

The first thing to begin with is revising the “concept of culture” and to identify the values of a certain culture, which is not always easy. Because of the wide range of definitions given to the notion of culture the teacher or the manager should rely upon well known studies so as to create similar ideas to the people from the classroom or the team at the office.

Culture is often described through Professor Geert Hofstede's definition: “*The programming of the human mind by which one group of people distinguishes itself from another group* - the set of shared beliefs, values, and norms that distinguish one group of people from another” (Hofstede,

2024). It is also important to keep in mind that the language as a code of the culture expresses the essential wisdom of the people who speak the language in the proverbs and sayings and in the metaphorical expressions by means of which the language bearers render the abstract concepts. This is how the unwritten rules or specific values in a certain culture are expressed. At this point we want to emphasize the idea of “privacy” that is transmitted in the individualistic types of cultures by peoples’ behavior and also by the expressions found in the English language.

There are similar situations in any other culture and when growing and learning the child from a certain culture absorbs it automatically and associates it with a mental model as concepts are studied cognitively and culturally. So, the teacher of the foreign language knows this specificity very well and in the course of teaching the foreign language explains the difference or asks the students to compare if the same concept exists in at least two cultures and which way are they expressed linguistically and if the mental models are similar. At this point we would like to give an example of how “Western union” concept was implemented in Moldova. From a dialogue with a German expert for whom I worked as an interpreter I found out that “Western union” as a money transfer operator was a bank rival in Germany, this was the main idea of it, while in Moldova it was just a subdivision of the Bank.

Another important issue is the connection between the types of culture and intercultural management. Intercultural management is the process of managing people from different cultures in a way that minimizes misunderstanding and conflict, while maximizing communication and collaboration (Hofstede, 2024).

The difference of National Culture and Organizational Culture lies in the following: National Culture is the overarching culture that exists within a country, while Organizational Culture can be described as “the way we do things around here” within an organization, and how that differs from other organizations. While National Culture is based on values, Organizational Culture is based on practices (Hofstede, 2024), so the manager has to hold both competences and make a clear distinction between them, thus avoiding intercultural conflicts in the multinational office.

As stated above different cultures also have different values and customs. For instance, some cultures value success and competition almost above everything else whereas others prioritize leisure time and emotional well-being. Obviously, it can be difficult for people from these two different types of cultures to work together if they don't understand and respect each other's values, especially if it is the manager that comes from one of these cultures and the employees that come from the other.

At this point we introduce Geert Hofstede’s model of a National Culture, or the 6-D Model of National Culture, which is a way of understanding the culture of a country based on its cultural values. Developed by Professor Geert Hofstede, the model has been used to help organizations improve communication and cooperation between people from different cultures. The model can provide a useful framework for understanding how cultural differences can affect business dealings.

The model consists of six dimensions:

Power distance (1). This dimension expresses the degree to which the less powerful members of a society accept and expect that power is distributed unequally.

A preference for a loosely-knit social framework in which individuals are expected to take care of only themselves and their immediate families is called **individualism (2)**.

The **Masculinity (3a)** side of this dimension represents a preference in society for achievement, heroism, assertiveness, and material rewards for success. Society at large is more competitive. Its opposite, **Femininity (3b)**, stands for a preference for cooperation, modesty, caring for the weak and quality of life. Society at large is more consensus-oriented.

The **Uncertainty Avoidance (4)** dimension expresses the degree to which the members of a society feel uncomfortable with uncertainty and ambiguity. The fundamental issue here is how a society deals with the fact that the future can never be known: should we try to control the future or just let it happen?

Long term orientation (5). Every society has to maintain some links with its own past while dealing with the challenges of the present and the future. Societies prioritize these two existential goals differently.

Societies that score low on this dimension, for example, prefer to maintain time-honoured traditions and norms while viewing societal change with suspicion. Those with a culture which scores high, on the other hand, take a more pragmatic approach: they encourage thrift and efforts in modern education as a way to prepare for the future.

Indulgence (6) stands for a society that allows relatively free gratification of basic and natural human drives related to enjoying life and having fun. Restraint stands for a society that suppresses gratification of needs and regulates it by means of strict social norms.

Long term orientation types of cultures and short term ones refer to time which is a universal concept only the attitude to the concept is different depending on the geographical position of the country, the individualistic or collectivistic type of culture and whether the people from a certain ethnic group belong to a feminine or a masculine type of culture. The concept of time is most often studied by the students in the classes of intercultural communication and there they compare proverbs and sayings about time and the idioms that refer to it, thus finding out that the English “fortnight” has no equivalent in Romanian or Russian, being translated by two words in the mentioned languages, fact which indicates the idea neither of the two languages of translation value this period of time, “a fortnight” being specific for the English culture. Talking about warranty given on goods the English say 18 month warranty, while the Russian culture says “полтора года” (a year and a half), similarly the Russian “сутки” has no equivalent either in English or in Romanian in which the term is translated as “twenty four hours round the clock” and “douăzeci și patru de ore”, but we know that the existence of only one word to denote an idea highlights the fact that the concept denoted by this very term is important in the culture it exists.

Another concept the students prefer to study is the concept of space. It is a well-known fact that people from the collective types of cultures like to stand very close to each other they interact by touching each other when communicating face to face while the representatives of the individualistic types of culture follow the idea of “privacy” and prefer to keep a certain distance from the interlocutor. Very often American teachers who come to work in ex-Soviet countries like Poland or Romania, also Moldova and Ukraine feel indignant and angry about their students that come too close to their interlocutor when communicating anything.

The expression of emotions is another type of communication behavior associated with cultural specific mental models. The English that are quite reserved or cold by controlling their expression of emotions and the Americans that by their history started to communicate by means of the smile, idea that we will develop further in this study, or the Chinese that use several types of smiles to render various emotions.

The concept of politeness is also very often researched cross-culturally by the students who primarily study English as this language uses very many linguistic means to render politeness, as the society puts an emphasis on the etiquette and conventions and the Russians who are quite direct in their expression seem to be rude in their speech as perceived by the representatives of other cultures. But all these ideas depend on many factors such as the language structure, history, the class system and the period of research.

Students also dive into other universal topics, mostly abstract such as the idea of truth and lies, success and failure, love and hate, envy and jealousy, work, the family, etc. Also they

investigate various universal moral values that manifest themselves in a culture specific way and by using the approach of studying concepts they become aware of the specificity of each language and develop the intercultural communication competence.

In intercultural communication both types, verbal and non verbal interaction matter. The social function of the smile, for example, is explained by means of American culture which used this non-verbal means for communication at the time when immigrants from various cultures met on the North American continent. As they were bearers of various languages they could not speak to each other verbally so, as a sign of accepting someone they used the smile. Since then the smile in America has a social function. It serves as a sign of politeness, it has a pragmatic function and the Americans do not understand the serious face of a Russian or a Romanian who would smile only in a certain context, where the smile is appropriate.

In the article “What Feelings Mean in Different Cultures” by Charlene Solomon, the author shares her experience of work in London by comparing the way the people use the smile in communication. “Americans are recognized internationally for their big, white, toothy grins – though perhaps less so in New York” (Solomon, 2020).

The fact that Americans smile more than other peoples or smile in different situations than the citizens of other countries can be grounded by the following idea: “Countries that were built and populated with many different cultures coming together smile more often and more enthusiastically than more homogenous nations. When immigrants from many different cultures and languages come together, they often have to rely on non-verbal communication cues to make connections with their neighbours. In such a way smiling played an important role in pleasant, nonverbal communication across cultures” (Solomon, 2020), in the ages when America was forming as a state.

In the Romanian culture the smile always associated with joy and was promoted on the social level by organizing the national dance “Hora”. This tradition was preserved during hundreds of years and the dancing festivals used to be organized seven times a year: after/on religious holidays (Bahtin, 2022), and some social celebrations as the Independence Day, the National Language Day, Europe Day, etc.

The study of concepts cross-culturally is an example of plurilingual way of teaching English and I use it during my classes of Intercultural communication. We start with the concepts or values which are most important in one language and culture and research them in at least one or two languages; very often we do it in three and more languages.

This branch of linguistics is called cultural linguistics and it supposes a trans-disciplinary research of language through culture or cultural parameters. One of the founders of anthropology, E.T. Hall in his books “Silent Language” and “Beyond Culture” speaks about the importance of the deep culture, the behavior and the values that are learned by the people of an ethnic group from their ancestors.

T. Larina, a Russian scholar, who works in a multilingual environment at the Russian University of Friendship between People, where international students from all over the world come to study to obtain different degrees, in her monograph “The Politeness Category and the Style of Communication” (Translated by Viorica Lifari) tried to compare the category of politeness in Great Britain and Russia not only by means of analyzing instances from literary works but also by using the method of the questionnaire (Ларина, 2009).

The scholar supports the idea that if a concept is important in a certain culture, it has a term for it. This is the case of the concept of “privacy” in the English and American Societies.

The studies devoted to researching concepts cross-culturally started over 30 years ago. The famous Polish scholar, now a professor at the Australian University, Anna Wierzbicka wrote her famous monograph Emotions across cultures: Universal or culture specific (Wierzbicka, 1999). As emotion concepts are very important in intercultural communication and

they are culturally biased a plurilingual person has to be aware of the emotion concepts promoted at the level of one culture or another. Here we refer not only to the “smile” and the “weep” as non verbal means of rendering sadness, unhappiness, joy or happiness but to other mental states associated with the mental models accepted in one country and inadmissible in another one.

When choosing the topics to study cross-culturally the students are very ingenious. An example of such a research is the cultural and linguistic study of the anthems in English (Great Britain and America) Russian and Romanian (the Republic of Moldova).

Another instance of a topic that seems universal but turns out as quite culture specific is the study of colours and the colour metaphors associated with emotional states and traits of the character in various cultures, even in close languages that come from the Indo-European family.

The algorithm according to which we study concepts is identifying the lexico-semantic field or the synonymic row of the notion denoting the concept. Then we use the method of definition and compare the idea of a certain concept not only cross-culturally but also trans-disciplinarily. As well to avoid ethnocentrism we implement the cognitive prototypic scenario suggested by Anna Wierzbicka (Wierzbicka, 1999), and decompose the meaning of a notion into a scenario by means of the Natural Semantic Metalanguage (NSM) that includes 59 semantic primes which can be found in any language. By comparing the scenarios we can identify the differences in the mental models of apparently similar terms.

The questionnaire method is a very popular way to investigate concepts as well nowadays. The difficulty here is the elaboration of the questionnaire as its completion and analysis is done by the internet program and the results are illustrated in diagrams and charts.

TWO CASE STUDIES.

In what follows we present two samples of the concept analysis in three different cultures, done by students and guided by the author of this article to illustrate the development of intercultural communication concept.

The first Case Study is devoted to the concept of hospitality. It was elaborated by Bondarenco Mihaela.

“The importance of hospitality and generosity towards guests is a cultural concept that is common in English, Romanian, and Russian. In this presentation, we will analyse this concept, by comparing proverbs and idioms related to hospitality in each language using the parameters of culture outlined in T. Larina's book “Категория вежливости и стиль коммуникации. Сопоставление английских и русских лингво-культурных традиций”.

The proverbs and idioms of a given language reflect cultural concepts and values in any language, therefore a comparative analysis can help us understand how the concept under discussion is expressed and valued in each culture, and how it may differ or overlap across cultures.

“Guests, like fish, begin to smell after three days” (English) - reflects the value of independence and individualism in the English culture in which emphasis on personal space and privacy is done. Its Romanian equivalent is “Peștele, ca și musafirul, e bun numai două zile”. In this examples both proverbs convey the idea that excessive behavior or prolonged visits are often seen as undesirable. It also emphasizes the importance of respecting boundaries and personal space, as well as the need for balance in relationships and interactions.

When comparing Russian and Romanian proverbs about hospitality we notice the following: “Гость в дом, а Бог в доме”, which expresses the idea that guests should be treated with utmost respect and hospitality, as if they were divine beings. It also implies that a host should be grateful for the company of their guests, as they bring joy and blessings into their home. In Romanian: “Oaspetele din casă, Dumnezeu din cer”, a proverb which emphasizes that treating guests well is not only a sign of good manners, but also a reflection of one's religious beliefs. In

essence, in both languages, this proverb is a reminder that hospitality is not just a cultural norm, but a fundamental aspect of one's moral and spiritual beliefs.

In the Russian culture, the concept of “душевное гостеприимство” (warm-hearted hospitality) is highly valued. This means that hosts are expected to not only provide food and shelter to their guests, but also to make them feel welcomed and comfortable in their home. The proverb “Гостям дверь всегда открыта” reflects this cultural value and reinforces the idea that guests are always welcome in the home and that the host is always ready to receive them with warmth.

The Russian proverb “Хлеб да соль - всего дороже гостя”, reflects the Russian hospitality tradition which places great importance on welcoming guests into the house and treating them with warmth and generosity. In addition to its literal meaning, the proverb also has a deeper symbolic meaning. Therefore, offering bread and salt to guests is seen as a sign of respect and honour towards guests and implies that their arrival should be celebrated with the offering of these symbolic things. The proverbs “Дома гость – в доме радость” and “Гость на гость — хозяину радость” suggest that guests are seen as blessings rather than a burdens, thus, welcoming guests into the house is a source of happiness and fulfillment.

The English proverb “A guest is a jewel on the cushion of hospitality” highlights the importance of treating guests with kindness and respect; the phrase “on the cushion of hospitality” suggests that the guest is treated with comfort and luxury; the proverb emphasizes that guests are highly valued and should be treated accordingly and it is important to go out of one's way to make guests feel welcome and appreciated.

“Hospitality consists in a little fire, a little food, and an immense quiet” is a proverb that suggests hospitality not being extravagant. It is about creating a warm and welcoming environment for the guests: the “little fire and “little food” suggest a modest yet comfortable setting, while the “immense quiet” implies that the guest should be given peace and space to relax.

Among the ideas denoted by the proverbs in the three languages we notice associations with similar scenarios: “Make yourself at home” in English and “чувствуй себя как дома” in Russian. Both convey a similar meaning, which is to encourage the guest to feel comfortable and relaxed in the host's home. The host is extending an invitation to the guest to treat the space as their own and to feel at ease. Another instance is “My house is your house” and “мой дом твой дом”, both conveying the meaning that the host welcomes the guest to their home and offers it as a place of refuge, warmth, and comfort. The guest is treated as an honored visitor, as if they were part of the family.

To conclude the Case Study we claim that hospitality is an important cultural concept in all three languages, but with different cultural parameters. English culture values personal space and boundaries, while in Romanian and Russian cultures there is a greater emphasis on generosity and community. It reflects broader differences between these cultures, such as individualism vs. collectivism and the importance of social relationships. However, despite these differences, hospitality is seen as an important social duty and a way to show respect and honor to guests in all three cultures.

The second Case Study will introduce the Concept of Apology. This is the work of my student Sabina Sobolevskaya.

The work starts with the definition of “apology” in Romanian, Japan and the USA: In Moldova, an apology is not always a direct expression of regret or taking blame. It often focuses on maintaining social harmony and avoiding confrontation (Maddux, 2024). In Japan, apologies are seen as a way to show that one understands the burden one has caused for the person they are apologizing to and to acknowledge the relationship between them and that person. They are used to ease the stress in damaged relationships and show interconnectedness (Talaera Talks, 2024). An apology in the USA is a direct and sincere expression of regret or remorse for a mistake or offense.

It acknowledges responsibility and aims to repair the situation and rebuild trust (Talaera Talks, 2024).

So the three definitions mentioned above show the mental models with which the representatives of three different cultures associate the apology and what this act means for each culture. In the Romanian culture it is more an act of politeness to avoid conflict, in the Japanese cultures it is connected with respect and empathy, while in American culture this is just regret or remorse for a committed mistake.

Next come the functions and the meanings of “apologies” in the three types of societies (Talaera Talks, 2024).

Table one. The functions and the meanings of “apologies”.

English	Romanian	Japanese
Direct and sincere apologies are valued. Taking ownership of mistakes and expressing regret is important. The focus is on repairing the situation and rebuilding trust.	Direct apologies are uncommon. Making indirect responsibility through phrases like “Perhaps I was not explicit enough” is more common. Focus on maintaining harmony and avoiding confrontation is privileged. Offering gestures of goodwill like sharing food or drinks can signify an apology.	Apologies can be complex and nuanced. Focus is on acknowledging the inconvenience caused and restoring harmony. Expressions like “sumimasen” (excuse me) or “wamen nasai” (I am sorry) are used frequently, even for minor offenses. Direct apologies for serious mistakes might be avoided to save face.

Having introduced the functions of the “apology” in the three mentioned above cultures we would like to firstly highlight the common traits and after put emphasis on the differences in conceptualizing “apology” in English, Romanian and Japanese.

Thus we notice that while the style of taking responsibility differs across these cultures, the core value remains the same. All three cultures value taking responsibility for actions. Moldova and Japan might favor indirect expressions of responsibility, while the USA inclines towards directness; the underlying principle is acknowledging the impact of one's actions and strive to restore balance.

The study of concepts is always based on proverbs and sayings after considering the definitions and the function of the discussed idea in the society and in interaction. The wisdom revealed in the proverbs either confirms or augments the idea expressed in the theory of culture.

Table two. Examples of proverbs in three languages.

English	Romanian	Japanese
<i>Who errs is human, to forgive divine</i> (A. Pope). – Forgiveness is seen as a noble act, highlighting the importance of apologies leading to reconciliation. <i>The only true apology is the one that leads to a change of attitude</i> (A. Pope). – True apologies result in a change of behavior, not just words. <i>Pride goeth before destruction and a haughty spirit before a fall.</i> This biblical proverb suggests	<i>greși e omeneste, a persevera e avolesc.</i> <i>În om înțelept își cere scuze nu în vorbe, ci cu fapte.</i> – The second proverb emphasizes actions over words in seeking forgiveness. <i>Ai bine te îndoii decât să te rupi.</i> This proverb highlights the value of compromise and commends avoiding confrontation, which can necessitate an apology.	<i>sincere apology is the best medicine</i> (Japanese Proverbs and sayings by A.A. Bullock, p. 14). <i>single apology can heal many wounds.</i> – The power of apologies to restore harmony is emphasized. <i>It is better to apologize once too often than once too seldom.</i> – readily offering apologies, even for minor offenses, is seen as important. <i>The thorn of regret is worth a</i>

at humility is necessary for apologies, as pride can lead to mistakes that require them (The Bible, Book of Proverbs 16:18).	<i>n cuvânt bun poate încălzi trei rni.</i> – A sincere apology can be seen as a kind word that fosters warmth and understanding.	<i>urden of delights.</i> – Expresses the importance of resolving issues through apologies to avoid future regret.
--	---	--

CONCLUSION

In order to follow the CLTL recommendation in teaching a foreign language, instructors should use the plurilingual approach and also take into consideration the multilingual turn in education.

The next step in developing the intercultural competence with learners of English is involving them into team work in elaborating projects and by doing that preparing them for their future activity and interaction in a multi-ethnic company, as in the process of project development they learn to interact with each other and develop tolerance, empathy and other skills that refer to emotional intelligence and intercultural competence.

While interacting within the International project management discipline the Master students study the values, concepts and cultural patterns of a certain culture by comparing them and by contrasting them with their native one or adding two or three more languages they know.

They are aware of how much the verbal and non-verbal means existing in a certain language express the values of the given culture and highlights its identity.

The variety of methods the students use while developing their projects are chosen from the diversity of the theoretical material from the American, Australian, European (English, German and French) and Russian linguistic schools devoted to cultural linguistics and linguistic anthropology and the implementation of the trans-disciplinary approach in studying concepts helps them to give a wider view to their intercultural projects.

Bibliography:

1. Bahtin, I., 2022. *Râsul și plânsul la Romani*, [online] Available at <https://www.youtube.com/watch?v=n7PJYy2eKT8> [Accessed 18 April 2022].
2. Cambridge Assessment English, *What Does Plurilingualism Mean for Language Assessment*, [online] Available at <https://www.cambridgeenglish.org/Images/597022-research-notes-78.pdf> [Accessed 8 June 2024].
3. *Common European Framework for Languages*, [online] Available at [coe.int/web/common-european-framework-reference-languages](https://www.coe.int/web/common-european-framework-reference-languages) [Accessed 8 June 2024].
4. Crystal, D., 2006. *How Language Works*. New York: The Overlook Press.
5. Hall, E.T., 1990. *The Silent Language*. Anchor books: New York, London, Toronto, Sidney, Auckland.
6. Hofstede, G., 2024. *The 6-D Model of National Culture*, [online] Available at <https://www.hofstede-insights.com/intercultural-management> [Accessed 8 June 2024].
7. Maddux, W., 2024. *Cultural Differences in the Function and Meaning of Apologies*, [online] Available at https://www.researchgate.net/publication/233621585_Cultural_Differences_in_the_Function_and_Meaning_of_Apologies [Accessed 9 June 2024].
8. Solomon, Ch., 2020. *What Feelings Mean in Different Cultures*. In: Culture Wizard.
9. Talaera Talks, 2024. *The Art of Apologizing Effectively across Cultures*, [online] Available at [The Art of Apologizing Effectively Across Cultures \(talaera.com\)](https://www.talaera.com) [Accessed 9 June 2024].
10. Wierzbicka, A., 1999. *Emotions across Languages and Cultures*. Cambridge University Press.
11. Ларина, Т., 2009. *Категория вежливости и стиль коммуникации. Сопоставление английских и русских лингво-культурных традиций*. Москва: Рукописные памятники древней Руси.

THE “CULTURAL CHAMELEON” IN EUROPEAN COUNTRIES THROUGH THE PRISM OF MULTILINGUALISM

CZU: 81'246.3:316.42(4)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.02>

ROȘCOVAN Nina, PhD, Associate Professor
Centre for Behavioral Research (Cog-Cilix-Net),
Academy of Economic Studies of Moldova
e-mail: nina.roscovan@ase.md
ORCID ID: 0000-0002-1726-6863

STAVER Liliana, Scientific Researcher
Centre for Behavioral Research (Cog-Cilix-Net),
Academy of Economic Studies of Moldova
e-mail: liliana.condratchi@ase.md
ORCID ID: 0000-0001-8696-9039

DODU-GUGEA Larisa, PhD, Associate Professor
Faculty of International Economic Relations,
Academy of Economic Studies of Moldova
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md
ORCID ID: 0000-0003-4677-7053

ANTON Lia, PhD Student
ASEM Doctoral School,
Academy of Economic Studies of Moldova
e-mail: anton.lia@ase.md
ORCID ID: 0009-0009-2753-2465

Abstract. *The present article deals with the concept of the **cultural chameleon** under the European multilingualism framework, examining how individuals adapt to various linguistic and cultural environments. Given the increasing rates of mobility, migration, and globalization, Europe's linguistic landscape is under constant change as well, therefore, the cultural chameleon emerges as a key figure in both social and professional contexts. Basen on theories of cultural intelligence (CQ) as well as sociolinguistic perspectives on language use, this study follows the patterns of language adaptation and highlights social and political factors contributing to the development of multilingual societies, alongside some real-world examples from European institutions. We argue that cultural chameleons, with their ability to switch between languages and cultures benefit from cognitive and social flexibility and at the same time play an important role in fostering cross-cultural understanding, enhancing professional mobility, and promoting linguistic diversity in a globalized world.*

Keywords: *cultural chameleon, multilingualism, cultural intelligence (CQ), migration, globalization, linguistic diversity, cultural diversity, sociolinguistics, multilingual communities, cultural flexibility, European Union, cultural integration.*

INTRODUCTION

In the context of contemporary Europe, multilingualism has become both a defining characteristic and a complex challenge. With over 175 nationalities residing within the European

Union, linguistic diversity is a reality shaped by centuries of migration, conquest, and globalization. As people move across borders, so do their languages, contributing to a dynamic linguistic landscape. This movement has given rise to new forms of identity, with a complex linguistic repertoire, where individuals and communities must use multiple languages and cultures in their daily lives. Therefore, the concept of the *cultural chameleon*, with a view on individuals who adapt fluidly between different linguistic and cultural settings, becomes increasingly relevant.

According to the cognitive psychologist, Winston Sieck, the cultural chameleon comprises the individual's ability to juggle diverse linguistic environments, switching between languages and cultural norms depending on the social or geographical contexts [20]. In European societies where the asymmetric distribution of language (as stated in the asymmetric principle of multilingualism) is predominant, the flexibility of the cultural chameleons is seen as a survival strategy. Languages such as English dominate international business and higher education, while regional and minority languages are associated with strong cultural identities. The arising interrelationship between these languages generate a complex network of linguistic hierarchies navigated by the cultural chameleons.

This article underscores the concept of the cultural chameleon based on European multilingualism, following social and political factors contributing to the emergence of multilingual communities. Namely, it assesses the way individuals adapt to and manage the challenges faced by dominant and minority languages in multilingual communities, with a view on how multilingualism reflects broader societal and cultural power dynamics. This study explores how language use, cultural exchange, and multilingualism shape identity in Europe. It highlights the need to support linguistic diversity as our world becomes more interconnected.

APPROACHES TO THE CONCEPT OF CULTURE IN THE SPECIALIZED LITERATURE

The concept of *culture* has long been a subject of extensive debate and varied interpretations within the field of anthropology. Different schools of thought, shaped by historical and theoretical developments, have offered distinct definitions and approaches to understanding culture, reflecting the evolving nature of the discipline. In this paragraph we aim to provide an overview of the major anthropological theories that have influenced cultural research, focusing on the different lenses through which scholars have interpreted the complex relationship between culture, language, and society.

One of the earliest and most influential definitions of culture comes from the British anthropologist Sir Edward Burnett Tylor, a key figure in the evolutionist tradition alongside Charles Darwin, Lewis Morgan, and James Frazer. In his seminal 1871 work, Tylor defined culture as “that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society.” His evolutionary perspective viewed culture as a vestige of earlier stages in human development, implying that all societies follow similar trajectories in their progression. This notion was foundational but has since been critiqued and refuted by later anthropological currents, including diffusionism, which emphasized the transmission and distribution of cultural traits across societies rather than their evolution in isolation. An acceptance that is later refuted. Diffusionists, for example, in reaction to some evolutionary excesses, came up with the idea that cultural traits travel, are transmitted and distributed, any invention being a unique phenomenon which is then "diffused" to other societies. [5, p. 56; 21]

American cultural anthropology, in contrast, introduced a more holistic and relativistic view of culture. This school of thought, pioneered by figures such as Franz Boas, emphasized the uniqueness and diversity of cultures, rejecting the universalist assumptions of evolutionism. Theories like the Sapir-Whorf hypothesis suggested that language shapes thought and worldview,

highlighting the interconnection between language and culture. This linguistic relativity posits that the structure of a language influences how its speakers perceive and conceptualize reality, therefore challenging the notion that cultures evolve through similar stages. Opposed to the evolutionist school, Sapir and Whorf favoured the enclosure of each culture, seeing it as a unitary whole, all its members included in a constraining but original "matrix". The linguistic relativity hypothesis put forward by Sapir and Whorf is based on the idea that language offers people much more than the possibility of communicating with each other. Language is prone to certain interpretations. The finding is based on the fact that people see the world in different ways, depending on the language they use, in other words, linguistic structure leads to different world views, so language (especially the grammatical structure of language) structures the way the world is perceived, establishing mental categories that predispose people to see reality in one way or another. The authors come to the conclusion that the morphological system of language is closely related to the set of concepts, which presupposes the mental basis of the living activities of a particular group, because morphology reflects in particular that particular type of thinking that characterizes the speakers of that language [21].

There have been various analyses of culture, comprising the ones put forward by Ruth Benedict in her analysis of the culture-personality relationship, and the hermeneutic approach of Clifford Geertz. As anthropological thought continued to evolve, other influential figures such as Clifford Geertz put forward their approaches. Clifford Geertz, a leading proponent of symbolic anthropology, argued that culture is essentially a "web of meanings" that individuals interpret and interact with [9, p. 5]. In his approach, the scholar argued that culture is a text to be read and analysed, thereby shifting the focus of anthropology from explaining cultural practices through historical or biological determinism to understanding the meanings and symbols guiding human behaviour. Furthermore, Robert Deliege points out that the notion of text takes on a double meaning: on the one hand, reality can be read as a text (as a set of coherent ideas emitted by actors) and on the other hand, he reconstructs his own texts, having more or less distant relations with reality [5, p. 161].

Moreover, the British functionalism school of thought, represented by Bronislaw Malinowski, advanced culture as a system of interrelated parts, each fulfilling specific functions to meet the needs of individuals and society. According to Malinowski, every cultural practice or institution serves to satisfy basic human needs, although this biological determinism has received some criticism for oversimplifying the complexities of social institutions and cultural dynamics [14, pp. 36-37].

Throughout these varying approaches, one constant remains: the concept of culture is multi-faceted and resistant to any singular definition. From the evolutionary models of the 19th century to the interpretive frameworks of the 20th century, anthropologists have continually revisited and reshaped their understanding of culture, making it a central and enduring theme in the study of human societies. In this article, we will explore these diverse theoretical perspectives, examining how they have shaped anthropological research and contributed to our understanding of the intricate relationship between language, culture, and society.

THE CULTURAL CHAMELEON AND SOCIETAL MULTILINGUALISM

In most European countries, multiple languages are spoken, many of them having substantial numbers of speakers across national borders. Europe is continually evolving due to factors like mobility, migration, and globalization, resulting in a diverse *linguistic landscape*. This increase in migration and mobility has transformed Europe as well as countries like Canada and the USA, thus underscoring the need for new policies and initiatives that embrace linguistic diversity.

Societal multilingualism can take different forms. The first refers to countries or regions that comprises several language groups, however each monolingual, with monolingual citizens. In

Canada for instance, where the nation is multilingual, its individual citizens are not usually multilingual, this model being usually referred to as the "territorial principle of multilingualism." On the other hand, the "personality principle" refers to situations where multilingualism is the official policy, and most individuals are multilingual [15].

Historically, multilingual communities have emerged through various processes. Migration, both voluntary and involuntary, has played a foundational role. Involuntary migrations, as the Babylonian exile or the forced relocation of populations in the 20th century by the Soviet Union for example, have shaped the multilingual communities we see today. For instance, after the collapse of the USSR, in the Baltic states, Russian immigrants now face the challenge of learning Estonian, Latvian, or Lithuanian. Furthermore, voluntary migration (the USA) has led to the assimilation of large immigrant communities, each contributing to the country's multilingual landscape of a melting pot. In the 19th and early 20th centuries, the USA absorbed speakers of German, Italian, Yiddish, and Spanish, and many other, however, even if many of these groups adopted English over time, multilingualism persisted.

Conquest and colonial expansion have also contributed to the multilingual states we have today on the linguistic landscape. The spread of English throughout the British Isles resulted in multilingualism and the gradual loss of Celtic languages. Similarly, Spanish and Portuguese conquests in the Americas created multilingual nations with large indigenous populations, many of whom still speak native languages. Colonial policies in Africa further compounded this situation, as European powers drew borders that grouped diverse linguistic communities into single political entities, often adopting the colonial language as a common lingua franca. These diverse historical factors have produced varying patterns of multilingualism, often resulting in language conflict. Pressures for one language to dominate over others, whether through formal policy or informal social dynamics, have prompted sociolinguists to focus on issues of language maintenance and shift within multilingual societies.

The concept of the *cultural chameleon* refers to individuals or communities that possess the ability to adapt and navigate multiple cultural and linguistic environments fluidly, adjusting their behavior, language, and social norms based on the context in which they find themselves. The concept of the cultural chameleon is deeply intertwined with the idea of *cultural intelligence (CQ)*, a framework that describes an individual's ability to adapt and function effectively across diverse cultural settings. Pioneering research in this area has been conducted by P. Christopher Earley and Soon Ang, who are widely recognized for their work on CQ. Their research outlines how individuals with high cultural intelligence are capable of recognizing cultural differences, adjusting their behaviors, and seamlessly integrating into various cultural environments as key characteristics of the cultural chameleon. Earley and Ang's work emphasizes the importance of cognitive, motivational, and behavioral flexibility in navigating multicultural contexts, which is crucial for individuals who frequently engage with different cultural and linguistic groups [7]. Additionally, scholars such as David Livermore have expanded on this concept, linking cultural intelligence with leadership and global competence, and demonstrating its relevance in both professional and social interactions. Together, these researchers have laid the theoretical groundwork for understanding how cultural chameleons operate, highlighting the adaptive strategies and psychological traits necessary for thriving in multilingual and multicultural environments. While Livermore may not specifically use the term "cultural chameleon," his work on cultural intelligence provides a framework for understanding how individuals can become adept at navigating multiple cultural environments. By developing high CQ, individuals can effectively become cultural chameleons, seamlessly adapting to various cultural settings [13].

In the context of European multilingualism, the cultural chameleon embodies the flexibility and adaptability required to move across linguistic borders, both within and between nations. As Europe becomes increasingly interconnected through mobility, migration, and globalization,

cultural chameleons represent a growing phenomenon, especially in regions where multilingualism and multiculturalism are the norm. Moreover, within multilingual societies, the cultural chameleon is not just a linguistic adept but a cultural mediator who understands and embodies different value systems, social practices, and traditions. This adaptability is essential in environments where identity is fluid, and communication occurs across diverse linguistic communities. In multilingual contexts such as Switzerland or Belgium, for instance, individuals often navigate between multiple official languages, such as French, German, and Italian in Switzerland, or Dutch, French, and German in Belgium. Being able to shift seamlessly between these languages is not just a practical skill but also a reflection of a deeper cultural sensitivity and awareness.

PATTERNS OF USE AND ASYMMETRIC POWER DYNAMICS IN MULTILINGUAL SOCIETIES

In multilingual communities, languages are valued on different scales. This phenomenon, known as the "asymmetric principle of multilingualism," refers to the unequal distribution of power, prestige, and vitality among languages. According to M. Turner, languages are arranged on a hierarchy based on the roles their speakers get within a society. Usually languages of opportunities providing access to valuable domains, such as education or employment, get a higher place on this hierarchy, while languages with more limited roles are positioned lower in the hierarchy pyramid. In many post-colonial countries, the language of the colonizer was often kept as the official language, thus providing some minor roles and marginalising indigenous languages and cultures. Other factors would comprise immigrants who may face pressure to learn the dominant language of their new country, affecting their cultural identity and social integration, or schools that prioritise instruction in a dominant language leading to students being disadvantaged and, therefore, affecting their academic performance and future career opportunities [19].

In multilingual societies, the value placed on different languages often depends on their specific domains of use. For instance, in India, Sanskrit is related to ritualistic and academic settings, while English, due to its colonial history and dominance in the areas of administration, science, and international affairs and business, is seen as an opportunity to upward social mobility.

However, these evaluations are not always tied to material or economic criteria. The revival of Hebrew in Israel, the resurgence of Catalan and Basque in Spain, and efforts to revitalize Sanskrit in India demonstrate that factors like ethnic, national, or religious identity can play a crucial role in language use, maintenance, and revitalization. Around the world, movements are advocating for the recognition and expansion of indigenous languages, particularly in former colonies like Malaysia, the Philippines, and Ecuador, where these languages had been marginalized. Such efforts often seek to extend the functional range of indigenous languages by incorporating them into domains like education, administration, and law, challenging the dominance of hegemonic languages.

The linguistic dynamics within multilingual societies are thus reflective of broader societal power structures, with languages competing for status, authority, and functional range. These shifts highlight the ongoing tension and negotiation inherent in multilingual settings.

A key feature of the cultural chameleon in Europe is the ability to deal with the *asymmetric principle of multilingualism*. Based on the aforementioned, as European societies generate language hierarchies, where some languages are attributed more prestige and practical use than others, cultural chameleons are expected to face these inequalities [18]. For example, English has emerged as a dominant lingua franca across Europe, particularly in international business, academia, and technology. Speakers of dominant languages typically have better access to educational and economic opportunities, thus, leading to cycles of inequality, as those speaking less-dominant languages may struggle to access the same resources. Moreover, languages could serve as an important form of cultural capital, meaning that proficiency in the dominant language would

provide greater social mobility, status and influence. Therefore, it is important to note that a cultural chameleon might use English in professional or educational contexts, while being fluent in a local or regional in more personal or community-oriented settings, which requires not only linguistic proficiency but also the cultural intelligence to understand when and how to use each language.

BENEFITS OF BEING A CULTURAL CHAMELEON IN EUROPEAN MULTILINGUALISM

Cultural chameleons often emerge as mediators in contexts of *language conflict* or *language shift* [15]. In regions where one language group has historically dominated another, such as in the Baltic states, where Russian speakers must now integrate into societies that prioritize Estonian, Latvian, or Lithuanian, cultural chameleons bridge the gap between competing linguistic groups. They may act as interpreters of not just language, but also the underlying cultural values, easing tensions and facilitating smoother integration in socially diverse environments. In multicultural European cities such as London, Berlin, or Paris, cultural chameleons are often found among immigrants and second-generation citizens. These individuals frequently switch between the language and cultural norms of their family's country of origin and the local culture of their adopted country. For example, many young people of Moroccan descent in Amsterdam speak Dutch fluently but also maintain proficiency in Arabic or Berber. This ability enables them to integrate more successfully into Dutch society while preserving their cultural heritage, opening doors to career opportunities in fields such as translation, international business, or diplomacy. The ability to adapt to different linguistic and cultural contexts helps cultural chameleons integrate more easily into multiple communities, being given the opportunity to participate in various social, professional, and educational networks, thus, making them more adaptable in changing environments.

Most EU institutions, such as the European Commission and the European Parliament, operate in 24 official languages. Therefore, diplomats, translators, and interpreters working within these institutions face the multilingual environment daily, having to switch between languages and cultural contexts. Moreover, the cultural chameleons hired for these positions will enhance communication and foster cross-cultural understanding and collaboration at the same time, an essential feature for the functioning of a linguistically and culturally diverse union such as the EU. Research shows that multilingual individuals who can shift between cultures often have greater cognitive flexibility and problem-solving competencies. This flexibility allows them to approach situations from different cultural perspectives, making them more adept at conflict resolution and innovation.

Therefore, the cultural chameleon is a product of linguistic fluidity and cultural hybridity, thriving in environments (linguistic and cultural) where borders are flexible. As countries such as the USA, Canada, and the EU continue to evolve into even more multilingual and multicultural societies, the cultural chameleons will be increasingly valuable in fostering cross-cultural understanding, promoting social cohesion, and dealing with the complexities of modern, diverse societies.

CONCLUSIONS

In an era where Europe's linguistic and cultural diversity continues to expand due to migration, globalization, and mobility, the cultural chameleon represents a vital model of adaptability and resilience. This article has demonstrated how cultural chameleons thrive in multilingual contexts, from the diplomatic and professional environments of EU institutions to multicultural cities like Brussels and Luxembourg. By fluidly switching between languages and cultural norms, these individuals not only enhance their own social mobility and career prospects but also contribute significantly to fostering cross-cultural communication and cohesion.

Multilingualism plays a central role in shaping the cultural identities and cognitive flexibility of individuals in these settings. As demonstrated through examples from Switzerland, the European Union, and multicultural urban centres, the ability to navigate multiple languages not only fosters professional success but also enhances social integration. This flexibility underscores how language and culture are interconnected, where language serves as a tool for both communication and the transmission of cultural values. Cultural chameleons, through their linguistic adaptability, are able to mediate between different cultural perspectives, making them key players in resolving cultural tensions and promoting mutual understanding.

At a societal level, multilingualism reflects more than just linguistic competence, it represents cultural diversity and the coexistence of different worldviews. Multilingual societies, in Europe, Canada, the USA, benefit from a deeper collective understanding of varying cultural norms and practices, leading to more inclusive policies and stronger social cohesion. The interaction between multilingualism and culture highlights the importance of developing cultural intelligence (CQ) to facilitate integration and intercultural dialogue.

As multilingual countries/communities (EU/USA) continue to tackle the challenges and opportunities presented by the multilingual reality, developing cultural intelligence and encouraging the development of cultural chameleons become key in the policies of promoting integration, social harmony, and linguistic diversity. To remain culturally and linguistically rich, countries need to embrace and respect the many languages and cultures within their borders, and the individuals able to adapt to varying cultural settings are key in this changing landscape.

BIBLIOGRAPHY:

1. Aronin, Larissa and Singleton, David. *"Multilingualism"* John Benjamins, Amsterdam, 2012.
2. Auer, Peter and Wei, Li. "Introduction: Multilingualism as a Problem? Monolingualism as a Problem?" *Handbook of Multilingualism and Multilingual Communication*. Mouton de Gruyter, Berlin, 2007.
3. Blackledge, Adrian and Creese, Angela. *"Multilingualism: A Critical Perspective."* Continuum, London, New York, 2010.
4. Bleichenbacher, Lukas. "Multilingualism in the Movies." University of Zurich, 2007.
5. Deliege R. *O istorie a antropologiei*, traducere din franceză de Ioan T. Bița, Ed. Cartier, Chișinău, 2007, 290 p.
6. Earley, P. C., & Peterson, R. S. (2004). The Elusive Cultural Chameleon: Cultural Intelligence as a New Approach to Intercultural Training for the Global Manager. *Academy of Management Learning & Education*, 3(1), 100–115. <https://doi.org/10.5465/AMLE.2004.12436826>
7. Earley, P. Christopher, and Randall S. Peterson. "The Elusive Cultural Chameleon: Cultural Intelligence as a New Approach to Intercultural Training for the Global Manager." *Academy of Management Learning & Education*, vol. 3, no. 1, 2004, pp. 100–15. *JSTOR*, <http://www.jstor.org/stable/40214236>. Accessed 3 Oct. 2024.
8. Erard, Michael. "Are We Really Monolingual?" *The New York Times Sunday Review*, January 14, 2012.
9. Geertz C. *The Interpretation of Cultures: Selected Essays*, Vol. 5019, Basic Books, New York, 1973, 471 p.
10. Geertz, C. *Local knowledge: Further essays in interpretive anthropology*. Vol. 5110. Basic books, 1983, 260 p.
11. Geertz, C. *Works and lives: The anthropologist as author*. Stanford University Press, 1988, 159 p.
12. Levi-Strauss, C. *Structural Anthropology*. Translated by Claire Jakobson and Brooke Schoepf, Basic Books, 2008, 411 p.
13. Livermore, David. *Leading with Cultural Intelligence*. 2nd ed., Amacom, 2015.
14. Malinowski, B. *A Scientific Theory of Culture and other Essays*, Oxford University Press, New York, 1960, 228 p.
15. Mesthrie, Rajend, editor. *The Cambridge Handbook of Sociolinguistics*. Cambridge University Press, 2011, ISBN: 9780511997068, DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511997068>
16. Nordquist, Richard. "What Is Multilingualism?" ThoughtCo, Jun. 25, 2024, [thoughtco.com/what-is-multilingualism-1691331](https://www.thoughtco.com/what-is-multilingualism-1691331).

17. Segre C., *Istorie-Cultură-Critică*, translation by Ștefania Mincu, prefață de Marin Mincu, București, Editura Univers, 1986, 380 p. (https://archive.org/stream/Cesare_Segre-Istorie_Cultura_Critica_03_#page/n0/mode/1up)
18. Titone DA, Tiv M. Rethinking multilingual experience through a Systems Framework of Bilingualism. *Bilingualism: Language and Cognition*. 2023;26(1):1-16. doi:10.1017/S1366728921001127
19. Turner, M. (2019). Language and Multilingualism. In: Multilingualism as a Resource and a Goal. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-21591-0_2
20. Winston Sieck, Cultural Chameleons Blend in by Showing True Colors, 2021, <https://www.globalcognition.org/cultural-chameleons-blend-in-by-showing-true-colors/>
21. Сепир Э., *Язык и среда*. (Сепир Э., *Избранные труды по языкознанию и культурологии*, Москва, 1993, С. 270-284) <http://philology.ru/linguistics1/sapir-93e.htm>.
22. Уорф Б.Л., *Наука и языкознание*. (Новое в лингвистике, Вып. 1, Москва, 1960) <http://philology.ru/linguistics1/worf-60a.htm> 04.08.2014.

CASE STUDY: DEVELOPING ENGLISH LITERACY COMPETENCES THROUGH THE "LANGUAGE ECONOMICS"

CZU: 811.111:339.9

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.03>

ȘCHIOPU Lucia

State Pedagogical University "Ion Creangă"
Republic of Moldova, Chișinău, Ion Creangă 1
E-mail: schiopu.lucia@upsc.md
ORCID ID: 0000-0001-8342-1385

Abstract. *The potential of globalization to produce more integration and interconnectedness across nations and economies—as well as economic growth, efficiency, innovation, language and prosperity—is what gives it economic worth. The study of the economic effects of the language use and language-related events is known as the economics of language. It covers a wide range of topics, such as the economic benefits of language proficiency, linguistic diversity, language policies, and language as an instrument for economic growth. Designing solutions that effectively harness the potential benefits of linguistic variety and promote equitable economic growth requires an understanding of the economic elements of language.*

Keywords: globalization, language economics, discourse.

JEL Classification: I25, F2.

INTRODUCTION

The term "globalization" describes how economies, cultures, human development progress, and governmental systems are interdependent and connected to one another on a global scale. It has made a substantial contribution to buoyancy of the economy, prosperity, and efficiency in the global economy in a number of ways. The term globalization has the following meanings within complex discourses: 'modernization', 'democracy', 'markets', 'free trade', 'flexibility', 'liberalization', 'security', 'terrorism', 'cosmopolitanism'(Fairclough, 2009). The globalization has brought some salient economic benefits to the development of financial affairs and language (Hay & Rosamond 2002; Fairclough, 2009):

- Because globalization has eliminated trade restrictions, nations are now able to focus on producing the services with the help of the usage of the language as a means of communication.
- The globalization has permitted higher flows of foreign investment financing businesses and assets situated in other nations. Through the cross-border movement of capital, technology, and knowledge, this investment promotes not only economic development but linguistic development as well in both the destination nation and the originating countries.
- Countries can now access the international export markets outside of their boundaries through economic law that is performed through the language.
- Globalization and the language use have expedited the dissemination of technology and innovation worldwide. Improvements in English language communication and communication channels have made it easier for concepts, information, and best practices to be spread quickly to boost economics of language.
- Globalization and the language acquisition has helped raise living standards and elevate millions of people out of poverty by opening up new markets, encouraging investment, stimulating technical innovation etc.

In its turn, the study of language economics looks at how language affects economic policy, market dynamics, cultural industries, and economic consequences.

The academic literature on globalization based on different stances of discourse can be classified into: objectivist, rhetoricist, ideologist, and social constructivist. Objectivist discourse treats globalization as a fact, used to make it visible or to hide it (Held et al 1999; Fairclough, 2009).

Rhetoricist discourse used by politicians has the target to persuade the public opinion to accept the convenient facts (Hay & Rosamond 2002; Fairclough, 2009). Ideologist discourse is used to rule in specific countries through certain political conceptions (Steger 2005; Fairclough, 2009). Social constructivist discourse¹ is used in the social interaction between social layers (Cameron & Palan 2004; Fairclough, 2009). The outcomes that people experience in the professional life, like employment prospects, earnings, and career progression, can be greatly impacted by their proficiency in a particular language. Knowing languages that are commonly used in international trade and commerce might give people a competitive edge in the job market in today's globalized economy.

The improving of the language and communication skills is a necessity of investments in language education to support the growth of human capital. According to Fairclough, language discourse that can take written, spoken, or visual language constructs or retains structures of power in society. His critical discourse analysis is based on three dimensions:

1. text analysis,
2. processing analysis (discourse analysis and social analysis) and
3. social analysis (explanation) (Fairclough, 2009).

Otherwise saying it comprises textual analysis, interaction (the production, consumption and distribution of the narrative), and text interpretation (Fairclough N & Wodak, 1997).

In international trade and commerce language is vital because the language between commercial partners makes it easier to communicate and make corporate transactions. The immersion in language diversity is crucial as language is the transfer of meaning in the arts, media, music, film, literature etc. Languages are tools for expressing cultural identity and legacy, which adds the potential to foster creativity and cross-cultural exchange. The linguistic divisions coincide with socioeconomic inequities and, to some extent, language differences can serve as obstacles to social mobility and economic integration.

The language obstacles can be surpassed through inclusive language legislation, translation services, and language instruction. The linguistic variety and acquisition of international and minority languages through education in minority languages promote social inclusion, enhance academic performance, and aid in economic development.

The economics of language is facilitated by machine translation (promoted by technological development) and language learning applications across linguistic barriers and have increased access to language resources and educational possibilities.

METHODOLOGY

The case study *Developing English Literacy Competences through the Language economics* In- Service Teacher Training Program at SPU “Ion Creanga” aims to explore the effectiveness of learning English through immersive experiences into socioeconomic life. The program *Developing English Literacy Competences through the Language economics* was designed to promote the development of reading, writing, listening skills understood as a means of identifying, understanding, interpreting, creating and communicating in an increasingly digitized, text-mediated, information-rich and fast changing world through a paradigm shift with an emphasis on the communicative model of " *Language economics* ". In order to increase the level of the development of literacy skills in English, various literacy strategies specific to scientific texts are applied through

a differentiated curriculum such as: concept definition map, critical response, creative response, personal response.

This program was designed for 40 teachers/trainers of Language and Communication, Arts, Mathematics and Science and Technology curricular areas, aiming in particular for the interactive teaching strategies approach in the formation of literacy skills in English. Weekly, for two academic semesters immersive English sessions were conducted in small groups, capitalizing on the students' general knowledge, their own set of values based on their reflections on the texts read in English, as well as to raise awareness of the development of their learning potential by stimulating specialized vocabulary, creativity and technological innovation in approaching economic problems through widening the access to media resources, specialized literature in English. Undoubtedly, the program contributed not only to the development of performance in the field of oral and written communication in English, but also to the increase of self-esteem and self-confidence.

The purpose of the program is aimed at the formation and development of literacy competencies in English and "Language economics", which involves the development of long-term reading comprehension competency and the active decoding of the English text, based on an authentic dialogue, a transaction of the reader with the text, to arrive at the construction of meanings. The program focuses on getting familiar with the techniques and interactive methods of capitalizing on: the competency for decoding the oral text; the competency for the production of the oral text; the listening comprehension competency; the competency of social interaction; and the reading comprehension competency.

The novelty element of this program consists in the development of literacy competences, namely: the competency for reception of the oral text, the competency for the production of the oral text, the listening competency, the competency of social interaction and the reading comprehension competency by carrying out differentiated learning activities (essential in this context) in offline and online format with the help of digital educational resources, according to the requirements of the normative framework for organizing the educational process in the Republic of Moldova.

The originality of this program consists in the capitalization of the "Language economics" model of personal development through the development of literacy competences in English in both cognitive and metacognitive domains. There has been conducted the analysis at the individual level and it concentrated on the elements: bilingualism, language schooling, language preferences, and the financial benefits of language proficiency.

The needs analysis of teachers/trainers identified the need to develop English literacy skills for professional purposes.

The paradigm of personal development "Language economics" assumes two important stances in the process of capitalizing on literacy in English:

- on the one hand, the trainee will try to get to know his colleagues as much as possible (find out what interests, preferences, difficulties they encounter in their careers) by capitalizing on personal experiences and by stimulating reflection, critical thinking,
- from the other hand, the learner will establish relationships with others within English language learning activities that involve interaction and cooperation: discussions on texts, sharing opinions; carrying out role-playing games to practice oral communication strategies; selecting the lexical or grammatical elements appropriate to the relationship with the interlocutors; cooperative writing – all focused on language-related enterprise choices and initiatives.

The Methods used were the following:

1. Personal Response- through Mind Maps and Concept Maps - can be oral versus written, in small groups, in an offline or online presentation,
2. Critical response – the learner expresses and explains/argues his point of view, demonstrating the knowledge of language, textual structures, use of style, theoretical concepts (online and offline),

3. The creative response – the learner expresses his understanding of the text through various artistic products: writing another text, role-playing or dramatizing, creating diagrams or a poster;
4. Brainstorming; short presentations, critical incidents, role plays and simulations, project activities, tests,
5. Portfolio;
6. Multimedia learning - the combined use of different types of media: text, audio and video;
7. E-learning - learning online, at one's own pace, through multisensory learning experiences (sound, graphics, interactivity) for a better understanding and assimilation of knowledge;
8. Blended learning - mixed learning, a combination of e-learning and classic training in the classroom.

FINDINGS

Students proved a variety of language abilities, competencies, and knowledge that helped them communicate successfully in English. The following are results that students obtained: They showed an increase in speaking, listening, reading, and writing, the four major language abilities. They were able to speak English fluently and accurately in a variety of settings and on variety of topics. They were able to comprehend and employ a greater variety of words and expressions in written and spoken English, in addition to having increased their vocabulary. They were able to apply and comprehend English grammatical principles more readily and comprehend a range of spoken English accents, tempos, and registers in addition to having improved their listening comprehension abilities to read and understand a range of English-language writings, such as stories, articles, and academic works.

CONCLUSIONS

Language economics looks at: people's language-related economic choices and actions on an individual basis, language choice at home, language learning and proficiency, language abilities in the workplace, and language-related purchasing decisions.

The literacy competences developed were, namely: the competency for reception of the oral text, the competency for the production of the oral text, the listening competency, the competency of social interaction and the reading comprehension competency.

At an organization or market level, the language economics should examine the financial effects of language-related enterprise choices and initiatives. This covers language requirements for recruiting and staff training, language options for strategizing, language localization in product development, and language considerations for foreign exchange and globalization plans.

The case study demonstrates that through immersive learning experiences were significantly improved knowledge, students' confidence, students' English proficiency levels, communicative skills, as evidenced by students' improved accuracy and fluency in both spoken and written language (as seen by their pre- and post-assessment results). An increase in self-assurance when utilizing English in professional and academic settings is seen in better performance on assignments and presentations.

BIBLIOGRAPHY:

1. Pogolșa, L. et al 2018. *Formarea profesională continuă. Compendiul. Acte normative și de reglementare.* Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Institutul de științe ale educației. Chișinău. https://ise.md/uploads/files/1548323467_compendiu.pdf.
2. Fairclough, N. 2009. Language and Globalization. *Semiotica*, 173, pp.317-342.
3. Fairclough, N., Wodak R. 1997. Critical discourse analysis. In: T van Dijk ed. *Discourse and Social Interaction* London: Sage, pp.258-284.
4. Hay, C., Rosamond B. 2002. Globalization, European integration and the discursive construction of economic imperatives. *Journal of European Public Policy*, 9 (2), pp. 147-167.

5. Held, D et al. 1999. *Global Transformations: Politics, Economics and Culture*. Cambridge: Polity Press.
6. McKay, S. L. 2004. Western Culture and the Teaching of English as an International Language. *English Teaching Forum*, 42(2), pp. 10-15. https://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/04-42-2-f.pdf.
7. Porcaro, J. 2013. Teaching English for Science and Technology: An Approach for Reading with Engineering English. *English Teaching Forum*, 51(2), pp. 32-39.
8. Steger, M. 2005. *Globalism: Market Ideology meets Terrorism*. Lanham: Rowman & Littlefield.
9. Cameron, A., Palan R. 2004. *The Imagined Economies of Globalization*. London: Sage.

RESOLVING INTERCULTURAL CONFLICT BY RECONCILING CULTURAL DILEMMAS

REZOLVAREA CONFLICTULUI INTERCULTURAL PRIN INTERMEDIUL RECONCILIERII DILEMELOR CULTURALE

CZU: 316.722:316.48

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.04>

PÎRLOG Angela,
ASEM, Chișinău, Republica Moldova
e-mail: angela.pirlog@ase.md
ORCID: 0000-0003-1137-1555

Abstract. *Modern societies, international organizations, people from different countries and cultures have to cope with the contrasting demands of different stakeholders such as: business partners, customers, shareholders, employees, even family members, business and society processes and so on because due to globalization, situations of conflict or misunderstanding inevitably arise in multicultural environments. Cultural dilemmas analyzed through interculturality brings to light the importance of intercultural competence. One of the most popular models used in this context is the one developed by Fons Trompenaars, based on the seven intercultural dimensions and Charles Hampden-Turner, the author of dilemma theory. Thus, the essential components of the process of resolving intercultural conflicts through intercultural competence: recognition or awareness, respect and reconciliation of cultural differences are valid for diverse cross-cultural dilemmas and can be applied to all cultures.*

Key words: *dilemă culturală, reconciliere, dimensiuni culturale, conflict cultural, Trompenaars, Hampden-Turner*

JEL clasificare: M14

INTRODUCERE

În prezent, numeroase elemente care constituie cultura (valori, norme, atitudini, comportamente, mijloace de comunicare etc.) devin globale. În consecință, există o nevoie tot mai mare de înțelegere a varii tipuri și forme de interacțiune între oameni în mediile interculturale, și anume: la locul de muncă, pe parcursul mobilităților academice internaționale, în cadrul unor echipe și proiecte interculturale, în familii, localități multilingve și multiculturale. Acest lucru relevă faptul că oamenii se referă din ce în ce mai mult la diferite valori, norme, modele de comunicare și practici de interacțiune. Uneori, aceste interacțiuni conduc la situații de conflict și incertitudine, stres și evitare a interacțiunii cu reprezentanții altor culturi. De aceea, dilemele culturale analizate prin intermediul interculturalității aduc în vizor importanța competenței interculturale. Unul dintre cele mai populare modele pe care îl vom prezenta în acest articol este cel dezvoltat de Fons Trompenaars, bazat pe șapte dimensiuni culturale și de Charles Hampden-Turner, autorul teoriei dilemelor.

CE ESTE O DILEMĂ INTERCULTURALĂ ?

Cuvântul „dilemă” vine din limba greacă și este definit ca fiind „două opțiuni aflate în conflict”. Vorbim despre o dilemă atunci când se pare că ne confruntăm cu o alegere dificilă, care trebuie făcută între două alternative opuse, ambele având avantaje.

Mediul modern, globalizat, este reprezentat de aspectele care definesc deciziile oamenilor din viața lor de zi cu zi, inclusiv cea legată de activitatea economică. Trompenaars susține

„integritatea culturilor” (2020) care “este dificil de abandonat datorită unor caracteristici specifice ale culturilor care sunt greu de modificat”. Anume integritatea menționată împiedică asimilarea unor culturi de altele. Prin urmare, este posibil ca aceste diferențe specifice să ducă la situații de dilemă ce pot genera conflicte interculturale care necesită ajustarea sau rezolvarea problemei sau gestionarea conflictului.

Din soluțiile pe care diferite culturi le-au ales pentru aceste probleme universale (Trompenaars și Hampden-Turner, 2020), putem identifica șapte dimensiuni fundamentale ale culturii (Pirlog, 2017):

- 1) Universalism vs. Particularism: ce este mai important - regulile sau relațiile?
- 2) Individualism vs. Comunitarism: funcționarea în cadrul unui grup sau individual?
- 3) Culturi afective vs. culturi neutre: cum se manifestă emoțiile?
- 4) Culturi specifice vs. culturi difuze: cât de mult este nivelul de implicare?
- 5) Realizarea vs. Atribuirea: “a face/a realiza” sau “a fi/ai se atribui”
- 6) Percepția timpului - importanța trecutului, prezentului și viitorului; Culturi secvențiale vs. culturi sincrone: facem lucrurile unul câte unul sau mai multe lucruri deodată?
- 7) Relația cu natura - control intern vs. control extern: controlăm mediul nostru sau funcționăm (în armonie) cu acesta?

Trompenaars și Woolliams (2010) au dezvoltat un cadru pentru „managerul mileniului” prin combinarea dimensiunilor analizate cu un număr de dileme. Folosind o analiză factorială, ei au redus varietatea comportamentelor la șapte situații specifice de bază care determină o serie de dileme. Toate aceste situații sunt determinate în baza celor șapte dimensiuni interculturale ale lui Fons Trompenaars, ale căror valori diferă de la o cultură la alta.

În continuare, sunt prezentate detaliile despre aceste dimensiuni și dilemele culturale aferente lor. (Trompenaars și Woolliams 2010).

În cadrul dimensiunii **Universalism versus Particularism**, conform Trompenaars și Woolliams 2010, “managementul performant recunoaște, respectă și reconciliază loialitatea față de regulile prestabilite și circumstanțele unice specifice momentului”. În practică, dilemele legate de această dimensiune apar, de obicei:

- ✓ la negocierea, întocmirea și/sau interpretarea contractelor;
- ✓ se pune accent pe globalism sau localism;
- ✓ la implementarea strategiilor low-cost sau celor costisitoare;
- ✓ la stabilirea rolului sediului central;
- ✓ la evaluarea posturilor și recompenselor;
- ✓ la stabilirea regulilor sau la descoperirea excepțiilor.

În situațiile menționate anterior, universalisții tind să treacă cu vederea importanța relațiilor, iar particularisții nu reușesc să înțeleagă pe deplin importanța regulilor. Această dilemă creează un cerc vicios în care atât universalistul, cât și particularistul găsesc soluții prezentând cel mai bun răspuns. În consecință, nu va fi nici o latură extremă, nici un compromis, ci o sinergie, o îmbinare de valori care ar face ca ambele valori să funcționeze împreună pentru binele ambelor părți.

Individualism versus Comunitarism reprezintă extensia în care “un management performant respectă dezvoltarea, implicarea angajaților sau măsura în care întreprinderea și clienții ar putea fi beneficiarii eforturilor lor personale” Trompenaars și Woolliams (2010). De obicei, dilemele culturale în cazul acestei dimensiuni apar atunci când este vorba de:

- ✓ strategii orientate spre profit sau extinderea cotei de piață;
- ✓ drepturi sau îndatoriri;
- ✓ egoism sau altruism;
- ✓ responsabilitatea și/sau grija pentru sine sau pentru ceilalți;
- ✓ idei sau produse originale sau folosirea celor vechi.

În dilema „cine vine primul: **Individul sau Grupul?**” s-au ciocnit, aparent noțiuni ireconciliabile, individualismul și comunitarismul. Se pare că prezentarea unei valori ca soluție la valoarea opusă ar fi varianta de reconciliere. Este necesar să clarificăm faptul că este o greșeală perceperea individualiștilor drept oameni care nu au grijă de comunitate. Reconcilierea depinde de abordarea adecvată care trebuie folosită într-o situație specifică. Trompenaars și Woolliams (2010) presupun că “indivizii să își dorească să devină membri ai unei echipe mai bune, în timp ce apartenența la grup trebuie să-i sprijine ca să devină persoane „individuale” și mai performante”.

În cadrul dimensiunii **Neutru versus Afectiv** un ”management performant recunoaște, respectă și reconciliază modul de a exprima (a arăta sau a controla) emoțiile”. Dilemele interculturale legate de această dimensiune pot apărea din următoarele situații:

- ✓ în cadrul comunicării (verbale, non-verbale etc.);
- ✓ în cadrul negocierilor;
- ✓ exteriorizarea atitudinilor și acțiunilor (detașate sau entuziaste);
- ✓ folosirea pauzelor lungi sau întreruperilor frecvente;
- ✓ comportament de „profesionist” sau de un angajat obișnuit.

Dimensiune **Specific versus Difuz** poate genera dileme interculturale specifice care pot apărea din următoarele:

- ✓ bunăvoința fundamentală sau generală;
- ✓ focusarea spre rezultate sau proces;
- ✓ fapte sau relații.

Trompenaars și Woolliams (2010) susțin că ”un manager performant recunoaște, respectă și reconciliază motivele pentru care statutul este oferit oamenilor”. Dilemele interculturale în cadrul dimensiunii **Statutul obținut sau atribuit** pot apărea din contradicțiile următoarelor concepte:

- ✓ aprecierea performanței sau plata pentru valoare;
- ✓ statutul acordat după obținerea succesului sau cel ce precedă succesului;
- ✓ vânătoare de creiere sau dezvoltarea cadrului instituțional;
- ✓ studierea la instituții de învățământ sau învățarea din experiența vieții.

Un manager performant recunoaște, respectă și reconciliază diferitele **sensuri și priorități acordate timpului**. Dilemele legate de această dimensiune pot rezulta din:

- ✓ sistem de producție foarte rațional, standardizat sau unul just-in-time;
- ✓ menținerea programării și programului rigid sau reprogramarea cu ușurință a proceselor;
- ✓ câștigarea „cursei” cu orice preț sau scurtarea timpului de acțiune.

Un management performant recunoaște, respectă și reconciliază dacă locusul de control, care este expectanța generalizată (Rotter, 1966) ce vizează posibilitatea de a ojunge la obiectivele dorite. Aceasta este gradul în care persoana atribuie comportamentului său o cauzalitate externă (factorii de mediu) sau o cauzalitate internă (propriile decizii) (Pirlog, 2021). Dilemele pot apărea pe următoarele segmente:

- ✓ conducerea prin dezvoltare internă sau receptivitatea la influența exterioară;
- ✓ orientarea de dezvoltare strategică sau orientarea spre fuziune.

CE PRESUPUNE RECONCILIAREA UNEI DILEME CULTURALE ?

În relațiile cu culturi diferite, există mai multe opțiuni/răspunsuri (Trompenaars, 2006) :

✓ **Ignorarea altor culturi.** Un tip de răspuns este acel de a ignora cealaltă orientare (uneori auziți: „Nu există diferențe culturale, noi suntem toți la fel”). În astfel de cazuri, propriul punct de vedere cultural este limitat, stilul decizional este impunerea propriului mod de a acționa, deoarece se crede că valorile proprii sunt cele mai bune. Alte moduri de gândire sau de a face lucrurile nu sunt recunoscute, sau nu există respect pentru ele.

✓ **Abandonarea punctului de vedere.** Un alt răspuns este abandonarea propriei orientări și imitarea băștinașilor. Adoptarea abordării de tipul „când ești la Roma, fă cum Romanii fac”. Astfel

de acțiuni și atitudini vor fi percepute, în mare măsură, drept un comportament de amator. În consecință, alte culturi nu vor avea încredere în inițierea unui parteneriat.

✓ **Compromisul.** Uneori se procedează în favoarea unei părți, altădată se cedează în fața celeilalte. Dar aceasta este o soluție win-lose sau chiar lose-lose. Compromisul nu poate duce la o soluție în care ambele părți să fie satisfăcute - trebuie să se cedeze ceva, ceea ce poate însemna pierderea unei părți din propria identitate.

✓ **Reconcilierea.** Aceasta este o abordare în care cele două puncte de vedere/atitudini/valori opuse pot ajunge să fuzioneze sau să se armonizeze - în care puterea unei extreme este extinsă prin luarea în considerare și acomodarea la cealaltă parte.

Nancy Adler (1991) a înaintat un model, anterior celui propus de Trompenaars și Hampden-Turner, care presupunea rezolvarea situațiilor de conflict cultural în trei etape:

1. Fixarea, caracterizarea și definirea problemei din perspectiva tuturor părților-participante la conflictul intercultural, reprezentanți ai diferitor culturi.
2. Raportarea și explicarea tuturor interpretărilor de către fiecare parte participantă la proces.
3. Dezvoltarea unei sinergii culturale prin intermediul compromisului.

Mult mai avansată și pertinentă se prezintă teoria dilemelor culturale propusă de Ch. Hampden-Turner (2008). Acest model funcționează în tandem cu cele șapte dimensiuni culturale ale lui Fons Trompenaars (2020) în cazul când există o dilemă culturală care poate duce la un conflict cultural, care trebuie rezolvat. În acest sens, în baza dimensiunilor lui Trompenaars sunt identificate dilemele în contextul culturilor naționale specifice și se încearcă să se găsească soluții adecvate situațiilor.

Contextul soluționării dilemelor dezvoltat de Trompenaars și Hampden-Turner (2008) este constituit în baza metodei **reconcilierii**. Modelul de reconciliere a diferențelor admite că “odată ce cineva își poate identifica propriile predispoziții culturale și le poate compara cu cele ale altor culturi, poate fi posibilă rezolvarea/reconcilierea diferențelor cu care se confruntă”. Întrucât reprezentanții diferitor țări intră în contact cu diverse cadre culturale și juridice în activitatea lor socială sau relații de muncă, ei trebuie să facă față unui șir de dileme legate de **standardele vieții și a muncii, practicile de conducere, atitudinea față de mediul înconjurător, corupția, drepturile omului** etc.

În viziunea noastră, pentru soluționarea dilemelor menționate mai sus, este bine să fie luate în calcul acțiunile complexe, la micro și macro nivel de dezvoltare, precum și oferirea de asistență protagoniștilor contactului intercultural în luarea deciziilor și elaborarea unei „armonii a extremelor” (Pirlog, 2021).

În continuare, vom menționa câteva circumstanțe de dilemă care necesită răspunsuri prin intermediul procesului de reconciliere a extremelor culturale:

- Cum putem avea o guvernare/conducere caracterizată de flexibilitate și orientată spre schimbare și îmbunătățire/dezvoltare permanentă și, totodată, să păstrăm un sentiment de siguranță și stabilitate?

- Cum putem face ca membrii companiei și cultura ei organizațională să respecte strategia în așa mod, încât toți angajații companiei să fie la fel de devotați strategiei precum sunt cei care au formulat-o și dezvoltat-o?

- Cum să stimulăm creativitatea, resursele, talentul și energia actualei forțe de munca a companiei ale căror funcții și posturi nu solicită și nu recompensează utilizarea acestor calități?

- Cum putem înțelege clar că dilema dintre “a te comporta dur pentru a obține rezultatele de bază și a fi drăguț cu oamenii pentru a le plăcea” se axează pe o falsă dihotomie?

- Care este calea de creare a unei culturi în care managementul îi tratează pe angajați precum ar fi clienți și le oferă rolul de experți locali?

- Cum să creăm un spirit de echipă și atmosferă de armonie între departamentele și angajații care de mult timp s-au criticat și atacat pe diverse subiecte?

Avantajul abordării teoriei culturale a lui Trompenaars-Hampden-Turner constă în ideea că, spre deosebire de Hofstede (2011), aceasta formulează recomandări concrete și practice privind abordarea de la un pol/extremă a unei dimensiuni la celălalt capăt/extremă (de exemplu, sfaturi concrete pentru individualiști, cum să-i abordeze pe comunitariști și invers). Modelul lui Fons Trompenaars și Hampden-Turner nu doar măsoară, dând o valoare diferențelor culturale din punct de vedere empiric, ci înaintea interpretări și sfaturi practice pentru părțile implicate în interacțiuni interculturale.

Referitor la sursa lor de date, Fons Trompenaars împreună cu Charles Hampden Turner (2008,2020), au elaborat o serie de chestionare care plasează respondenții în situații de dileme culturale în care reprezentanții diferitor culturi oferă soluții specifice pentru reconcilierea acestor dileme. Succesul sau insuccesul interacțiunii cu reprezentanții altor culturi depinde de “gestionarea situațiilor-dilemă în care reconcilierea diferențelor poate fi nu doar dorită, dar și absolut necesară”. Calitatea procesului de reconciliere depinde de disponibilitatea de participare la acest proces și de așa calitate ca, flexibilitate și competență interculturală.

Pentru a surprinde pe deplin acest model, este necesar să aplicăm mai întâi o abordare în trei etape, cunoscută sub numele de cele 3 R's:

1. Recunoașterea sau conștientizarea: dezvoltarea conștiinței culturale, adică să știți cine sunteți pe harta interculturală globală, din ce cultură faceți parte. În plus, aceasta este și etapa în care trebuie să recunoașteți și să deveniți conștienți de faptul că există diferențe culturale în interacțiunea internațională.

Relația unde există diferențe în percepții, atitudini, comportamente/interacțiuni duce, deseori la conflicte interculturale. Conștientizarea culturală este sesizarea și înțelegerea stărilor de spirit ale persoanelor ce vin din alte culturi.

Cert este faptul că, nu putem fi niciodată informați și conștientizați 100% despre situația interculturală, dar modelul cultural al lui Trompenaars, cu șapte dimensiuni, este un cadru de referință pentru analiza modurilor în care oamenii percep mediul lor, inclusiv cel social, politic, al afacerilor, la fel și gestionarea acestora. Acest lucru se poate face prin efectuarea unei cercetări documentare, inclusiv prin discuții cu cei implicați în situații interculturale anterioare, preferabil prin identificarea unui coach cultural.

2. Respectul este caracteristica ce trebuie dezvoltată prin recunoașterea că majoritatea diferențelor culturale sunt caracteristici ale reprezentanților altor culturi, mai mult sau mai puțin, obligatorii.

Atât conștientizarea, cât și respectul sunt etape imperios necesare pentru dezvoltarea competenței interculturale. Uneori, chiar și eforturile lor combinate sunt insuficiente. Oamenii își pot pune adesea întrebări de genul: „De ce ar trebui să respectăm și să ne adaptăm la cealaltă cultură?” sau „De ce nu respectă și nu se adaptează la cultura noastră?”

O altă problemă este cea a empatiei reciproce. De exemplu, se întâmplă că o persoană încearcă să treacă totalmente la perspectiva altei culturi atunci când persoana cu care vine în contact încearcă să facă același lucru. “Culturile, după cum am menționat anterior, au integritate, pe care doar unii din membri ale acestora o vor abandona. Oamenii care își abandonează, se dezic de cultura lor, adesea sunt slabi, cu un nivel înalt de coruptibilitate”. (Pirlog, 2021).

3. Reconcilierea este posibilă în momentul când persoana este conștientă de propriile modele mentale și predispoziții culturale, odată ce poate respecta și înțelege că cele ale altei culturi sunt diferite. Astfel, poate apărea întrebarea: De ce s-ar face asta? Pentru că oamenii își propun să creeze valoare, nu doar pentru ei, ci și pentru cei cu care colaborează și împărtășesc valoarea asocierii, parteneriatului, afacerilor etc. Trompenaars menționează (2008) că “procesul de reconciliere duce la un echilibru dinamic între valorile aparent opuse”, care alcătuiesc o dilemă,

noțiune explicată anterior. De fapt, **“reconcilierea are ca rezultat integrarea valorilor prin sinergie, asociația a mai multor componente pentru îndeplinirea aceleiași funcții”**.

Există diferite modalități de a realiza sinergie prin reconciliere:

- prelucrarea, care constă în activitatea în care o dilemă este transformată în două procese;
- contextualizarea, prin decideră ce este textul și ce este contextual;
- secvențierea, prin centralizarea inițială, și mai târziu descentralizare.

Fiecare proces de reconciliere este o succesiune de etape. În cele din urmă, procesul de sinergizare este o modalitate de reconciliere. Sinergizarea se explică cel mai bine prin adăugarea cuvântului „prin” între cele două orientări opuse. Exemplu de sinergie este răspunsul la întrebarea: „Cum putem crește calitatea ofertelor noastre centralizate printr-o mai bună învățare din operațiunile noastre descentralizate?”.

Totodată, în cadrul conflictului intercultural ambele părți ar putea fi dezavantajate. Chiar și compromisul are limitele sale, deoarece în urma unui compromis ambele părți pot să nu obțină ceea ce se-și doreau. Așadar, reconcilierea este metoda preferabilă pentru a face față conflictelor sau neînțelegerilor legate de diferențele culturale.

În baza cercetărilor lui Tompenaars (2006) au fost specificați șapte pași care îi ajută pe participanții la un conflict intercultural să treacă de la starea conflictuală la soluționarea ei:

1. Identificarea dilemei și a titularului acesteia.
2. Reprezentarea grafică a dilemei.
3. Extinderea dilemei: enumerarea argumentelor pro și contra ale fiecărei propuneri.
4. Definirea epitetelor (etichete stigmatizatoare).
5. Reconcilierea dilemei.
6. Identificarea obstacolelor.
7. Elaborarea unui plan de acțiuni și de implementare - plan de acțiune individual și de echipă - identificarea comportamentelor necesare pentru a sprijini acțiunile planificate.

Reconcilierea oferă posibilitate ambelor părți să mențină ceea ce este important pentru ele, dar, în același timp, să recunoască nevoile celuilalt (Trompenaars, 2006).

Angajamentul persoane ce interacționează intercultural trebuie să se bazeze pe o relație de simbioză continuă. Acest lucru este sporit prin gândirea orientată spre câștig mutual (win-win) și focusarea asupra beneficiilor reciproce pentru ambele culturi datorită colaborării.

Recunoașterea diferențelor culturale, adică recunoașterea faptului unde și prin ce suntem diferiți poate fi realizată prin următoarele instrumente:

- ✓ dezvoltarea gândirii globale;
- ✓ legitimizarea diversității;
- ✓ dobândirea de cunoștințe despre alte culturi înaintea și în cadrul procesului de reconciliere;
- ✓ afișarea „acceptării” dacă este cazul.

La fel de importantă este căutarea și identificarea a mai multor asemănări printr-un dialog deschis. Aceasta reliefează conceptele de etnocentrism și relativism cultural. Astfel, atitudinile negative față de alte culturi și/sau grupuri etnice apar din **etnocentrism**, iar atitudinile pozitive sunt rezultatul unei abordări **relativiste**.

Reevaluarea permanentă a procesului de învățare și disponibilitatea pentru viitor este importantă pentru realizarea avantajelor pentru implementarea reconcilierilor și încorporării unei mentalități globale. În context, metodele recomandate ar fi:

- ✓ practicarea învățării bazate pe experiență;
- ✓ utilizarea informației cunoscute;
- ✓ acționarea asupra învățării într-o etapă ulterioară.

În contextul analizat, putem menționa că cele mai bune exemple de folosire a unor soluții pentru problemele general-umane, adoptate de indivizi aparținând la diferite culturi, sunt cele realizate sub îndrumarea unui coach intercultural. În prezent, această practică funcționează la nivel

international. Există deja modele de învățare culturală, de exemplu, modelul de învățare propus de Center for Creative Leadership (<https://www.ccl.org>, 2024) sau modelul de orientare culturală dezvoltat de Thtconsulting (thtconsulting.com, 2024).

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Societățile moderne, organizațiile internaționale, oamenii din diferite țări și culturi trebuie să facă față cererilor contrastante ale diferitelor părți interesate cum ar fi: parteneri de afaceri, clienți, acționari, angajați, procese de afaceri și societate etc., deoarece, datorită globalizării, inevitabil, apar situații de conflict sau neînțelegeri în mediile multiculturale.

Dilemele culturale analizate prin intermediul interculturalității aduce în vizor importanța competenței interculturale. Unul dintre cele mai populare modele este cel dezvoltat de Fons Trompenaars, bazat pe șapte dimensiuni culturale și de Charles Hampden-Turner, autorul teoriei dilemelor.

În general, există trei componente esențiale ale procesului de rezolvare a dilemelor interculturale cu ajutorul competenței interculturale: conștientizarea, respectul și reconcilierea diferențelor culturale. Cercetările extinse din domeniul interacțiunii interculturale, efectuate la nivel mondial, au constatat că este posibil să interacționezi cu succes având opțiuni aparent opuse. Cheia este **reconcilierea, arta de a combina opusele**.

Procesele de reconciliere sunt foarte importante în abordarea și gestionarea interacțiunilor interculturale conflictuale. În lipsa încrederii că reconcilierea este posibilă, conștientizarea problemei poate aduce doar nemulțumire și frustrare. La fel, **conștientizarea și respectul** sunt aspecte fundamentale necesare pentru reconcilierea diferențelor culturale. Acest proces se bazează pe: practica gândirii creative; demonstrarea dorinței de a învăța; dialog intercultural.

Acceptarea provocărilor culturilor și transformarea lor în realitate prin simplitate, eliminarea tensiunilor, mai degrabă prin sinergie, decât prin impunere, contribuie la recunoașterea și gestionarea valorilor sau intereselor aflate în conflict.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Adler, N. J., 1991 International dimensions of organizational behavior, 2nd ed. Boston: PWS Kent Publishing. 1991, ISBN-10: 0534922740
2. Hampden-Turner, Ch. M., Trompenaars F., 2008, Building Cross-Cultural Competence: How to Create Wealth from Conflicting Values
3. Hofstede G., 2011, Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context [online] [Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context \(gvsu.edu\)](#), [citată 15 iunie 2024].
4. Pirlog A., 2021, [Dimensiuni interculturale în managementul întreprinderilor din Republica Moldova. Teză de doctor în științe economice. \(ase.md\)](#) [online] Disponibil: [Dimensiuni interculturale în managementul întreprinderilor din Republica Moldova. Teză de doctor în științe economice. \(ase.md\)](#), [citată 20 iunie 2024].
5. Pirlog, A., 2017, Analysis of the Dimensions of National Culture in the Republic of Moldova According the Fons' Trompenaars and Hampden-Turner's Model. [online] Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/161-165.pd [citată 25 iunie 2024].
6. Rotter, J. B., 1966, General Expectations for Internal Versus External Control of Reinforcement, Psychological Monograph
7. Trompenaars, F., 2006, Resolving International Conflict: Culture and Business Strategy, [online] , Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/229675456_Resolving_International_Conflict_Culture_and_Business_Strategy , [citată 12 iunie 2024].

8. Trompenaars, F., Hampden-Turner, C., 2020 Riding the Waves of Culture, ediția a V-a, 2020, Boston: Nicholas Brealey. ISBN 1-85788-176-1.
9. Trompenaars, F., Woolliams P., 2010 A new framework for managing change across cultures. [online]. ISSN: 1479-1811, Disponibil: DOI:10.1080/714023847 , [citat 25 iunie 2024].
10. [Leadership: For All Things Humanly Possible | CCL | Learn More](#), [citat 15 iunie 2024].
11. [Home – Trompenaars Hampden-Turner \(thtconsulting.com\)](#) [citat 15 iunie 2024].

PROMOTION OF EUROPEAN VALUES AT THE ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES OF MOLDOVA THROUGH EXTRA CURRICULAR ACTIVITIES IN FRENCH

CZU: [002.66:061.1EU]:378.4(478)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.05>

RUSU Djulieta, dr., conf. univ.,
ASEM, Republica Moldova, mun. Chișinău, strada Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: rusu.djulieta@ase.md
ORCID: 0000-0002-1716-4891

AMORȚITU Angela, bibliotecar principal,
Coordonator al Centrului de Informare al Uniunii Europene,
Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova
e-mail: amortitu@lib.ase.md
ORCID: 0000-0002-6831-4693

Abstract. *The Scientific Library of the Academy of Economic Studies of Moldova (SL of ASEM) hosts the most important informational and educational tool about the European Union (EU) - the European Union Information Center (EUIC). Since 2011, this center has served as an important source of information about the EU for students, teachers, researchers and other socio-professional categories from the Republic of Moldova, providing valuable support for educational and research processes. At the same time, in collaboration with the Department of Modern Languages, its French Language section, and the Faculty of International Economic Relations, the EUIC organizes various extracurricular activities and campaigns to promote European values and initiatives in the Republic of Moldova.*

The purpose of these events is to raise awareness and involve the general public in addressing current EU issues relevant to our country and its academic environment. The topics include globalization, European integration, economic resilience, climate change, green energy, sustainable development, cultural diversity, multilingualism and the European linguistic landscape, intercultural training/learning/education, intercultural communication, intercultural competence and intercultural dialogue, etc.

Through joint efforts, EUIC within SL of ASEM and the French Language section within the Department of Modern Languages / ASEM organize numerous extracurricular activities, both traditional and modern, focused on training, education, information and promotion, actively contributing to access to knowledge, awareness of diversity and multiculturalism, formation and education of students' intercultural competence, especially intercultural communication and interaction, enrichment of linguistic, sociolinguistic and pragmatic experience, as well as promotion of the French language, Francophone and European values in the Republic of Moldova.

Key words: Information Center of the European Union, European values, promotion, extracurricular activities, francophone students, intercultural competence.

JEL CLASSIFICATION: A 22, I 21, I 23

INTRODUCERE

Aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova nu pot fi desprinse din contextul actual de dezvoltare al țării noastre. La nivel de țară, aderarea RM la UE a devenit un deziderat, un obiectiv major, Uniunea Europeană fiind cel mai important partener de dezvoltare al Republicii Moldova. De asemenea, aderarea RM la UE este un obiectiv realist, care poate fi atins prin obținerea unor rezultate bune la referendumul național și susținerea cursului european al țării

noastre. Totodată, ca orice proces social, integrarea europeană nu poate avea un parcurs linear și nici nu este o stradă cu sens unic, acesta trebuie să fie privit multidimensional. Or, procesul de aderare nu aduce doar beneficii și avantaje. Adicional la eforturile politicianilor sau tehnocraților, sunt necesare măsuri susținute de toată societatea, schimbări de optică sau mentalitate ce ar cuprinde fiecare cetățean, și desigur o comunicare și coeziune societală fără precedent.

În prezent, nevoia de interacțiune cu persoanele care provin din diverse culturi devine tot mai pronunțată grație călătorilor, mobilităților de studii, activităților științifico-didactice, evenimentelor culturale și sportive, relațiilor de colaborare și de afaceri etc. Iată de ce, pentru realizarea unui dialog intercultural eficient între exponenții diferitelor culturi care dispun de un set de valori specifice, sunt necesare competențe și deprinderi de viață care pot fi formate atât la nivel individual, cât și colectiv.

Se știe că Europa este un mozaic de limbi și culturi diverse, iar rolul UE este să încurajeze schimburile și cooperarea în toate domeniile. Fiind „unită în diversitate”, UE dispune de varii culturi, tradiții, convingeri, limbi și, nu în ultimul rând, de valori care urmează a fi descoperite, acceptate și promovate. Prin urmare, diversitatea culturală care se atestă în spațiul european, numeroasele bariere interculturale prezente într-un mediu multilingv, precum și valorile împărtășite de cetățenii europeni, solicită competențe interculturale și lingvistice corespunzătoare.

Subiectul cercetării vizează promovarea valorilor europene și formarea unor competențe interculturale prin studierea diversității culturale și valorizarea acesteia în cadrul activităților didactice și extracurriculare cu studenții francofoni și francofili din ASEM în strânsă colaborare cu CIUE al BȘ ASEM.

Bazat pe ipoteza că valorile culturale și umane europene pot fi promovate cu succes, fără a fi în detrimentul celor naționale, inclusiv cu ajutorul unor activități extracurriculare în limba franceză, organizate în mediul academic, prezentul studiu își propune să testeze această supoziție.

În opinia noastră, subiectul abordat este de mare actualitate atât pentru societate, cât și pentru sistemul educațional autohton, contribuind, în ansamblu, la conștientizarea și facilitarea procesului de integrare europeană.

Așadar, prezentul studiu are conexiuni cu următoarele concepte-cheie, termeni și noțiuni: valori europene, interculturalitate, globalizare, activitate extracurriculară (AI), competență interculturală (CI), limba franceză, studenți francofoni, comunicare lingvistică, BȘ, CIUE, misiune, obiective, promovare, colaborare. Pentru realizarea studiului, am optat pentru unele metode de cercetare-informare-documentare atât teoretice (analiza și sinteza, inducția și deducția), cât și empirice, bazate pe observarea directă în rolul de organizator și observator-participant. Bineînțeles, fiind accesibile și dinamice, metodele în cauză au condus la obținerea unor rezultate de ordin cantitativ și calitativ. De asemenea, experiența valoroasă în domeniu și competențele profesionale acumulate de-a lungul carierei ne-au permis să testăm ipoteza lansată, să validăm rezultatele obținute, să tragem concluzii, să propunem niște sugestii.

În această ordine de idei, studiul realizat a pretins să aducă o valoare adăugată în domeniul investigat prin analiza conceptelor-cheie menționate mai sus, relatarea despre cele 6 valori fundamentale ale UE, prezentarea misiunii și activității BȘ ASEM, precum și a CIUE, descrierea unor activități extracurriculare în limba franceză, realizate în colaborare cu secțiunea Limba franceză din cadrul Departamentului Limbi Moderne, care au menirea să promoveze valorile francofone și europene, să formeze competențe interculturale și de comunicare lingvistică, punctarea unor avantaje pentru studenți oferite de activitățile realizate, precum și prin formularea unor concluzii și propuneri.

1. VALORILE FUNDAMENTALE ALE UNIUNII EUROPENE – PARTE INTEGRANTĂ A MODULUI DE VIAȚĂ EUROPEAN

Tratatul privind Uniunea Europeană prevede că „Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.”

Conform DEX, valoarea reprezintă însușirea unor lucruri, fapte, idei, fenomene de a corespunde necesităților sociale și idealurilor generate de acestea. Există 3 tipuri de valori generale: morale, estetice, academice. Valoarea este considerată unul din cele mai importante criterii de socializare ale omului. De asemenea, valorile au un rol foarte important în totalitatea acțiunilor creative, cooperante sau conflictuale umane. În consecință, identificarea, definirea, cultivarea valorilor proprii poate fi o acțiune egoistă sau, dimpotrivă, altruistă, care depinde de modul în care atribuim valori și ne atribuim valori, realizăm sau preluăm valori în mecanismul social.

Așadar, valorile UE sunt consfințite prin articolul 2 din Tratatul de la Lisabona și Carta drepturilor fundamentale a UE. Valorile fundamentale, împărtășite de toate statele membre ale UE, includ:

1. Demnitatea umană este inviolabilă. Trebuie să fie respectată și protejată și constituie baza propriu-zisă a drepturilor fundamentale.
2. Libertatea de mișcare le dă cetățenilor dreptul de a se deplasa și stabili în mod liber pe teritoriul Uniunii Europene. Libertățile individuale, cum ar fi respectul față de viața privată, libertatea de gândire, libertatea religioasă, libertatea de întrunire, dreptul la informație și libertatea de exprimare, sunt protejate de Carta drepturilor fundamentale a UE.
3. Democrația reprezentativă este piatra de temelie a funcționării Uniunii Europene. Un cetățean european se bucură automat de drepturi politice. Toți cetățenii din UE au dreptul de a candida și de a vota la alegerile pentru Parlamentul European, la alegerile naționale organizate în țara de reședință sau în țara de origine.
4. Egalitatea presupune drepturi egale în fața legii pentru toți cetățenii. Principiul egalității între femei și bărbați stă la baza tuturor politicilor europene și reprezintă piatra de temelie a integrării europene. Se aplică în toate domeniile. Principiul plății egale pentru muncă egală a fost integrat în Tratatul de la Roma din 1957.
5. Statul de drept este fundamentul Uniunii Europene. Tot ce face UE derivă din tratate, asupra cărora au convenit toate statele membre, în mod voluntar și democratic. Dreptul și justiția sunt protejate de un organism judiciar independent. Țările membre au conferit competență judiciară definitivă Curții Europene de Justiție, ale cărei hotărâri trebuie respectate de toată lumea.
6. Drepturile omului sunt protejate de Carta drepturilor fundamentale a UE. Acestea includ dreptul de a nu fi discriminat pe motive de sex, origine etnică sau rasială, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală; dreptul la protecția datelor cu caracter personal; dreptul de a obține acces la justiție.

În acest context, menționăm că valorile comune tuturor statelor membre UE formează structura Uniunii, temelia pe care s-a construit UE. Valorile unesc țările, comunitățile și oamenii, contribuind la consolidarea coeziunii sociale, combaterea xenofobiei, a radicalizării și naționalismului care instigă la ură și dezbinare, la răspândirea știrilor false.

De aceea, multiplele obiectivele ale UE pe plan intern vizează: promovarea păcii, a valorilor sale și bunăstarea cetățenilor, asigurarea libertății, securității și justiției fără frontiere interne, măsuri corespunzătoare la frontierele externe pentru reglementarea azilului și imigrației, prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea unei dezvoltări durabile, bazate pe o creștere economică echilibrată și pe stabilitatea prețurilor, ameliorarea calității mediului înconjurător, încurajarea progresului științific și tehnologic, consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, a solidarității între țările membre, și nu, în ultimul rând, respectarea bogatei diversități culturale și lingvistice ale popoarelor UE etc.

Totodată, pe plan extern, UE își propune să protejeze și promoveze valorile și interesele sale, să contribuie la asigurarea păcii, securității și dezvoltării durabile în lume, a solidarității și respectului reciproc dintre popoare, să contribuie plenar la respectarea drepturilor omului în strictă conformitate cu dreptul internațional, precum și la eradicarea sărăciei.

Grație eforturilor sporite și persistente ale UE în realizarea obiectivelor sale majore care s-au încununat pe parcurs cu succes, în 2012, UE a primit Premiul Nobel pentru Pace, fiind recompensată pentru susținerea unor cauze majore precum pacea, reconcilierea, democrația și drepturile omului în Europa.

2. MISIUNEA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE A ASEM ȘI PRIORITĂȚILE SALE ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE A RM

Actualmente, integrarea europeană este o provocare atât pentru statele membre, cât și pentru cele care aspiră la statutul de țară candidat. Această provocare poate fi abordată cu succes prin educație, promovând valorile și integrarea europeană, care pot fi considerate parte a „noilor educații” și, de asemenea, un principiu al educației integrale. Alături de dimensiunea europeană a predării, educația și formarea profesională incluzivă de înaltă calitate la toate nivelurile, constituie un factor important în menținerea unei societăți europene solidare. Iată de ce, cunoașterea patrimoniului cultural comun al Europei, familiarizarea cu diversitatea sa lingvistică, înțelegerea originilor UE și a modului său de funcționare reprezintă cunoștințe esențiale pentru fiecare cetățean european.

Modelul educațional bazat pe valorile comune și integrarea europeană, împreună cu obiectivele sale, oferă perspective largi pentru conceperea și implementarea politicilor educaționale orientate către scopuri și obiective clare.

În acest context, rolul bibliotecilor și angajaților săi devine unul esențial grație implicării active în acțiuni de informare a cetățenilor despre oportunitățile oferite de statutul de țară candidat. De asemenea, furnizarea de informații veridice despre Referendumul constituțional este de o importanță majoră pentru societatea actuală. La 20 octombrie anul curent, cetățenii își vor exprima opțiunea cu referire la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, ca structură cultural-educativă și științifică cu caracter specializat în domeniul economiei, are misiunea de a contribui la dezvoltarea învățământului universitar și a științei economice, satisfăcând pe deplin necesitățile informaționale complexe ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor categorii de utilizatori. În elaborarea planului său de acțiuni, s-a luat în considerare prioritatea anului 2024, axată pe susținerea incluziunii digitale, sociale și culturale a membrilor comunității. Astfel, au fost stabilite obiective specifice care vizează implicarea bibliotecilor în programe de transformare și promovare a comunităților, precum și rolul bibliotecilor publice ca agenți ai dezvoltării durabile și integrării europene a Republicii Moldova.

La baza activității BȘ a ASEM se țin cont de următoarele documente de reglementare:

- Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.
- Planul Național „Construim Moldova Europeană” 20 de acțiuni guvernamentale.
- Recomandările Comitetului Miniștrilor către statele membre privind legislația și politica bibliotecilor în Europa, aprobată la 5 aprilie 2023 de Comitetul Miniștrilor al Uniunii Europene.
- Rezoluția Consiliului privind planul de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026, aprobată în decembrie 2022.

În ansamblu, Biblioteca universitară, prin menirea sa, asigură funcționarea optimă a patrimoniului documentar pentru educație și cercetare. Tendințele actuale în domeniu vizează varii aspecte: evoluțiile tehnologice, schimbările în modul de acces la informație și transformările în procesele educaționale, digitalizarea resurselor, accesul online, colaborarea globală, inovațiile

tehnologice, etc. Prin urmare, asistăm la o transformare treptată a bibliotecilor în centre intelectuale și hab-uri tehnologice.

Activitatea profesională a bibliotecilor și angajaților săi solicită ca aceste centre comunitare să contribuie la edificarea unei societăți sustenabile, echitabile și democratice. Totodată, prin componentele esențiale ale infrastructurii pe care le dețin: digitale, sociale, culturale și informaționale, precum și spațiile pentru interacțiunea umană, crearea cunoștințelor și angajamentul civic, bibliotecile trebuie să fie percepute ca agenți ai unei societăți incluzive.

Acestea fiind spuse, planul de activitate al BȘ a ASEM vizează numeroase acțiuni care transpun în practică aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova:

- Implicarea în susținerea și realizarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și a Planului Național „Construim Moldova Europeană;
- Consolidarea rolului bibliotecii în serviciul public în baza Legii cu privire la biblioteci în conformitate cu legislația europeană;
- Asigurarea informațională a procesului de instruire și de cercetare la programele de studii, ce au componentă UE;
- Asigurarea accesului la informații și diversificarea e-serviciilor informaționale;
- Promovarea valorilor comune, culturale și umane ale UE.

3. CENTRUL DE INFORMARE AL UNIUNII EUROPENE DIN CADRUL BȘ ASEM: ISTORIC, OBIECTIVE, FUNCȚII, OFERTE

BȘ ASEM găzduiește unul dintre cele mai importante instrumente de informare și educație despre Uniunea Europeană - Centrul de Informare al Uniunii Europene (CIUE), inaugurat la 22 februarie 2002, prin semnarea unui acord de cooperare cu Comisia Europeană. Inițial, el se numea Centrul European de Documentare în cadrul ASEM. La inaugurarea din 12 mai 2011, acesta și-a schimbat denumirea în Centrul de Informare al Uniunii Europene (CIUE). Prin serviciile sale informaționale, CIUE asigură condiții viabile și eficiente pentru accesul la informațiile și documentele Uniunii Europene: de la informații economice, politice, sociologice, legislative etc. la alte produse informaționale din întregul spectru de activitate al Uniunii Europene și politicii de dezvoltare europeană.

CIUE funcționează în baza Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de Informare al Uniunii Europene, aprobat de CA al BȘ ASEM din 18.05.2022. Cu o capacitate de 50 locuri/utilizatori, CIUE este localizat în Sala de lectură „Paul Bran”, asigurând partea de asistență logistică și accesul la colecțiile electronice ale bibliotecii, în sediu și de la distanță.

Activitatea Centrului de Informare al Uniunii Europene se desfășoară în conformitate cu următoarele obiective:

- Organizarea, gestionarea colecției de documente ale Uniunii Europene și reflectarea lor în catalogul electronic, buletinele informative în format electronic;
- facilitarea accesului liber și comunicarea colecțiilor de documente și informații pentru toate categoriile de utilizatori;
- promovarea accesului la informații și documente furnizate de UE și implementarea serviciilor bazate pe noile tehnologii;
- completarea colecției de documente și informații pentru a alinia oferta programelor de învățământ și cercetare oferite de cadrul universitar;
- participarea la diverse foruri consacrate problemelor integrării europene și parteneriatului dintre UE și Republica Moldova;
- colaborarea cu alte Centre de Informare ale Uniunii Europene pentru a răspunde nevoilor de informare ale utilizatorilor și schimbului de experiență.

Printre funcțiile de bază ale CIUE a BȘ ASEM, enumerăm următoarele:

1. **Informațională**, prin acces la resurse electronice și baze de date/portaluri expertizate în UE, biblioteci virtuale ale centrelor de informare UE, link-uri utile pentru studenți și profesori;
2. **Patrimonială**, care se ocupă de colectarea, stocarea, ordonarea și comunicarea resurselor documentare;
3. **Educațională**, aducând contribuții pentru cunoașterea sistemului de instituții europene, drepturilor și obligațiilor civice, orientarea pentru formarea unei persoane active;
4. **Comunicativ-științifică**, prin organizarea de conferințe și simpozioane tradiționale și on-line, de seminare, lecții publice, dezbateri, discuții, expoziții tematice și informative, comunicarea resurselor deținute în colecția uzuală.

Ofertele Centrului de Informare al Uniunii Europene pentru utilizatorii săi sunt multiple:

- Din momentul inaugurării în anul 2011, CIUE din cadrul Bibliotecii Științifice a ASEM oferă servicii și produse informaționale, asigurând condiții pentru accesul la informațiile și documentele Uniunii Europene tuturor membrilor comunității ASEM, acordă asistență informațională și consultativă, informează utilizatorii despre bazele de date și revistele electronice.
- O colecție de 1430 documente în format tradițional (documente oficiale, materiale de sinteză, studii, rapoarte, anuare, proiecte în diverse domenii) și electronice, în jur de 110 000 publicații ale EU din biblioteca digitală EU Bookshop <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications> în cele 24 de limbi oficiale ale UE, inclusiv în limba română, în susținerea studiului, instruirii și cercetării.
- Asistență în căutarea informațiilor pe pagina Web al Bibliotecii Științifice ASEM <http://lib.ase.md> și pe platforma PRIMO - <http://primo.libuniv.md> prin care se accesează site-ul Uniunii Europene și a oficiului Publicații ale Uniunii Europene din cadrul CIUE.
- Informații privind integrarea europeană pentru programele de mobilități de instruire pentru tineri.
- Asistență utilizatorilor prin bazele de date europene la căutarea, navigarea, evaluarea informațiilor și recuperare de rezultate pentru procesul de studiu și cercetare.
- Informarea periodică a utilizatorilor privind noile achiziții;
- Colaborări/Parteneriate cu membrii Euroclubului ASEM, cu facultățile și departamentele ASEM, cu alte centre de informare din țară.

În ansamblu, documentele UE puse la dispoziția comunității academice vizează diverse domenii distincte: mediu, politica social-economică, construcția europeană, categorii de domenii complete în agricultură și pescuit, afaceri și economie, relații externe, finanțarea, cetățenie și drepturile omului, politica de consum, cultură, societatea informațională, piața internă, educație, formare și tineret, ocuparea forței de muncă, justiție și afaceri interne, mass-media, extinderea energiei, politici regionale de mediu, cercetare și dezvoltare, politică socială.

Demn de remarcat este faptul că pe parcursul anului 2023 și în primul trimestru al anului 2024, CIUE a fost vizitat de 2670 utilizatori, au fost consultate 3025 de documente, accesate de 458 ori produsele electronice de pe Eubookshop sau a fost consultat site-ul <http://europa.eu> în vederea suplimentării cunoștințelor despre modelele și valorile europene. În scopul valorificării patrimoniului și potențialului cultural european au fost organizate 41 de expoziții tematice și informaționale pe diverse teme.

Este salutar faptul că, în colaborare cu Departamentele și Facultățile ASEM, în perioada respectivă, au fost organizate 11 activități dedicate promovării valorilor, tradițiilor și culturii țărilor europene, la care au participat circa 1500 persoane.

4. PROMOVAREA VALORILOR EUROPENE ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR INTERCULTURALE PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE ÎN LIMBA FRANCEZĂ

În prezent, activitățile extracurriculare (AE) moderne reprezintă un instrument eficient în procesul de învățare a limbilor străine și de formare a competențelor interculturale, indispensabile unor specialiști calificați, într-o societate sustenabilă în era globalizării. De asemenea, AE reprezintă segmentul procesului educațional care asigură, în mare parte, transferul de cunoștințe acumulate în cadrul orelor teoretice obligatorii în practică, adică testarea în practică a cunoștințelor teoretice obținute, inclusiv completarea acestora cu noi informații actuale referitoare la subiectele studiate.

Globalizarea este un proces istoric complex, practic, ireversibil, de integrare mondială în toate sferile: economice, politice, tehnologice, sociale și culturale care a interconectat lumea. De aceea, globalizarea solicită competențe interculturale și de comunicare lingvistică avansate pentru a face față noilor provocări: interacțiunea, comunicarea, negocierea într-un context multicultural și plurilingv. De altfel, conceptul de globalizare/mondializare rămâne a fi unul controversat dat fiind avantajele și limitele sale multiple.

Interculturalitatea presupune relațiile de schimb și de comunicare egală între grupurile culturale care diferă în funcție de etnie, religie, limbă, naționalitate, statut socio-economic, apartenență politică, sex, vârstă, etc. Mai mult, interculturalitatea reprezintă o interacțiune între două sau mai multe culturi coexistente într-un mediu concret. Într-un context bazat pe respectarea demnității și drepturilor omului, a libertăților individuale, pe egalitatea de gen, acceptare, toleranță, interacțiunea este productivă și benefică, favorizând cooperarea și dialogul cultural.

Conceptul de competență interculturală (CI) este greu de definit dat fiind că există numeroase abordări ale autorilor în domeniu. În general, CI înglobează un ansamblu de cunoștințe, abilități, aptitudini și comportamente, care, fiind utilizate armonios și complementar, îi permit individului să soluționeze unele situații de interacțiune culturală. CI include 3 componente: cognitivă, afectivă și comportamentală, și se demonstrează prin soluționarea eficientă a problemelor care apar în contexte interculturale. În literatura de specialitate există numeroase abordări referitoare la tipologia CI. Astfel, specialiștii în domeniu, Spitzberg și Cupach (1984), susțin că CI include câteva tipuri de competențe – fundamentale, sociale, referitoare la interacțiunea interpersonală, lingvistică, de comunicare, de interrelaționare. În acest context, menționăm că în cadrul AE organizate cu studenții francofoni, accentul este pus atât pe dezvoltarea competenței lingvistice și de comunicare, cât și a celei sociale, inclusiv de interacțiune interpersonală.

În opinia lui Martin Barret, cunoscut cercetător în domeniul multiculturalismului, CI include următoarele categorii: Atitudini față de alte culturi, Abilități, Cunoștințe și Comportamente. În opinia noastră, această viziune reflectă întocmai competențele pe care le dezvoltăm în cadrul AE cu studenții francofoni.

Totodată, vom insista asupra faptului că competența interculturală este un concept complex, operațional, abordabil din multiple perspective: pedagogică, psihologică, sociologică, antropologică. Mai mult, CI are conexiuni directe cu comunicarea, limba, cultura, valorile și poate fi aplicată în multiple contexte: formale/curriculare, informale/extracurriculare, culturale și, în special, interculturale.

E bine de menționat, că în contextul globalizării, CI de care dispun persoanele, mai ales plurilingve, aduc numeroase oportunități atât sub aspect economic, cât și socio-cultural. Bunăoară, dimensiunea economică a limbilor străine semnifică competențe mai avansate, calificări mai înalte, crearea de locuri de muncă, performanță, creșterea economică, etc. Dimensiunea socio-culturală semnifică diferența și diversitatea culturală, nevoia de interacțiune și integrare, accesul la educație, muncă și servicii, dialogul intercultural, etc. Prin urmare, procesul de globalizare, de integrare și consolidare a identității europene solicită eforturi susținute atât la nivel individual, cât și colectiv. Învățarea limbilor străine și multilingvismul, formarea competenței plurilingve și pluriculturale facilitează valorificarea dimensiunii interculturale, dialogul intercultural real, implementarea politicii lingvistice a UE, oferind varii oportunități din punct de vedere economic și socio-cultural.

De altfel, lipsa competențelor enumerate mai sus provoacă inegalități, frustrări, neînțelegeri, bariere de comunicare, neacceptare, ură, intoleranță etc.

În această ordine de idei, e bine de menționat că atât în cadrul orelor practice/seminarelor, cât și a activităților extracurriculare organizate se pune accentul pe formarea și dezvoltarea atât a competențelor generale (cunoștințe, aptitudini și deprinderi, capacitatea de învățare, competența existențială), cât și pe formarea competenței de comunicare lingvistică (competența lingvistică, sociolingvistică, pragmatică). Evident este faptul, că ambele tipuri de competențe sunt valorificate cu succes atât în context formal, cât și informal/extracurricular, în avantajul tinerilor, prin varii activități comunicative, interactive, acționale, cu sarcini complexe, contribuind la formarea unor competențe inter- și multiculturale, multilingve.

De fapt, formarea competenței interculturale și de comunicare lingvistică este o activitate complexă, multiaspectuală, de durată care necesită diverse resurse și abilități din partea cadrelor științifico-didactice, dar și a studenților. Bazându-ne pe experiența proprie, dorim să punctăm că în mediul academic, formal și informal, rolul decisiv în formarea competențelor interculturale: lingvistice, socio-lingvistice, de comunicare, de interrelaționare, etc., aparține ambilor participanți la eveniment: profesorul/îndrumătorul de grupă/mentorul și studentul. Or, pe de o parte, profesorul motivează, stimulează, încurajează studentul să accepte provocarea, iar cel din urmă, pe de altă parte, o acceptă, participă și se implică activ în organizarea și desfășurarea AE.

În acest sens, (auto)motivația este cheia principală, elementul indispensabil pentru realizarea cu succes a obiectivelor comune. Bineînțeles, o bună organizare a AE și parcurgerea tuturor etapelor stabilite în procesul de planificare a activităților extracurriculare, conduce la obținerea performanțelor dorite atât la nivel individual, cât și colectiv. De asemenea, un mediul de învățare suficient de stimulat și diversificat oferă fiecărui student o motivație susținută.

Așadar, activitățile extracurriculare includ o varietate de metode și tehnici precum: conferința, simpozionul, masa rotundă, panelul de discuții, workshop-ul, cercul pe subiecte, dezbateră, concursul, expoziția, flashmob-ul, sărbătoarea în masă etc., care sunt utilizate cu succes atât în învățarea formală, cât și cea informală.

De fapt, atât în învățământul general, cât și în învățământul superior universitar, activitățile extracurriculare dispun de varii scopuri și funcții: educațională, formativă, de ghidare, de orientare și dezvoltare etc.

Așadar, în strânsă colaborare cu Departamentul Limbi Moderne, secțiunea Limbă Franceză, Facultatea Relații Economice Internaționale, CIUE organizează sistematic varii activități extracurriculare cu studenții francofoni, fiind axate pe interacțiune și sarcini comunicativ-acționale, precum și campanii de promovare a valorilor și inițiativelor europene în Republica Moldova.

AE organizate dispun de varii funcții și scopuri care sunt în concordanță cu obiectivele și sarcinile stabilite de comun acord. Bunăoară, sensibilizarea și implicarea publicului larg în abordarea unor subiecte actuale și relevante atât pentru țara noastră, precum globalizarea, integrarea europeană, reziliența economică, schimbările climatice, energia verde, dezvoltarea durabilă, cât și pentru mediul academic: diversitatea culturală, multilingvismul și peisajul lingvistic european, formarea/învățarea/educația interculturală, comunicarea interculturală, competența interculturală și dialogul intercultural, etc. Exemplul de mai sus poate fi completat și cu alte obiective specifice: sporirea nivelului de cunoștințe generale și specifice, creșterea motivației studenților pentru învățarea limbilor străine, dezvoltarea personalității prin activități interpretative și de divertisment, centrarea AE pe studenți prin individualizare și diferențiere, dezvoltarea gândirii critice, autonome, reflexive, încurajarea atitudinii creative, promovarea lucrului individual și în echipă și alte obiective proprii educației integrale atât în spiritul valorilor etico-morale și spirituale naționale, cât și valorilor comune europene, etc.

Perspectiva de aderare a RM la UE presupune multiple provocări care rezidă în cunoașterea, asumarea și respectarea obligațiilor. Printre obligațiile cele mai importante se află angajamentul de a respecta și promova valorile comune ale UE.

În această ordine de idei, menționăm că un număr considerabil de evenimente s-au axat pe promovarea valorilor, tradițiilor și culturii țărilor europene:

- Ziua Națională a Lecturii – 24 februarie;
- Ziua Internațională a Drepturilor Femeilor – 8 martie;
- Ziua Internațională a Francofoniei - 20 martie;
- Ziua Europei - 9 mai;
- Ziua Europeană a Limbilor - 26 septembrie;
- Ziua Internațională a Studentului -17 noiembrie;
- Evenimentul FESTI’NOËL – luna decembrie,
- Flashmob-uri, etc.

În cele ce urmează, ne-am propus să aducem dovezi relevante și concludente în susținerea afirmațiilor de mai sus. Astfel, anul de studii 2023-2024 a fost bogat în varii activități extracurriculare organizate în cadrul Centrului de Informare al Uniunii Europene (CIUE) în colaborare cu secțiunea Limba franceză, Departamentul Limbi Moderne, Facultatea Relații Economice Internaționale, cu participarea studenților francofoni și francofili de la facultățile: Finanțe, Economie Generală și Drept, Business și Administrarea Afacerilor, Relații Economice Internaționale. În ansamblu, pe parcursul ambelor semestre au fost realizate cu succes 8 activități interesante: 2 panouri de discuții, 2 activități culturale, 2 activități literare, un concurs interuniversitar și 1 club de cinema. În același context, trebuie de menționat activitatea lui Justin Datcu, lector-stagiatar FLE/FOS (Franceză Limbă Străină/Franceza în Scopuri Specifice), Franța, Biroul Național al Agenției Universitare a Francofoniei, Moldova, în perioada 10 ianuarie -10 iunie 2024 în cadrul Departamentului LM, care s-a implicat foarte activ atât în organizarea, cât și moderarea unor manifestări cu studenții francofili.

Detaliind, vom prezenta mai jos evenimentele care au avut loc în ambele semestre, axate, preponderent, pe dezvoltarea competențelor interculturale și de comunicare lingvistică la studenții francofoni, familiarizarea studenților cu valorilor comune ale UE și promovarea lor.

- **Ziua Europeană a Limbilor (26 septembrie)** a fost marcată prin organizarea în data de 27 septembrie 2023 a panelului de discuții „LES LANGUES - TRÉSOR DE L’EUROPE” / „LIMBILE – COMOARA EUROPEI”, ajuns la ediția a VI-a.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/biblioteca.ase/posts/pfbid02nKBj9c32SSSWNYF7bLvzhCgiV8aHK8VfWsytsNGsBQ3qoqw825CGTEc9KkquHSpl>.

La ediția a VI-a a panelului de discuții, studenții francofoni au prezentat informații și date despre cele mai vorbite limbi de pe continentul european, precum limba engleză, franceză și italiană, au recitat poezii ale marilor scriitori români Mihai Eminescu și Grigore Vieru, precum și versuri în limbile franceză, rusă, italiană, ucraineană. Participanții la eveniment au prezentat postere elaborate cu genericul „Limbilor vorbite în Europa”, au cântat cântece în limba română și franceză, au prezentat curiozități despre limbile vorbite pe teritoriul UE. Subiectele abordate au fost interesant și actuale, fiind însoțite de varii activități cognitive și cultural-distractive. Îndemnați de profesoara de limbă franceză Djulietta RUSU, conf. univ., dr., studenții au făcut pledoariile în favoarea cunoașterii limbilor străine, au purtat discuții la capitolul limba engleză versus limba franceză.

În cuvântul de salut, Angela PÎRLOG, dr., conf. univ., șefa Departamentului Limbi Moderne, a adus în atenția celor prezenți importanța cunoașterii limbilor străine, încurajând învățarea lor pe parcursul întregii vieți. Pe final, D. RUSU a îndemnat studenții din anul I să-și pună mereu în valoare cunoștințele și competențele de comunicare în limba franceză, iar M.

MALEAVSCHI, asistent universitar, a încântat publicul cu o frumoasă piesă în limba franceză.

Scopul AE a fost promovarea diversității lingvistice și culturale europene, precum și dezvoltarea competențelor de comunicare/vorbire/participare la discuții, producere și exprimare atât scrisă, cât și orală, înțelegerea materialelor audio-video și a subiectelor dezbătute. Alte obiective au vizat: sensibilizarea față de limbile armonioase ale Europei; învățarea limbilor pe durata vieții; valorificarea dimensiunilor ludice, artistice și imaginative ale limbii franceze.

În context, punctăm că activitățile realizate cu succes în cadrul panelului de discuții au demonstrat că studenții francofoni sunt buni cunoscători ai diversității lingvistice și patrimoniului cultural european. Mesajul principal transmis participanților la eveniment a fost despre necesitatea cunoașterii a cel puțin două-trei limbi, un fenomen destul de răspândit în numeroase țări de pe glob. Or, cunoștințele lingvistice și interculturale deschid noi orizonturi, oferind multiple avantaje culturale și economico-sociale.

Angela AMORȚITU, bibliotecar principal, coordonator CIUE, BȘ ASEM, a familiarizat studenții anului I cu activitatea centrului, prezentând comunicarea „Contribuția Centrului de Informare al UE ASEM la promovarea valorilor europene”, relatând despre importanța, funcțiile și activitățile care au loc în incinta centrului. În cadrul evenimentului a fost organizată expoziția de carte „*Interculturalism și plurilingvism în context european*”, pentru a atrage atenția publicului asupra importanței învățării limbilor străine, sensibilizarea cu privire la valoarea limbilor vorbite în Europa și oportunitățile oferite de acestea.

• **Ziua Internațională a Studentului (17 noiembrie)** a fost consemnată pe 15 noiembrie 2023 prin organizarea panelului de discuții „**ÉTUDIÉRIE POUR ÉVOLUER!**” / „**STUDIAȚI CA SĂ EVOLUAȚI!**”.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/biblioteca.asem/posts/pfbid0tPAQxnoiAejB4JhRqNZVcGX66YgNNB6UUMBXuEkovNGC46cm7kbPU5oE7PipmPx6l>.

În cadrul panelului, studenții au prezentat informații și date relevante despre originea Zilei Internaționale a Studentului, modul în care este sărbătorită Ziua Studentului în țările europene, despre organizațiile internaționale de tineret, ce se ocupă de problemele tinerilor etc. Într-o formă creativă și originală, participanții la eveniment au prezentat curiozități despre activitatea, obiceiurile și tradițiile, stilul vestimentar ale studenților, au discutat despre viața de student, și-au expus părerile despre momentele cele mai interesante.

Studentele Iona Cornea, EG 231 și Marcela Băț, D 232 și-au prezentat posterele originale la capitolul Viața studentescă, prezentând propria viziune la acest subiect.

Participanții la activitate au dezlegat un rebus, au răspuns la întrebări în aplicația Kahoot, identificând cuvintele referitoare la ocupațiile și dorințele studenților, așteptările legate de viața de student.

La finalul evenimentului, D. Rusu, conf. univ., dr., a îndemnat studenții: „Studiați ca să știți mai mult, să știți mai bine, să aveți ceea ce vă doriți! Studiați pentru a progresa în viitoarea carieră și în viața privată! Îndrăzniți să știți!”.

Printre obiectivele acestei activități extracurriculare enumerăm: familiarizarea cu istoria sărbătorii, modul de viață a studenților din diverse țări, stilul vestimentar, comportamentul și activitatea în afara programului de studiu, inclusiv în cadrul unor organizații de tineret.

Bineînțeles, pe parcursul întregii activități, accentul a fost pus pe promovarea valorilor culturale europene, multilingvismului; dezvoltarea competențelor de comunicare lingvistică și interculturală; sporirea nivelului de cultură generală și a orizontului de cunoștințe; îmbogățirea vocabularului cu termeni și noțiuni noi; dezvoltarea aptitudinilor practice și a deprinderilor interculturale, a lucrului în grup și în echipă.

• **Activitatea culturală „FESTI'NOËL”**, dedicată sărbătorilor de iarnă: Sfântul Andrei, Sfântul Nicolae, a Crăciunului pe stil nou și vechi, Revelionul, Sfântul Vasile, ajunsă la cea de-a 2-a

ediție, a avut loc pe data de 13 decembrie 2023.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/biblioteca.asem/posts/pfbid0CFgG4mXxbNJQTLZ8u3mL8CZVtngJFCDwPX23HGqhZT1zE1zZk2nvQK9VUbXwRo4kl>

Într-o atmosferă degajată și o ambianță de sărbătoare, pe melodii de colinde și miros de mandarine, studenții francofoni de la Facultățile Finanțe, Economie Generală și Drept, Business și Administrarea Afacerilor, din grupele FB 231-232, EG 231, MRU 231, D 231-232, BA 232, ghidați de D. RUSU, conf. univ., dr., au serbat sfârșitul semestrului I și sărbătorile de iarnă.

Cu această ocazie, studenții participanții la eveniment au pregătit diverse comunicări și prezentări PowerPoint creative și originale: Cum se sărbătorește Crăciunul în Franța; Sărbătorile de iarnă în Moldova; Anul Nou în lume: obiceiuri și tradiții; Istoria sărbătorii Sfântului Andrei; Despre originea sărbătorii Sfântului Nicolae; Simbolurile vacanței de iarnă; Istoria lui Moș Crăciun, etc.

De asemenea, tinerii studioși au rezolvat rebusuri, au găsit răspunsuri la ghicitori, au pregătit jocuri interactive cu aplicațiile Quiz și Kahoot. Câștigătorii au fost premiați cu mici cadouri, oferite de D. RUSU.

Studentele Janna VACAR, BA 232 și Marcela BĂȚ, D 232, au prezentat postere pe tematica iernii, cu un design deosebit, elaborate manual.

E bine de menționat că, Angela AMORȚITU, coordonatorul CIUE, a înmânat celor mai activi studenți francofoni, care s-au manifestat în cadrul activităților organizate de CIUE și dnei profesoare D. RUSU, certificate de apreciere din partea Delegației Uniunii Europene, pentru promovarea valorilor europene.

Obiectivele evenimentului au vizat, în mare parte, familiarizarea studenților cu originea, obiceiurile și tradițiile de Crăciun și alte sărbători de iarnă, atât naționale, cât și internaționale; sensibilizarea față de cultura, gastronomia, vestimentația specifică sărbătorilor de iarnă; formarea spirituală; îmbogățirea emoțională; dezvoltarea deprinderilor interculturale; stimularea activităților creative; participarea la proiecte comune etc.

• **De Ziua Națională a Lecturii și Ziua de naștere a poetului Grigore Vieru**, sărbătorite pe 14 februarie, sala de lectură „Paul BRAN” a Bibliotecii Științifice a ASEM a găzduit Salonul literar „LIRE c’est VIVRE / „A CITI ÎNSEAMNĂ A TRĂI”, ediția a VI-a.

A se vedea pe FB: <https://www.facebook.com/ASEMoficial/posts/776035714549776>

Studenții francofoni de la Facultățile Finanțe, Business și Administrarea Afacerilor și Economie Generală și Drept, grupele FB 231, FB 232, MRU 231, BA 231 Dual, BA 232, 224, EGD 231, D 232, prin prezentările originale în limba franceză, însoțite de biografia succintă a autorilor, imagini, fotografii, secvențe din operele literare, descrieri și comentarii, concluzii personale, aforisme selectate cu grijă din cărțile lecturate, au îndemnat auditoriul să citească cât mai multe cărți, în original sau traduse.

Scopul salonului literar a fost: încurajarea și promovarea lecturii atât în limba maternă, cât și în limbi străine, cultivarea dragostei de carte și de frumos, stimularea activităților de informare-documentare și extracurriculare în sălile de lectură ale ASEM.

Printre obiectivele evenimentului, enumerăm: sporirea interesului față de literatura universală, operele literare valoroase, biografia scriitorilor consacrați; dezvoltarea competenței existențiale; formarea personalității culte și instruite; promovarea valorilor autentice atât naționale, europene, cât și universale; conștientizarea culturală, promovarea valorilor francofone; lărgirea orizontului de cunoștințe etc.

Programul activității a inclus și un recital de versuri în limba română din creația lui Grigore Vieru. Studenții au făcut o trecere în revistă a cărților recent citite, scrise de autori consacrați, precum Constantin Virgil Gheorghiu, Ion Druță, Barbara Cartland, Antonina Sîrbu, Ion Creangă, Rick Riordan, Victor Hugo.

Prezent la eveniment, Justin DATCU, lector-stagiar din Franța, a relatat date interesante din

biografia și activitatea literară propriu-zisă a unuia din cei mai îndrăgiți scriitori romancieri ai Franței – Victor Hugo.

Participanții la salon au fost salutați și încurajați să participe la mai multe activități extracurriculare de către decana facultății Relații Economice Internaționale (REI), dna Larisa DODU-GUGEA, dr., conf. univ.

D. RUSU, dr., conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, facultatea REI, a adus argumente plauzibile în favoarea dragostei de carte, a lecturii care îmbogățește vocabularul, lărgeste orizontul de cunoștințe, învață, educă și disciplinează, încurajând tinerii să citească cât mai mult, și în orice limbă.

Evenimentul a fost moderat de Camelia TAȘNIC, grupa FB 231. În cadrul Salonului literar a fost organizată expoziția de carte „Poésie – perle de la pensée”, ce a inclus opera literară și publicistică a lui Grigore VIERU.

- În data de 6 martie 2024, într-o atmosferă unde se simțea magia primăverii, studenții francofoni au omagiat FEMEIA, participând la **cafeneaua literară „MERCİ, MESDAMES!”/ „MULȚUMIM, FEMEILOR!”**, dedicată Zilei Internaționale a Femeii.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/biblioteca.asem/posts/pfbid02XQG8BXURVAgWkrR4EeBo5wvUHxpqxNs2gCxV9FsooiVT4UAFuXeX7wx3FynKTPDml>

Activitatea cultural-artistică a inclus prezentări PowerPoint ale studenților despre femeile remarcabile din Moldova și Franța din domeniul culturii și literaturii cu genericul „Femei care ne inspiră”, despre istoria drepturilor femeilor din Franța, istoria și semnificația sărbătorii de 8 martie, un frumos recital de poezie dedicat femeilor - „Odă femeilor”, precum și mesaje de felicitare.

Studenții francofoni de la Facultățile Finanțe, Business și Administrarea Afacerilor, Economie Generală și Drept, Relații Economice Internaționale, grupele FB 231-232, BA 232, MRU 231, EG 231, D 232, EMREI 231, prin prezentările originale în limba franceză, au făcut o trecere în revistă a femeilor celebre, care au și-au adus aportul la schimbarea percepției și atitudinii față de femei, au adus contribuții semnificative la dezvoltarea culturii din Republica Moldova și Franța.

Justin DATCU, lector-stagiar din Franța, a făcut o incursiune istorică, prezentând premisele care au condus la dezvoltarea mișcării feministe și emanciparea femeilor.

Cu mesaje de felicitare pentru doamne și domnișoare au venit decana facultății Relații Economice Internaționale, dna Larisa DODU-GUGEA, dr., conf. univ., Djulieta RUSU, dr., conf. univ., Departamentul Limbi Moderne și Angela AMORȚITU, coordonator CIUE al BȘ ASEM.

Moderatoarea evenimentului, Camelia TAȘNIC, grupa FB 231, a ghidat cu grijă intervenția tuturor participanților, mulțumind cu amabilitate pentru munca depusă la elaborarea prezentărilor și participarea activă.

La final, Maria MALEAVSCHI, profesoară de limbă franceză, Departamentul Limbi Moderne, a venit cu o dedicație muzicală, interpretând melodia „Million de roses rouges”.

- Cu ocazia **Zilei Internaționale a Francofoniei (20 martie)**, în data de 21 martie 2024, studenții francofoni din ASEM și Colegiul Național de Comerț au participat la concursul cu denumirea sugestivă **„LA FRANCOPHONIE COMME TRADITION ET INNOVATION À L’AEEM” / „FRANCOFONIA – TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ASEM”**.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/ASEMoficial/posts/pfbid0PpiggvDUATfNb1XRZLDmzWHHRrYFxp k9Ms5YJKkxPA8NyQSLbGi74CcipGKXKH3il>

În cadrul concursului s-au duelat două echipe: „La force francophone de l’ASEM” (ASEM) și „Les reines de l’économie” (CNC), care și-au etalat cunoștințele și creativitatea la câteva probe: Prezentarea echipei, Tema de acasă; Quiz de cultură generală: Francofonia și ASEM, Civilizația și cultura franceză: Concursul căpitanilor.

La eveniment au participat studenții ASEM, elevii CNC și profesorii de limbă franceză din

cadrul instituțiilor respective. Cu mesaje de salut au venit Zorina GHILEȚCHI, prodecana facultății Relații Economice Internaționale (REI), Cristina Budurin-Furculiță, directoarea CNC, care au felicitat participanții cu ocazia Zilei Internaționale a Francofoniei și i-au încurajat, dorindu-le succes și creativitate în cadrul probelor.

Moderatorul concursului, Justin DATCU, lector-stagiar din Franța, a ghidat cu maximă responsabilitate intervenția tuturor participanților la probe, mulțumindu-le cu amabilitate pentru munca depusă, originalitatea prezentărilor și participarea activă la eveniment. Conform scorului final, ambele echipe au avut de câștigat. Juriul a acordat trei premii speciale: *Premiul pentru originalitate*, a fost oferit echipei CNC; *Premiul pentru creativitate*, a primit echipa ASEM, iar *Premiul pentru cunoștințe* în domeniul Francofoniei, civilizației și culturii franceze, a fost ridicat de echipa CNC.

În final, D. RUSU, dr., conf. univ., membră a juriului, a felicitat ambele echipe participante la concurs pentru curaj și prestație, spirit de competiție și dorința de a învinge, a mulțumit organizatorilor și tuturor persoanelor implicate în buna desfășurare a manifestației pentru colaborarea fructuoasă, exprimând speranța organizării altor evenimente francofone comune.

- **Activități dedicate Zilei Europei 2024**, marcate cu genericul „Libertate, Pace, prosperitate – Europa ești Tu!”.

Scopul evenimentelor organizate : promovarea dialogului intercultural, a valorilor europene fundamentale în contextual diversității culturale și lingvistice. Obiectivele fixate au vizat: dezvoltarea competenței plurilingve și pluriculturale; stimularea interesului și deschiderii față de valorile universale, europene, francofone; familiarizarea cu istoria și originea UE, simbolurile care o definesc, cultura, obiceiurile, portul tradițional, gastronomia europeană, limbile vorbite, instituțiile politice europene, personalitățile marcante care au stat la baza creării Uniunii; formarea opiniei față de valorile, principiile și prioritățile UE, în special față de procesul de integrare europeană a RM; identificarea oportunităților oferite de integrarea europeană, multilingvism, interculturalitate.

1. Pe 29 aprilie 2024 în Centrul Multimedia al ASEM, a fost organizat **Clubul de cinema cu tematica „A LA DÉCOUVERTE DU PARLEMENT EUROPÉEN! ”/ „DESCOPERIM PARLAMENTUL EUROPEAN!”** dedicat Zilei de 9 mai – Ziua Europei.

A se vedea pe FB:

<https://www.facebook.com/biblioteca.asem/posts/pfbid02Jix3kxqrmkMaoMQFWk3zsFTDi2ZCLNJAjgmAeKVmpGT3Y1bupTnYvVFBo9U82Kmnl>

În contextul marcării Zilelor Europei-2024, CIUE din cadrul BȘ ASEM, în colaborare cu Departamentul Limbi Moderne, facultatea REI, ASEM, a organizat un Ciné-Club „A la découverte du Parlement européen!/ Descoperim Parlamentul European!”.

Studenții francofoni de la facultățile Economie Generală și Drept, Business și Administrarea Afacerilor, Finanțe, îndrumați de D. RUSU, dr., conf. univ., au vizionat secvențe din serialul de comedie franco-germano-belgian „Parlamentul”. Este un serial foarte popular în Uniunea Europeană, care permite printr-o abordare originală, descoperirea instituțiilor europene, a procesului legislativ european și popularizarea Uniunii Europene.

Moderatorul evenimentului, Justin DATCU, lector-stagiar din Franța, a comentat cele mai interesante momente ale serialului, explicând noțiunile și termenii mai complecși, precum și expresiile mai puțin cunoscute, a pus în discuție oportunitățile pe care le are Republica Moldova în procesul de aderare la UE. De asemenea, s-a menționat că vizionarea filmului oferă studenților posibilitatea de a-și îmbogăți vocabularul în limba franceză, de a descoperi limbajul uzual și de specialitate al limbii franceze.

Evenimentul s-a finalizat cu un concurs interactiv cu ajutorul aplicației Kahoot, în vederea consolidării cunoștințelor despre serial, Uniunea Europeană și Parlamentul European.

2. Pe 15 mai 2024, sala de Lectură „Paul Bran” a găzduit evenimentul cu genericul :

„KALÉIDOSCOPE EUROPÉEN” / „KALEIDOSCOP EUROPEAN”, dedicat Zilei de 9 mai – Ziua Europei în Republica Moldova.

A se vedea pe FB:

https://www.facebook.com/biblioteca.asem/posts/pfbid07VqfWeNbRcTJeZJEaR2suMUZRsbEL_eMkohWoJlcoDrAVAzZwGDKTmMc5TktTz6wal

Studentii francofoni din grupele FB 231-232, Facultatea Finanțe, ASEM; EG 231, MRU 231, D 231-232, ASEM - Facultatea Economie Generală și Drept; BA 232-234, ASEM - Facultatea Business și Administrarea Afacerilor, ghidați de profesoara Djulieta RUSU, dr., conf. univ., Departamentul Limbi Moderne, facultatea REI, ASEM, au făcut o incursiune virtuală în spațiul bătrânului continent, au prezentat informații din istoria formării Uniunii Europene, simbolurile UE, cultura și tradițiile țărilor europene, au prezentat postere elaborate despre UE.

Activitatea a fost moderată de studenta Camelia Tașnic, FB 231.

Justin DATCU, lector-stagiar din Franța, a făcut o prezentare PowerPoint originală, relatând despre turul său prin Europa realizat acum un an, despre monumentele istorice, locurile memorabile, obiceiurile și tradițiile, limba, cultura țărilor vizitate. De asemenea, Justin DATCU a îndemnat studenții să învețe mai multe limbi străine pentru a putea profita de minunatele experiențe oferite de călătoriile prin Europa și prin lume, pentru a descoperi alte culturi și civilizații.

Demn de remarcat este și faptul, că studentele Ecaterina Ștoicev și Alexandra Josan, D 232, care au realizat un sondaj în rândul studenților „Opiniile studenților ASEM cu privire la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, au prezentat rezultatele obținute, au tras concluzii favorabile și au făcut unele sugestii pentru participanții la eveniment.

Angela AMORȚITU, coordonator CIUE, a menționat despre importanța activităților de promovare a valorilor europene în contextul aderării țării noastre la comunitatea europeană și a înmănat mici cadouri din partea Delegației Uniunii Europene în RM participanților implicați în organizarea și desfășurarea activității.

În acest context, trebuie de remarcat că CIUE din cadrul BȘ ASEM în strânsă colaborare cu secțiunea Limba Franceză de la DLM, facultatea REI, desfășoară o activitate fructuoasă, contribuind la creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la valorile europene și asistența UE acordată Republicii Moldova.

Manifestările descrise mai sus au avut varii finalități educative, formative, intelectuale, morale, cognitive, afective, comportamentale, lingvistice, (inter) culturale. Mai mult, prin activitățile extracurriculare francofone se promovează plurilingvismul, multiculturalitatea, valorile naționale, europene și universale, pacea, umanismul etc. Or, Francofonia ne apropie, unește, motivează, instruește!

Pentru o vizibilitate și atractivitate mai largă, Biblioteca Științifică a ASEM folosește marketingul online prin social media într-un mod eficient, axându-se pe segmentarea publicului țintă, ascultarea acestuia, stabilind instrumentele potrivite pentru organizarea și desfășurarea activității sale. De asemenea, pentru activitățile planificate sunt elaborate diverse materiale promoționale, materiale vizuale, afișe, anunțuri cu un design atractiv, colorat și original.

5. ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE ÎN LIMBA FRANCEZĂ – BENEFICII ȘI OPORTUNITĂȚI PENTRU STUDENȚII-ECONOMIȘTI

Pe 12 mai 2021, în cadrul evenimentului online dedicat Zilei Europei: „Centrul de Informare al Uniunii Europene din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova: 10 ani de activitate”, Excelența Sa, Peter MICHALKO, Ambasador al Uniunii Europene în Republica Moldova în perioada 2017-2021, a menționat, că pentru orice țară, tinerii înseamnă viitorul.

Împărtășim ferm aceeași opinie, dorind să fim mereu alături de tineri, de acest viitor promițător, să-i ajutăm să crească și să se dezvolte întru beneficiul personal, profesional și al țării. Încercăm să aducem mai aproape de tineri informația veridică și necesară, să le oferim o viziune

clară despre modul în care oportunitățile existente pot fi utilizate în viața de zi cu zi - proiecte comunitare, mobilizare, activism civic, exemple de bune practici și povești de succes.

Întrucât unul dintre obiectivele Delegației UE în Republica Moldova este desfășurarea de acțiuni de informare și educare pe termen mediu și lung, organizăm multiple activități cu tinerii și pentru tineri pentru a facilita conștientizarea, asumarea, aderarea, angajarea în respectarea și promovarea valorilor europene, precum: respectul pentru demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept, respectarea drepturilor omului, inclusiv ale minorităților.

Activitățile cultural-educative de promovare a valorilor europene, organizate în afara orelor de curs de Centrul de Informare al Uniunii Europene în colaborare cu secțiunea Limba Franceză aduc multiple beneficii, oferind varii oportunități de dezvoltare personală și profesională atât studenților-participanți, cât și invitaților, organizatorilor. În acest sens, enumerăm, mai jos, unele avantaje ale AE organizate cu studenții francofoni:

1. Stimulează interesul, curiozitatea, creativitatea, cercetarea, descoperirea, gândirea reflexivă și critică, metacogniția, libertatea de exprimare, stima de sine, autoevaluarea, autorealizarea.
2. Contribuie la formarea și dezvoltarea unui set de competențe generale, de comunicare lingvistică, profesionale și transversale, multi- și interculturale, necesare studenților care vor interacționa cu alte culturi.
3. Amplifică dorința și necesitatea învățării mai multor limbi străine.
4. Contribuie la extinderea mobilității internaționale și integrării europene prin recunoașterea competenței lingvistice și a calificărilor.
5. Facilitează adaptarea la un nou context cultural atât în cadrul mobilității academice, a stagiilor de formare, angajării în câmpul muncii în altă țară, cât și cu ocazia călătoriilor în scop personal sau profesional.
6. Cultivă respectul și empatia față de alte culturi, conștientizarea, înțelegerea și recunoașterea interculturală, toleranța, acceptarea diversității și a pluralismului cultural.
7. Facilitează înțelegerea rolului și impactului culturii, a valorii diversității culturale în viața socială și profesională.
8. Favorizează o mai bună înțelegere a patrimoniului cultural european și universal, a asemănarilor și deosebirilor distincte, îmbogățind experiența de viață.
9. Dezvoltă individualitatea, curajul, abilitatea de a lucra în echipă, independent sau autonom.
10. Impulsează dezvoltarea unei personalități sănătoase, echilibrate, armonioase, purtătoare de noi cunoștințe interculturale și valențe culturale.
11. Promovează învățarea prin interacțiune și descoperire, schimbul cultural, cooperarea reciprocă.
12. Contribuie la promovarea valorilor general-umane, naționale, europene și universale, la formarea și dezvoltarea unor competențe interculturale sau elemente de competență interculturală.
13. Îmbogățește experiența lingvistică, sociolingvistică, de comunicare, de interrelaționare, inclusiv cea pragmatică grație activităților comunicativ-acționale etc.

De asemenea, AE conduc la înțelegerea rolului și impactului culturii, a valorii diversității culturale, la achiziționarea unor cunoștințe și comportamente specifice.

Așadar, activitățile extracurriculare descrise în studiul nostru, precum și obiectivele fixate și atinse care vizează, îndeosebi, promovarea valorilor europene comune în contextul integrării RM în UE, formarea competențelor interculturale sau a unor elemente, sensibilizarea publicului față de adevăratele valori culturale naționale, europene și universale, implicarea activă a studenților în organizarea manifestărilor, beneficiile oferite de acestea etc., confirmă ipoteza lansată inițial: valorile europene comune pot fi promovate cu succes în cadrul unor activități extracurriculare cu studenții francofoni și susțin validarea rezultatelor obținute.

În această ordine de idei, dorim să precizăm că studenții care cunosc, își asumă, respectă și promovează valorile europene, dețin competențe interculturale și de comunicare lingvistică

necesare, dobândite pe parcursul activităților formale/curriculare sau informale/extracurriculare, în mod colectiv sau autonom, vor fi în stare să elimine diverse bariere interculturale cauzate de lipsa competențelor lingvistice adecvate, stereotipuri, prejudecăți, discriminare, etnocentrism, să limiteze șocul intercultural, impactul la nivel atitudinal, emoțional, comportamental, social etc., să facă față mai ușor provocărilor care pot apărea într-un mediu nou, diferit din punct de vedere lingvistic și cultural.

CONCLUZII:

În prezent, integrarea europeană este o provocare atât pentru statele membre, cât și pentru cele care aspiră la statutul de țară candidat. Aderarea RM la UE a devenit un deziderat, un obiectiv major nu doar pentru conducerea de vârf a țării, ci și pentru întreaga societate. Doar eforturile cumulate vor asigura viitorul european de dezvoltare al țării noastre.

UE este „Unită în diversitate” de culturi, tradiții, convingeri, limbi, și nu, în ultimul rând, de valori. Cele 6 valori fundamentale sunt comune statelor membre și garantează o societate în care prevalează pluralismul, nediscriminarea, toleranța, justiția, solidaritatea și egalitatea între femei și bărbați.

Valorile comune tuturor statelor membre UE formează structura Uniunii, unesc țările, comunitățile și oamenii, contribuind la consolidarea coeziunii sociale, combaterea xenofobiei, a radicalizării și naționalismului care instigă la ură și dezbinare, la răspândirea știrilor false.

Promovarea valorilor europene comune în societate și în mediul academic revine atât pe seama factorilor politici de decizie, a administrației publice locale, cât și a cadrelor științifico-didactice, angajaților instituțiilor cultural-educative. Această provocare poate fi abordată cu succes prin educație, promovând atât valorile naționale, cât și cele europene comune și integrarea europeană, care pot fi considerate parte a „noilor educații” și, de asemenea, un principiu al educației integrale.

Modelul educațional bazat pe valorile comune și integrarea europeană oferă varii perspective pentru conceperea și implementarea unor politici educaționale orientate către scopuri și obiective clare în acest domeniu.

Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova joacă un rol activ în facilitarea accesului la informații relevante și actualizate despre Uniunea Europeană. Prin organizarea de evenimente educative și culturale, biblioteca nu numai că încurajează dialogul despre valorile europene, dar și promovează înțelegerea profundă a relației dintre Republica Moldova și UE.

Centrul de Informare al Uniunii Europene asigură condiții viabile și eficiente pentru accesul la informațiile și documentele Uniunii Europene: de la informații economice, politice, sociologice, legislative etc. la alte produse informaționale din întregul spectru de activitate al Uniunii Europene și politici de dezvoltare europeană. CIUE oferă resurse esențiale pentru studenți, cadre didactice, cercetători și publicul larg, sprijinind astfel procesul de integrare informațională, necesar în drumul către o Europă unită și prosperă.

Planul de activitate al BȘ ASEM include numeroase acțiuni de implicare în susținerea și realizarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Planului Național „Construim Moldova Europeană”.

BȘ ASEM s-a poziționat ca o instituție infodocumentară modernă, ce oferă servicii și produse informaționale de calitate în susținerea și promovarea valorilor Uniunii Europene. În mod accesibil, BȘ oferă informații despre trecutul, prezentul și viitorul UE, inclusiv despre acquis-ul european, despre oportunitățile de studiu, de formare profesională, de valorificare a competențelor de cercetare științifică în spațiul european etc.

În colaborare cu Departamentul Limbi Moderne, secțiunea Limbă Franceză, facultatea Relații Economice Internaționale, CIUE organizează sistematic varii activități extracurriculare și campanii de

promovare a valorilor și inițiativelor europene în Republica Moldova.

Evenimentele organizate cu studenții francofoni contribuie semnificativ la sporirea interesului pentru integrarea europeană, cultivă toleranța, empatia față de alte culturi, promovează un model de comportament european în rândul tinerilor.

Totodată, activitățile și evenimentele extracurriculare variate, organizate cu studenții, contribuie la formarea și dezvoltarea competențelor interculturale și de comunicare lingvistică, solicitate pe piața muncii, formarea atitudinilor și convingerilor de aderare la valorile comune ale UE, formarea și consolidarea comportamentelor democratice, cunoașterea și asumarea valorilor culturii și civilizației europene.

Plurilingvismul și diversitatea culturală au devenit o componentă fundamentală a identității europene, iar multilingvismul – unul dintre pilonii esențiali ai societății moderne multiculturale.

Competența interculturală este o competență complexă, integrată, care se formează și se dezvoltă în cadrul curricular/formal, cât și extracurricular/informal pe tot parcursul vieții.

Avantajele diversității lingvistice și culturale pentru studenți sunt multiple: obținerea de cunoștințe și informații, interacțiuni, motivație; perspective și oportunități de dezvoltare, dobândirea abilităților și comportamente adecvate unui mediu intercultural, obținerea de performanțe și profit.

Perspectiva de aderare a RM la UE presupune multiple provocări care rezidă în cunoașterea, asumarea și respectarea obligațiilor. Printre obligațiile cele mai importante se află angajamentul de a respecta și promova valorile comune ale UE. În această ordine de idei, menționăm că un număr considerabil de AE realizate în anul curent de studii s-au axat pe promovarea valorilor, tradițiilor și culturii țărilor europene. Totodată, accentul a fost pus și pe cunoașterea și asimilarea valorilor culturii naționale în context european și internațional.

În procesul de integrare europeană este binevenită și promovarea unui sentiment de apartenență atât la școala, localitatea, țara sa, cât și la familia europeană prin promovarea valorilor comune în toate etapele educației, realizarea unei educații incluzive de înaltă calitate pentru toți copiii, predarea unor cursuri despre Europa și țările sale membre, organizarea unor evenimente cultural-educative și de divertisment.

Prin menirea lor, ca instituții de informare și documentare, ar fi bine ca bibliotecile să fie antrenate activ în acțiuni de informare a publicului larg despre oportunitățile oferite de statutul de țară candidat, în informarea corectă despre Referendumul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană care va avea loc la 20 octombrie, anul curent.

Pentru o transformare mai rapidă a bibliotecilor din RM în centre intelectuale și hub-uri tehnologice, este oportună implicarea acestora în varii proiecte europene.

Menținerea relațiilor de colaborare fructuoase dintre CIUE BȘ ASEM și Departamentul Limbi Moderne, facultatea REI, ASEM pentru organizarea sistematică a varii activități extracurriculare formative și informative, de dezvoltare a competențelor, de promovare a parcursului european al țării noastre, de valorificare a oportunităților oferite de integrarea europeană.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. AMORȚITU Angela. Centrul de Informare al Uniunii Europene din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova la 10 ani de activitate. În: *Magazin Bibliologic* [online]. 2021, nr. 3-4, P. 202-204. [citat 15.03.2024]. ISSN 1857-1476. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%203-4%202021.pdf>.
2. AMORȚITU Angela. Regulament de organizare și funcționare a Centrului de Informare al Uniunii Europene (aprobat de CA al BȘ ASEM din 18.05.2022). Ch., 2022. 7 p.
3. Cadrul european comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare/Comitetul Director pentru Educație „Studierea limbilor și cetățenia europeană”, 2003. Ch.: Firma editorial-poligrafică „Tipografia Centrală”. 204 p.

4. CRISTEA Sorin. Competența de comunicare în limbi străine. În: *Didactica* [online]. 2014 nr.4 (86), P. 51-58 [citată 18.03.2024]. ISSN 1810–6455. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/51_56_Compententa%20de%20comunicare%20in%20limbi%20straine.pdf
5. Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a) /Academia Română, 2008. București: Editura „Univers enciclopedic”.1192 p.
6. GORAȘ-POSTICĂ Viorica. (coord.), 2015. Competența interculturală: Auxiliar didactic. Ch.: Centrul Educațional PRO DIDACTICA. 172 p.
7. IANIOGLO, Maria, VLAH, Maria, LEVINTII, Galina Levintii [et al.], 2020. În: *Educație interculturală: Ghid metodologic și suport de curs pentru viitorii pedagogi*, Chișinău : Centrul Educațional „Pro Didactica”, Tipografia „Bons Offices. 112 p.
8. MACAVEI, Elena, 2014. Educația în spiritul valorilor europene și al integrării europene, 2014. In: *Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Învățământului superior* [online]. 2014, Vol.1, P. 22-34. [citată 11.03.2024]. ISBN 978-9975-88-000-8. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/179880
9. PINTILII, Ramona. Formarea competențelor interculturale. In: *ECOSTUDENT* [online]. 2014, nr. 3, P. 83-90 [citată 19.03.2024]. ISSN 2343–7936. Disponibil: https://www.utgjiu.ro/ecostudent/ecostudent/pdf/2014-03/11_Ramona%20Elena%20Pintilii.pdf
10. Raport de activitate al Bibliotecii Științifice al Academiei de Studii Economice din Moldova [online]. *Biblioteca Științifică ASEM*, 2024 [citată 05.04.2024]. Disponibil: https://pixbuilt.com/wp-content/uploads/RaportBIBLIOTECA_2023.pdf
11. RUSU Djulieta. Rolul activităților extracurriculare în limbi străine în formarea competenței interculturale. In: *Multilingvism și Interculturalitate în Contextul Globalizării*, 2022, Ed. 3, 27 mai, Chișinău: Serviciul Editorial-Poligrafic al ASEM, P. 100-139. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/177736
12. *Official website of the European Union*. European Commission, [citată 21.03.2024]. Disponibil: <https://europa.eu/>.
14. *Site-ul oficial al Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova*. European Commission, [citată 25.03.2024]. Disponibil: https://eeas.europa.eu/delegations/moldova_ro.

STRATEGIES LINGUISTIQUES ET INTEGRATIONS INTERNATIONALES/REGIONALES EN FRANCE ET MOLDAVIE

CZU: [81'272:81'246.3](44+478)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.06>

DATCU Justin

Republica Franceză

datcujustin@gmail.com

ORCID: 0009-0003-5502-398X

Abstract: *The architecture of the world is constantly evolving. Realists used to give states a central role in the organization of international relations, but the 20th century has transformed the international arena into an international scene. Today's world is becoming more connected, and international actors are no longer limited to states. Paradoxically, while globalization is driving the harmonization of values and standards and the development of multilingualism, it is also strengthening regional cooperation and asserting identities. Thus, the resources mobilized by actors to assert their existence on the international scene are numerous such as the learning of modern languages. A political tool as well as a means of communication, languages represent a system of values and norms for individuals and states. We therefore propose to look at the evolution of modern language learning policies in France and the Republic of Moldova, if the two states have implemented differentiated strategies under the influence of multilingualism. France has long been "protectionist" towards French, but over the last few decades has reinforced the importance of learning English. For Moldova, the learning of modern languages, including French and English, represents a means of international or regional integrations.*

Globalization, language policies, multilingualism, integration

JEL I28: Government policy

La langue française est complexe. Plutôt que d'admettre tout comme l'anglais ou l'allemand, les termes de *globalization/globalisierung* [Demorgon, 2008], pour désigner l'accélération des déplacements des biens, personnes, capitaux et informations. Elle préfère nuancer en distinguant la *globalisation* décrivant un processus, une action conduisant au global à l'uniformité, de la *mondialisation* définie comme « *une prise de conscience du monde par le monde, avec une ouverture sans cesse plus grande des uns aux autres et des échanges de toutes natures* » [Gutmann, 2009]. Avec ces deux définitions, on assiste à des processus d'interactions renforcées dont seule la finalité diverge. Parmi ces derniers, on peut citer la mise en contact renforcée d'individus s'exprimant dans différentes langues au sein d'un même espace connu sous le nom de multilinguisme sociétal, mais aussi le fait que les Etats ne sont plus les seuls à agir sur la scène internationale. L'approche réaliste qui a longtemps dominé l'analyse des relations internationales [Battistella & alt, 2012] accordait un rôle central aux Etats dans l'organisation de l'ordre international. L'après Seconde guerre mondiale questionne cette approche en y incluant le rôle croissant et prépondérant d'acteurs tels que les organisations internationales et régionales ; les firmes multinationales ; les ONG ; les associations et les sociétés civiles dans la prise de décision à l'échelle internationale. Face à cette nouvelle mise en concurrence, les Etats doivent adopter des stratégies pour survivre et/ou maintenir leur rang sur la scène internationale parfois en s'associant et en s'intégrant à l'échelle régionale, renforçant leur interdépendance politique, économique et le partage de valeurs communes. Cependant ces derniers ne réagissent pas de la même manière en fonction de leurs représentations du monde et de leurs intérêts. Pour certains, le multilinguisme est vu comme une opportunité puisqu'il permet d'ouvrir l'accès à d'autres marchés, sociétés et de

chercher d'autres partenariats. Pour d'autres, il peut être vu comme une remise en cause de leur légitimité notamment si leur langue nationale se retrouve challengée dans le choix des langues de communication internationales. La redéfinition des approches nationales est parfois nécessaire et en étant quelquefois à contre-courant. En effet, c'est via leurs politiques linguistiques entendue comme l' « *orientation et réglementation dans la communication [...] d'une ou plusieurs langues* » [Moldovanu, 2007] que les Etats régissent leur relation au multilinguisme selon des conceptions dites assimilationniste, différentialiste et multiculturelle [Cherrad, 2002]. Ces politiques participent à l'intégration ou l'exclusion dans le projet national d'individus en légitimant ou non, l'usage de certaines langues qui deviennent des outils de la construction étatique et nationale [Anderson, 2006] [Hobsbawm, 2010]. Ainsi, la redéfinition d'une politique linguistique du fait des mutations de la scène internationale peut amener à repenser les fondements de l'Etat en question, même si ces liens ne sont pas toujours évidents à établir. C'est donc à partir de ces approches que nous nous proposons de nous intéresser dans cet article aux évolutions des stratégies linguistiques mises en place par la France et la Moldavie dans l'enseignement des langues vivantes au sein de leurs droits nationaux, afin de mieux comprendre dans quelles mesures elles sont le reflet de la scène internationale. Cette approche comparative tient à montrer que les deux Etats entretiennent un rapport différent entre la langue officielle (en l'occurrence le français et le roumain), et les autres langues présentes sur le territoire national (minoritaires ou étrangères) dans leurs systèmes scolaires. Pour cela, nous reviendrons sur les politiques historiquement employées par les deux Etats dans l'enseignement des langues vivantes avant de s'intéresser aux évolutions récentes des codes de l'éducation des deux pays respectifs. Ces évolutions seront finalement mises en corrélation avec les politiques étrangères de la France et de la Moldavie pour souligner l'influence de la nouvelle architecture mondiale.

APPROCHE HISTORIQUE DES POLITIQUES D'APPRENTISSAGE DES LANGUES VIVANTES EN FRANCE ET MOLDAVIE

Les stratégies linguistiques mises en place actuellement par la France et la Moldavie dans l'enseignement des langues vivantes découlent de l'histoire des politiques linguistiques de ces pays respectifs que l'on pourrait qualifier de *protectionnisme de l'universalité* pour la France et de *multilinguisme cohésif* pour la Moldavie, synthétisées au sein du tableau 1.

La politique linguistique historique française se base sur deux principes fondamentaux. La langue française comme socle commun d'appartenance à la nation française, et l'universalité du français comme vecteur d'exportations des valeurs humanistes et principes révolutionnaires. Cette politique se légitime par un fait : la place privilégiée de la nation française comme puissance mondiale sous l'Ancien régime et jusqu'au processus de décolonisation (1950-1970). Concrètement, on assiste d'une part à une politique dite assimilationniste sur le territoire national envers les autres langues minoritaires entamée dès 1794 [Grégoire, 1794] et dans les colonies, et d'autre part à une défense et promotion du français à l'échelle internationale face aux autres langues étrangères. Ce protectionnisme accompagné d'une aliénation linguistique [Cherrad, 2002] s'est traduit notamment dans les politiques éducatives en matière de langues étudiées à l'école. Le français devient la seule langue de l'enseignement, réduisant les autres langues au rang secondaire, voir à l'interdiction [Alle, 2023]. Même si les langues étrangères ont toujours été étudiées en France et ceux depuis la fin du 19e siècle [Dubois, 2017], l'Etat français a toujours privilégié l'enseignement en français en le définissant comme central et indispensable au nom de la République puisque depuis 1992 « *la langue de la République est le français* ». La Loi Toubon de 1994 confirme ce protectionnisme linguistique en voulant lutter contre « *l'anglicisation* » de la langue française, dans tous les domaines de la société et notamment dans les sphères culturelle, académique, professionnelle et publique [Héran, 2013], en se basant sur le *rayonnement* et la *pureté* de la langue française [Shelly, 1999]. Cependant, à l'échelle internationale, la France réadapte son

point de vue via l’Organisation Internationale de la Francophonie (OIF). Symbole d’une francophonie humaniste, multiculturelle et mondialisée face à une langue anglaise qui serait le symbole d’un monde globalisé et à laquelle elle s’opposerait [Arnaud & alt, 2002]. Quant à la politique linguistique moldave, elle se base sur un principe fondamental : un multilinguisme cohésif. D’une part, car le roumain, langue d’Etat est moins parlé à l’échelle internationale que le français, sa seule maîtrise n’est donc pas suffisante pour s’ouvrir au reste du monde. D’autre part, car la Moldavie est un Etat jeune, multiethnique dont la construction d’un projet national se heurte à différentes représentations et récits nationaux [Parmentier, 2004]. La politique linguistique moldave vise actuellement à maintenir la cohésion au sein de l’Etat en répondant aux besoins de ses citoyens tout en facilitant l’intégration régionale du pays via l’apprentissage et la maîtrise des langues étrangères. En tant qu’ancienne république soviétique, l’Etat moldave reconnaît le russe comme langue de communication interethnique. Cette dernière se substitue parfois à la langue d’Etat notamment dans l’UTA de Gagaouzie. Ce statut est parfois contesté, qualifié de « malhonnête » par certains auteurs [Moldovanu, 2008]. Il ne semblerait plus pertinent, mais sa remise en question représenterait un risque de désintégration si l’Etat moldave optait pour une politique assimilationniste, en favorisant l’apprentissage en langue d’Etat plutôt qu’en langue de communication interethnique. Cette situation se traduit à l’échelle de l’enseignement des langues par une souplesse dans le choix des langues d’enseignement pour les élèves, ne se limitant pas qu’à la langue de l’Etat et incluant les langues minoritaires et étrangères (dispositif des classes bilingues, filières universitaires en langue étrangère).

Tableau 1 : Synthèse des politiques linguistiques historiques en France et Moldavie :

	France :	Moldavie :
Contextes :	naissance mondiale. république construite en opposition à la monarchie.	Etat multiethnique. langue d’Etat qui est peu diffusée internationalement. dépendance récente.
Principes :	universalité de la langue française. centralisme républicain.	multilinguisme cohésif.
Types de politiques :	assimilationniste : protectionnisme linguistique. liénation linguistique (dans et à l’extérieur du territoire métropolitain). rayonnement de la langue française.	politique multiculturelle et régionale : promotion des langues vivantes et minoritaires. utilisation d’une langue de communication interethnique (russe).
Conséquences :	enseignement en français. élimination des langues minoritaires. enseignement des langues vivantes étrangères restreint.	flexibilité dans l’enseignement des langues vivantes. enjeux identitaires autour des politiques linguistiques.

Source : propre recherche d’après [Blanchet, 2002], [Cherrad, 2002] [Moldovanu, 2008], [Shelly, 1999]

On observe donc deux conceptions historiques propres et spécifiques aux cas français et moldave qui structurent les relations entre la langue d’Etat et les langues vivantes. Si la hiérarchie des langues est plus stricte en France qu’en Moldavie et que la Moldavie tend à inclure davantage les langues étrangères et minoritaires dans le cursus scolaire, les deux pays n’échappent pas à des

réformes de leurs codes de l'éducation qui soulignent un changement dans leurs pratiques et représentations.

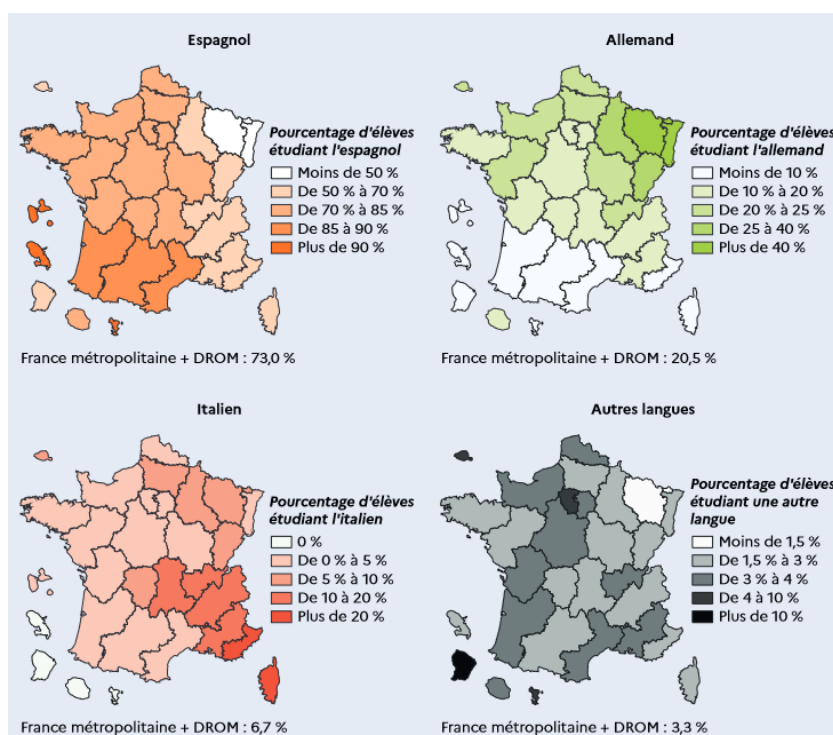
EVOLUTIONS DES CODES DE L'ÉDUCATION FRANÇAIS ET MOLDAVE

En Moldavie et en France, les codes de l'éducation représentent l'ensemble des textes juridiques réunies dans un même ouvrage réglementant le fonctionnement, l'organisation et le développement du système éducatif des pays respectifs. Le code de l'éducation français réalisé en 2000, réuni l'ensemble des textes juridiques adoptés et fondateurs des principes généraux de l'Éducation nationale en France, et ce depuis le 19e siècle. En Moldavie, le code de l'éducation actuel a été adopté en 2014 et a pour base l'ensemble des textes juridiques relatifs à l'enseignement adopté au cours des premières années de l'indépendance. La Moldavie a cherché à s'émanciper de l'héritage soviétique en adoptant à l'indépendance, un modèle et système éducatif proche des standards européens, et notamment en s'inspirant du système éducatif roumain [Pâslariuc, 2022] mais aussi des normes européennes via le Processus de Bologne intégré en 2005. Ces textes sont eux-mêmes soumis à la hiérarchie des normes de leurs pays respectifs, ce qui limite les champs d'actions et d'appréciations en termes de stratégies linguistiques. Ainsi, l'article 2 de la constitution de la Ve république française limite l'usage d'autres langues que le français puisqu'il reconnaît que « *la langue de la république est le français* ». De plus, les langues régionales y sont mentionnées comme appartenant « *au patrimoine de la France* » au sein de l'article 75-1, les réduisant à une fonction culturelle, symbolique et non pratique. Les langues étrangères n'ont donc aucune valeur constitutionnelle dans le droit français. Pour la Moldavie en revanche, l'article 13 de la constitution reconnaît d'une part que la langue de l'État est le roumain écrit en latin (et non plus le moldave comme ce fut le cas jusqu'en 2023). D'autre part que l'État reconnaît et protège le droit à la préservation, au développement et au fonctionnement de la langue russe et des autres langues parlées sur le territoire du pays. Enfin, qu'il facilite l'étude des langues de circulation internationale. On retrouve donc dans la constitution moldave le caractère multiculturel de sa politique linguistique ainsi que le statut privilégié donné à la langue russe. Celle-ci y étant explicitement nommée et distinguée des autres langues minoritaires nationales. Ces approches structurent donc les représentations des acteurs nationaux de l'éducation et le droit éducatif.

Dans le cas français, le code de l'éducation reconnaît garantir « *à tous les élèves l'apprentissage et la maîtrise de la langue française* » [Article L-111-1] et ajoute en 1994, via l'article L-121-3 que « *La maîtrise de la langue française et la connaissance de deux autres langues font partie des objectifs fondamentaux de l'enseignement.* ». Ces fondements juridiques amènent à l'organisation du système éducatif français en langue vivante 1 et 2 (LV1 et LV2). Avant 2019, les élèves français suivaient obligatoirement une LV1 et LV2 à partir du collège. Dans la majorité des cas, la langue anglaise prédomine dans le choix de la LV1, la LV2 étant réservé souvent à l'espagnol, l'allemand puis l'italien dans l'ordre de choix des élèves. Ces mêmes LV2 sont choisies différemment par les élèves, en fonction de leur localisation géographique (figure n°1) et de la présence de professeurs de langue dans leurs établissements. On observe par exemple dans les choix des LV2 des élèves au lycée général et technologique (GT), un choix plus important de l'allemand dans les régions limitrophes de l'Allemagne et du Luxembourg (Alsace, Lorraine), là où l'espagnol est plus important dans les régions frontalières de la péninsule ibérique (Midi-Pyrénées, Aquitaine, Languedoc-Roussillon). A partir de 2019, le ministère de l'éducation français élargit l'obligation d'apprendre une langue étrangère « *dès la première année de l'école élémentaire* » [article L-312-9-2]. En ce qui concerne les langues régionales, c'est à partir de 2013 que le code de l'éducation indique vouloir favoriser leur enseignement « *dans les régions où elles sont en usage* » [article L312-10] tout en soulignant leur appartenance au « *patrimoine français* ». Auparavant, leur enseignement était possible que s'il servait à mieux comprendre la langue française. Cette initiative bien accueillie par les défenseurs des langues régionales se heurte cependant à la reconnaissance

parfois limitée de ces dernières, souvent identifiées comme simple dialecte du français (notamment dans le cas des langues d’oïl) [Blanchet, 2002] mais aussi par le manque de formation et de personnels qualifiés pour enseigner ces langues.

Figure n°1 : Focus territorial sur l’enseignement des langues vivantes dans le second cycle GT en 2020 :

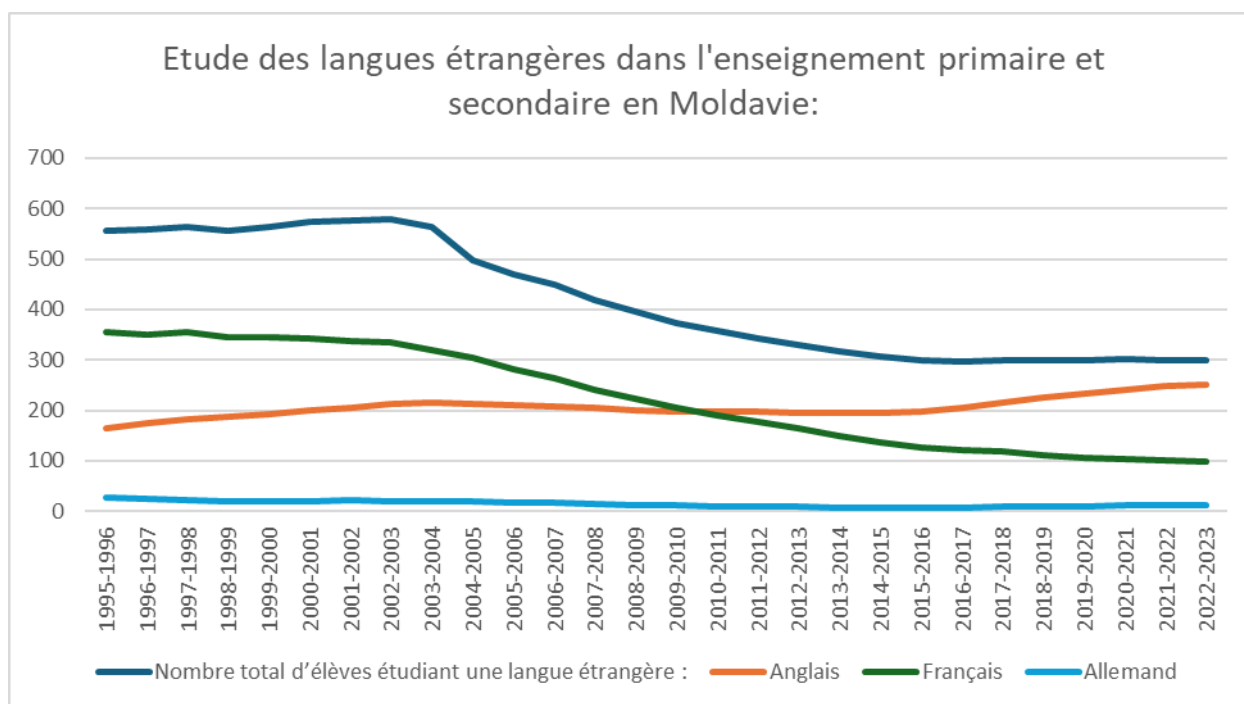

Source : Ministère de l’Education nationale, de la Jeunesse et des Sports, note d’information n° 21.36

Dans le cas moldave, le code de l’éducation garantit tout comme celui de la France, la maîtrise de la langue d’Etat : le roumain, mais aussi d’au moins deux langues de circulations internationales et, des langues des minorités nationales selon les cas [article 9, alinéa 7]. De plus, il précise qu’il assure aux élèves les conditions nécessaires pour pouvoir étudier le français, l’anglais et le russe dans tous les établissements publics [article 9, alinéa 8]. De ce fait, sur l’année scolaire 2021-2022, sur les 1231 établissements primaires et secondaires de Moldavie, 1221 y enseignaient des langues étrangères dont 905 l’anglais et 809 le français. A titre de comparaison, pour l’année scolaire 2000-2001, sur les 1573 établissements identifiés sur le territoire de la Moldavie, 1512 y enseignaient des langues étrangères dont 620 l’anglais et 1265 le français [BNS]. On observe donc que depuis longtemps la maîtrise des langues étrangères est vue comme une priorité pour l’Etat moldave. En témoigne les dispositifs mis en place comme les classes bilingues en français, anglais ou espagnol, mais aussi le développement de filières universitaires en langue étrangère. Le code de l’éducation semble donc maintenir une ligne de pensée claire, issue de la stratégie linguistique

adoptée dès 1994 dans la constitution moldave. Pour autant, dans les faits, des évolutions sont à dénoter. D’une part le choix par les élèves des langues apprises à changer (voir figure n°2) : de 1995 à 2010, la majorité des élèves moldaves optaient pour le français comme premier choix dans les langues étrangères apprises. A partir de l’année scolaire 2010-2011, cette tendance s’inverse au profit de l’anglais. D’autre part, le statut de la langue russe semble contradictoire. Alors que l’Etat l’a définie constitutionnellement comme une langue de communication interethnique, le code de l’éducation l’inclut avec le français, et l’anglais dans les langues dont l’Etat assure les conditions de formation et de développement au sein du système éducatif moldave. Le russe est également à partir de l’année scolaire 2016-2017, comptabilisée dans les statistiques du Bureau National de Statistique comme une langue étrangère.

Figure n°2 : évolution de l’étude des langues étrangères dans l’enseignement primaire et secondaire en Moldavie :

Source : BNS : *studierea limbilor străine în școlile de zi, gimnazii și licee*, anuar statistic din 2002, 2010, 2022.

L’étude croisée des codes de l’éducation français et moldave montre ainsi une approche et conception différente des langues présentes sur les territoires nationaux. Mais les évolutions récentes observées peuvent être analysées comme étant à la fois le reflet des politiques étrangères de ces Etats et le fruit de l’uniformisation des politiques nationales sous l’impulsion de la mondialisation.

LA MONDIALISATION, QUELLE INFLUENCE SUR LES POLITIQUES LINGUISTIQUES ?

Questionner l’influence de la mondialisation sur les politiques linguistiques amène à analyser ce processus en prenant en compte les perspectives *top-down* et *Bottom-up* [Börzel &

Risse, 2003]. C'est-à-dire que la création des nouvelles normes et pratiques dans l'apprentissage des langues est à la fois issue de l'influence des acteurs locaux, nationaux sur les Etats que de l'influence de la mondialisation, des organisations internationales sur ces derniers. Ces influences forcent les Etats à redéfinir leur approche à la fois pour essayer de maintenir leur influence internationale dans le cas de la France, mais aussi pour favoriser l'intégration régionale et européenne dans le cas de la Moldavie. La scène internationale après la Seconde guerre Mondiale a connu une explosion des nouveaux Etats indépendants, via le processus de décolonisation, et aussi l'affirmation de la langue anglaise comme langue de circulation internationale par la superpuissance américaine et les circulations des courants libéraux et néolibéraux issus en partie du monde anglo-saxon. Ainsi, la langue française s'est vu affligé d'une double peine. D'une part son statut de *lingua franca* s'est retrouvé mis en concurrence. D'autre part, elle a aussi été présentée comme une langue impérialiste puisque la diffusion de la francophonie s'est faite en partie dans des pays colonisés du Sud. Elle a dû donc renégocier son approche, et ce, notamment via l'OIF fondé en 1970. L'OIF a permis à la France de redéfinir les relations entre les pays francophones autour de principes tels que la promotion de la diversité culturelle et linguistique, de la paix, de la démocratie et des droits de l'homme et de solidarité. Principes eux-mêmes proches des valeurs défendues par l'Union européenne [Krasteva, 2007] Ainsi, l'OIF a permis d'une certaine manière de maintenir le *rayonnement culturel* du français, et son rang mondial en proposant une alternative à une mondialisation trop globalisante, expliquant le maintien du monopole de la langue française dans la sphère publique en France par rapport aux langues étrangères. Le français étant l'une des rares langues parlées sur les cinq continents.

Pour autant ces nouveaux rapports définis au sein de l'OIF entre l'Etat français et les Etats francophones amènent à un paradoxe [Rojas-Hutinel, 2016]. Alors que la France défend le multilinguisme au sein de l'OIF pour maintenir son rang à l'échelle internationale, elle continue à maintenir un monolinguisme d'Etat par peur de perdre un des principes constitutifs de la nation française sur le plan interne. Or, même l'intégration régionale de la France au sein de l'espace européen l'oblige à reconnaître les droits des minorités linguistiques via la charte européenne des langues régionales et minoritaires que la France n'a toujours pas ratifié. De ce fait, le législateur français se retrouve de plus en plus sous la pression à la fois d'acteurs de la société civile militant pour la reconnaissance de leurs droits, mais aussi des organisations régionales et internationales rappelant les engagements de l'Etat français et poussant à une adoption timide de réformes dans la protection et la promotion des langues régionales et minoritaires de France. Il n'est pas rare que le débat public français soit fait d'avancées et de coups de frein portés aux dispositifs favorisant l'apprentissage des langues régionales du fait de ce paradoxe, comme dans le cas des écoles immersives en langue bretonne Diwan [Kervella & Marteel, 2021].

A l'inverse, la Moldavie a défini dès la rédaction de sa constitution que le plurilinguisme est un outil d'intégration régionale/internationale. Ainsi, plus l'Etat favorise et multiplie le nombre de langues étrangères apprises et maîtrisées au sein du territoire national, plus il favorise et multiplie les opportunités, partenariats et relations avec le reste du monde. Pour la Moldavie, il s'agit aussi d'un moyen de s'ancrer dans une nouvelle communauté d'appartenance, en se détachant de l'espace dit post-soviétique, et donc de redéfinir ses relations avec ses voisins européens. D'autant plus que son intégration croissante en tant que membre du Conseil de l'Europe ; du Processus de Bologne, ; d'Etat associé à l'Union européenne puis d'Etat candidat, a entraîné une série d'engagements et de réformes dont les langues étrangères semblent faciliter l'adoption. La Moldavie n'est d'ailleurs pas

le seul ancien Etat communiste à avoir vu la Francophonie comme une porte d'entrée vers l'Europe [Krasteva, 2004].

En effet, l'apprentissage a participé à l'affirmation et à la (re)découverte de l'identité latine de la Moldavie [Marie, 2008]. Son intégration dans l'OIF en 1996, en même temps que d'autres pays d'Europe centrale et orientale a été motivée d'une part pour réorienter la place de la Moldavie sur la scène internationale au sein de la communauté européenne. D'autre part pour favoriser les plaidoyers en faveur de la Moldavie, en multipliant les partenariats à l'échelle internationale avec d'autres pays. En outre, en favorisant le plurilinguisme des jeunes moldaves, l'Etat participe à favoriser les opportunités d'échange, mobilités, et de circulations des idées, normes, valeurs internationales au sein du territoire national. Cet atout des langues n'est pas inconnu des autorités moldaves qui le mobilise au sein des discours officiels. On peut ainsi mentionner le message du Ministère de l'Education et de la Recherche moldave à l'occasion des journées de la Francophonie en 2021 qui mentionnait que la Francophonie « *unit autour de l'idée de solidarité, fraternité, et des valeurs européennes communes* ». C'est donc par cette dimension d'eupéanisation par les valeurs véhiculées, que l'apprentissage du français est motivé en Moldavie. Pour autant, sa perte d'attractivité auprès des jeunes moldaves à amener les acteurs francophones de la Moldavie (AUF) à redéfinir son approche, en l'orientant vers une logique d'employabilité, entrepreneuriale, elle-même issue des « *bonnes pratiques* » au sein de l'enseignement supérieure promues par l'Union européenne et l'OCDE [Dakowska, 2017].

Ainsi l'analyse croisée des codes de l'éducation français et moldave a montré que le multilinguisme oblige les Etats à développer l'apprentissage des langues vivantes et ce, qu'importe l'importance de la langue nationale dans l'architecture mondiale. Cette redéfinition s'explique aussi bien par la mondialisation (prise de conscience de la diversité) que par la globalisation (uniformisation) du monde. Or dans le cas français nous assistons à des problèmes de droit, ce qui limite le champ d'action et d'adaptabilité de la France du fait de ses stratégies nationales et internationales contradictoires et pousse le législateur à trouver un entre-deux. Pour la Moldavie, sa législation a su corrélérer dès le début stratégie linguistique et intégrations régionales/internationales, et elle a su s'adapter aux évolutions et exigences des acteurs internationaux en la matière. Pour autant, alors que les deux Etats semblent vouloir promouvoir le plurilinguisme de leurs sociétés, y assiste-t-on vraiment ? Les dispositions législatives semblent en effet favoriser la langue de l'Etat et une langue vivante étrangère majoritaire (en l'occurrence l'anglais). Ces politiques semblent donc mener à un bilinguisme plutôt qu'un plurilinguisme sociétal, synonyme d'une vision du monde peut-être plus globale que mondiale.

Références bibliographiques :

1. Alle, L., 2023. Récit. « Pas un mot de breton en classe » : plus d'un siècle d'interdiction de la langue bretonne. Ouest France, 02/09/2023, <https://www.ouest-france.fr/bretagne/langue-bretonne/recit-pas-un-mot-de-breton-en-classe-plus-dun-siecle-dinterdiction-de-la-langue-bretonne-4d17337a-ff9a-11ed-a110-11a954a625a9> consulté le 24 juin 2024
2. Anderson, B., 2006. Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism. Verso.
3. Battistella D. & alt, 2012. Dictionnaire des relations internationales: approches, concepts, doctrines. 3e éd., 2012, Dalloz.
4. Blanchet, P., 2002. La politisation des langues régionales en France. Hérodote, 105, 85-101. <https://doi.org/10.3917/her.105.0085>
5. Biroul național de statistică , *studierea limbilor străine în școlile de zi, gimnazii și licee*, anuar statistic din 2002, 2010, 2022.

6. Börzel, T. & Risse, T. 2003 « Conceptualizing the Domestic Impact of Europe », dans Featherstone K., Radaelli C. M., *The Politics of Europeanization*, Oxford, Oxford University Press, 2003, p. 57-80. Adrienne Héritier, « Europeanization Research East and West : A Comparative Assessment », dans Schimmelfennig F., Sedelmeier U., *The Europeanization of Central and Eastern Europe*, Ithaca, London, Cornell University Press, 2005, p. 199-209
7. Cherrad, Y., 2002. « Mondialisation et politiques des Langues ». *Les Cahiers du SLADD*, vol. 1, no 1, octobre 2002, p. 7-16. www.asjp.cerist.dz, <https://www.asjp.cerist.dz/en/article/139020>
8. Code de l'éducation - Légifrance. https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071191/. Consulté le 23 juin 2024.
9. Codul Educației al Republicii Moldova CE152/2014. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142500&lang=ro . Consulté le 23 juin 2024.
10. Constituția Republicii Moldova 2024 , https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142462&lang=ro# consulté le 23 juin 2024
11. Dakowska, D. (2017). *What (ever) works*. Les organisations internationales et les usages de « bonnes pratiques » dans l'enseignement supérieur. *Critique internationale*, 77, 81-102. <https://doi.org/10.3917/crii.077.0081>
12. Demorgon, J., 2008. Mondialisation et globalisation. *Humanisme*, 280, 68-73. <https://doi.org/10.3917/huma.280.0068>
13. Dubois, J., 2017. « L'enseignement des langues étrangères sous la Troisième République : des disciplines en prise avec les relations internationales », *Revue française de pédagogie* [En ligne], 199 | avril-mai-juin 2017, mis en ligne le 30 juin 2020, consulté le 23 juin 2024. URL : <http://journals.openedition.org/rfp/6005> ; DOI : <https://doi.org/10.4000/rfp.6005>
14. Grégoire, H., 1794. « Rapport sur la nécessité et les moyens d'anéantir les patois et d'universaliser l'usage de la langue française », Convention Nationale, 1794, Paris https://fr.wikisource.org/wiki/Livre:Rapport_sur_la_n%C3%A9cessit%C3%A9_et_les_moyens_d%E2%80%99an%C3%A9antir_les_patois_et_d%E2%80%99universaliser_l%E2%80%99usage_de_la_langue_fran%C3%A7aise.djvu
15. Gutmann, F., 2009. Mondialiser n'est pas globaliser, *Géoéconomie*, 2009/3 (n° 50), p. 89-92. DOI : 10.3917/geoec.050.0089. URL : <https://www.cairn.info/revue-geoeconomie-2009-3-page-89.htm>
16. Héran, F., 2013. L'anglais hors la loi ? Enquête sur les langues de recherche et d'enseignement en France. *Population & Sociétés*, 501, 1-4. <https://doi.org/10.3917/popsoc.501.0001>
17. Hobsbawm, E. J., 1993. *The Invention of Tradition*. Canto ed., 18. print, Cambridge Univ. Press.
18. Krasteva, A., 2004. Francophonie et démocratisation post-communiste. *Hermès, La Revue*, 40, 201-204. <https://doi.org/10.4267/2042/9539>
19. Krasteva, A., 2007. Le français: enjeu identitaire ou diplomatique en Bulgarie. *Hérodote*, 126, 143-151. <https://doi.org/10.3917/her.126.0143>
20. Marie, V., 2008. Conception de la francophonie/francophilie en Moldavie : représentations discursives et stéréotypes. Nantes, Thèse de doctorat. [theses.fr](https://theses.fr/2008NANT3008), <https://theses.fr/2008NANT3008>.
21. Marteel, C., Kervella M., (2021). « Langues régionales. Le Conseil constitutionnel censure deux articles de la loi Molac ». *Ouest-France.fr*, 21 mai 2021, <https://www.ouest-france.fr/politique/institutions/conseil-constitutionnel/langues-regionales-le-conseil-constitutionnel-censure-deux-articles-de-la-loi-molac-d921feee-ba10-11eb-b2b3-490e0276f9c6>. Consulté le 23 juin 2024
22. Ministère de l'Education nationale, de la Jeunesse et des Sports, note d'information n° 21.36 Ministerul Educației și Cercetării | Guvernul Republicii Moldova. <https://www.mec.gov.md/ro/content/republica-moldova-alaturi-de-tarile-membre-ale-organizatiei-internationale-francofoniei> . Consulté le 23 juin 2024.
23. Moldovanu, G., 2007. Politică și planificare lingvistică: de la teorie la practică : (în baza materialului din Republica Moldova și din alte state). Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2007.
24. Parmentier, F., 2004. État, politique et cultures en Moldavie. *Revue internationale et stratégique*, 54, 152-160. <https://doi.org/10.3917/ris.054.0152>
25. Pâslariuc, V., 2022. Învățământ. In : Roșca, D., & Cotovanu, L., 2022. *Republica Moldova: 30 de ani în 30 de cuvinte (la République de Moldavie: 30 ans en 30 mots)*. Cartier. pp.310-326

26. Rojas-Hutinel, N. (2016). La problématique persistante portée par la Charte européenne des langues régionales ou minoritaires : entre conflit de ratification et impératif de protection : Supplément électronique disponible sur www.cairn-info. Revue française de droit constitutionnel, 107, e23-e44. <https://doi.org/10.3917/rfdc.107.0750>
27. Shelly, S. L., 1999 « Une Certaine Idée Du Français ». Language & Communication, vol. 19, no 4, octobre 1999, p. 305-16. DOI.org (Crossref), [https://doi.org/10.1016/S0271-5309\(99\)00007-5](https://doi.org/10.1016/S0271-5309(99)00007-5)

ENVIRONMENTAL EDUCATION: PRINCIPLES, OBJECTIVES, TYPES AND IMPLEMENTING AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

CZU: 378+37.033:504.03

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.07>

ROMANOVA Anastasia,
PhD, Associate Professor,
Modern Languages Chair,
Academy of Economic Studies of Moldova
romanova.anastasia@ase.md
ORCID ID 0000-0003-2683-9827

Abstract: *In recent decades, the concept “sustainability” has transcended its origins in environmental science to become a focus across disciplines and sectors worldwide. As global challenges like climate change, resource depletion, and social inequity escalate, the role of education, particularly in universities, has evolved to prioritize equipping students with the knowledge, skills, and values necessary to address these complex issues. This article explores how universities are increasingly integrating Education for Sustainability (ES) into their curricula and teaching methodologies. It emphasizes the shift towards interactive, experiential learning approaches that aim not only to inform but to empower students as agents of positive change in creating a sustainable future.*

Environmental education aims to foster students who are both aware of and engaged with environmental challenges. These students should develop the knowledge, skills, attitudes, motivation, and dedication required to address existing issues and prevent future ones, both on their own and in collaboration with others. Universities and higher education institutions are key to this mission, contributing through research, teaching, campus practices, and leadership. Historically, these institutions have played a vital role in advancing society by promoting human welfare and progress. Teachers need to incorporate environmental issues into their teaching using both formal and informal methods. Informal environmental education is particularly important for achieving the goals of ecologically sustainable development. This is supported by several key global agreements related to the environment and education that recognize the value of informal education as a complement to formal education. We define and describe current theoretical frameworks related to popular and informal environmental education. Next, we argue for the need to sustain growing interest in this practice and research to evaluate its contributions to sustainability effectively.

Keywords: environmental education, sustainability, informal education, higher education institutions.

1 INTRODUCTION

One of the major challenges for higher education institutions in the last decade has been (and will continue to be) the integration of environmental issue into their curricula and the development of sustainability awareness in students. Environmental education can help prepare students to meet the challenges of making societies more sustainable (Idoiaga *et al.* 2023). However, as a first step toward this goal, teachers need to incorporate environmental issues into their teaching. In this regard, we are going to analyze if members of the teaching staff have started this integration and, if so, which sustainability-related topics have been introduced and which skills do they consider contribute to the development of future graduates.

2 THE ROOTS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION

Environmental education is a concept that started gaining international attention at the end of the 1940s. However, it was not until 1972 that the term was first officially coined. A few years later, in 1975, UNESCO, in collaboration with UNEP (United Nations Environment Programme), organized the First International Conference on Environmental Education.

The Belgrade Charter, adopted by a United Nations conference in 1976, provides a widely accepted goal statement for environmental education:

“The goal of environmental education is to develop a world population that is aware of, and concerned about, the environment and its associated problems, and which has the knowledge, skills, attitudes, motivations, and commitment to work individually and collectively toward solutions of current problems and the prevention of new ones” (UNESCO-UNEP, 1976)

The first intergovernmental conference on environmental education resulted in the adoption of the Tbilisi Declaration, which built upon the foundational principles of the Belgrade Charter and outlined three primary objectives for environmental education. Since 1978 such significant frameworks as the Brundtland Commission, the United Nations Conference on Environment and Development in Rio, the International Conference on Environment and Society in Thessaloniki, and the 2002 World Summit on Sustainable Development in Johannesburg have shaped the evolution of environmental education. These frameworks emphasized the need to contextualize environmental issues within the broader scope of human activities. As a result, environmental education has expanded its focus to include dimensions of social equity, economic systems, cultural influences, and political structures.

In September 2015, global leaders at the United Nations (UN) General Assembly unanimously adopted the "Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development," considered one of the most ambitious and impactful global frameworks in recent decades (see Agbedahin 2019). Central to this agenda are 17 Sustainable Development Goals (SDGs), organized into five core categories: Planet, People, Prosperity, Peace, and Partnerships. These goals, encompassing 169 specific targets, aim to guide nations in a collaborative effort to address the world's most pressing challenges by 2030. These challenges include eradicating poverty and hunger, conserving natural resources, protecting ecosystems from degradation, combating climate change, ensuring all individuals lead prosperous, healthy, and fulfilling lives, and fostering peaceful, just, and inclusive societies free from fear and violence.

3 THE ROLE OF UNIVERSITIES AND HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN PROMOTING SDGS

Over time, concepts like environmental education (EE), education for sustainability (EFS), and education for sustainable development (ESD) have developed, focusing on transformative learning methods that equip individuals with the knowledge, skills, and values needed to create a sustainable future. These approaches extend beyond mere information transfer, highlighting active learning, critical thinking, and problem-solving skills. They help students grasp the complex connections among social, economic, and environmental factors, prompting them to consider the larger global systems that influence sustainability and society, regardless of their academic discipline.

Universities and higher education institutions have a unique role in advancing societal goals, such as the Sustainable Development Goals (SDGs), through their contributions to research, teaching, learning, campus operations, and leadership. Historically, these institutions have been vital in fostering humanism and prosperity within societies, driving positive social change. Moreover, none of the SDGs will be fully achieved without the contribution of academia.

3.1 The Objectives of Environmental Education

One of the most important ways in which universities can contribute to SDGs is to provide Education for Sustainability (ES). The SDGs themselves recognize the importance of creating the knowledge, skills, and mindsets that can enable different sectors (and learners in general) to achieve the SDGs.

The objectives of environmental education can be scientifically articulated as follows:

- **Awareness:** Facilitate the development of an acute awareness and sensitivity among individuals and social groups regarding environmental systems and associated challenges.
- **Knowledge:** Provide foundational and comprehensive knowledge to individuals and social groups about environmental systems, the interrelated nature of environmental issues, and the critical role of humanity in influencing and maintaining ecological balance.
- **Attitude:** Promote the formation of environmental ethics and values in individuals and social groups, fostering concern for the environment and generating motivation for active engagement in environmental preservation and restoration.
- **Skills:** Develop technical and problem-solving competencies among individuals and social groups to effectively address and mitigate environmental issues.
- **Evaluation Capacity:** Enhance the ability of individuals and social groups to critically assess environmental policies, initiatives, and educational programs based on ecological, political, economic, social, aesthetic, and educational considerations.
- **Participation:** Instill a sense of accountability and urgency in individuals and social groups, encouraging proactive and informed participation in the formulation and implementation of solutions to environmental challenges.

3.2 The Benefits of Environmental Education

Young people today have an increased sense of environmental consciousness and are interested in ways to protect and save the planet (Sammalisto, Lindhqvist 2008). Here are the benefits of environmental education (EE) summarized:

The benefits of environmental education (EE) can be outlined as follows:

- **Enhancing Academic Achievement:** EE improves student performance across various subjects and grade levels by incorporating interactive, nature-based lessons that are integrated into the curriculum, resulting in higher test scores.
- **Countering Sedentary Lifestyles:** EE mitigates the indoor-oriented habits of today's youth by promoting engagement with natural environments. Exposure to diverse outdoor settings encourages physical activity, increases awareness of nutrition, stimulates creativity, and improves social behavior.
- **Promoting Student Health:** EE fosters outdoor activity, addressing critical health issues among children, such as obesity, attention deficit disorder (ADD), and depression, through increased interaction with nature.
- **Supporting STEM Education:** EE provides an innovative and experiential platform for the learning and application of concepts in science, technology, engineering, and mathematics (STEM), enhancing students' practical understanding of these fields.
- **Addressing 21st-Century Competencies:** EE focuses on the development of essential skills for the future, such as inquiry, investigation, problem identification, analysis, reasoning, evidence-based conclusions, and problem-solving.
- **Fostering Leadership Development:** EE encourages cooperative learning, critical thinking, and real-world, action-oriented strategies, which help cultivate leadership qualities in students.
- **Improving Focus and Cognitive Function:** EE enhances students' attention and cognitive abilities, with exposure to natural environments particularly benefiting children with attention-deficit disorder, as greener spaces are associated with improved symptom management.

4 TYPES OF EDUCATION FOR PROMOTING SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Higher Education Institutions (HEIs) play a critical role in advancing sustainable development (SD) and supporting the achievement of the Sustainable Development Goals (SDGs) through multiple avenues:

- **Integration of Sustainability in Curriculum:** HEIs can embed sustainability principles across academic curricula, research programs, and educational activities in various disciplines, fostering a comprehensive understanding of sustainability among students.
- **Local Knowledge Hubs for Sustainability:** Universities can function as key centers for innovation and knowledge dissemination on sustainability issues, collaborating with local communities to address region-specific environmental, economic, and social challenges.
- **Sustainability in Institutional Operations:** HEIs can adopt sustainability as a core guiding principle in their operational strategies, including planning and administrative processes. By implementing sustainable practices in campus operations, such as energy use, waste management, and resource conservation, they can model leadership in sustainability.

All the above mentioned can be done through formal, non-formal or informal education.

Formal education is characterised by a defined curriculum and is often credentialed.

Non-formal education is characterised by systematic instruction but is mostly noncredentialed.

Informal education is characterised by “educators” planning and intentionally creating the conditions that facilitate informal learning, which may include some systematic instruction but which will rely on many other means.

Non-formal education is an integral component of lifelong learning and its aim is for young people and adults to acquire and maintain the skills and competencies necessary to adapt to a continuously changing environment (Paraskeva-Hadjichambi *et al.* 2020).

Non-formal education comprises various learning activities that supplement formal education, occurring outside but complementary to the formal educational system. Throughout the evolution of environmental education, non-formal education has been recognized as a critical framework for implementing Environmental Education and Education for Sustainability. At the secondary education level, non-formal settings can foster Education for Environmental Citizenship by providing opportunities for young people to acquire knowledge, skills, values, attitudes, and engage in pro-environmental actions. An Environmental Citizen, thus empowered, is motivated to actively participate in society, driving change towards solving current environmental issues, preventing new ones, and achieving sustainability while nurturing human-nature relationships. Pedagogical approaches such as place-based education, civic ecology education, ecojustice pedagogy, action competence, and socio-scientific inquiry-based learning are instrumental in developing students' competencies for meaningful civic engagement essential for environmental and social transformations (Paraskeva-Hadjichambi *et al.*, 2020). However, the lack of a comprehensive pedagogical framework for Environmental Citizenship Education in non-formal settings remains a significant challenge due to the concept's relative novelty.

4.1 Non-formal activities in environmental education

Non-formal activities in environmental education play a crucial role in complementing formal educational approaches by engaging learners in practical, hands-on, and community-based experiences. These activities are designed to enhance environmental awareness, promote sustainable behaviors, and foster a deeper connection to nature outside the traditional classroom setting. Here's an expanded view of non-formal activities in environmental education:

Outdoor and Experiential Learning

- **Field Trips and Excursions:** Organizing visits to natural reserves, wildlife sanctuaries, botanical gardens, and environmental research centers provide students with direct experiences of ecosystems and conservation efforts. These trips can include guided tours, interactive sessions, and hands-on activities such as wildlife monitoring or plant identification.
- **Nature Camps:** Environmental education camps offer immersive experiences in nature, where participants engage in activities such as hiking, camping, and outdoor survival skills. These camps often include educational workshops on topics like ecology, conservation, and sustainable living.

- **Eco-Tours:** Eco-tours are guided visits to natural areas with a focus on educating participants about environmental issues, conservation practices, and sustainable tourism. These tours can be tailored to various age groups and educational levels, providing insights into local ecosystems and conservation efforts.

Community-Based Initiatives

- **Local Environmental Projects:** Involving community members in local environmental projects, such as tree planting, community gardens, and river clean-ups, fosters a sense of ownership and responsibility towards local environmental issues. These projects often provide practical learning experiences and promote community engagement.
- **Workshops and Seminars:** Hosting workshops and seminars on topics such as sustainable gardening, composting, recycling, and energy conservation can equip community members with practical skills and knowledge. These events can be organized by schools, community centers, or environmental organizations.
- **Citizen Science:** Engaging the public in citizen science projects, such as bird watching, water quality monitoring, or species tracking, allows individuals to contribute to scientific research while learning about environmental issues. Citizen science initiatives often involve collaboration with researchers and provide valuable data for conservation efforts.

Youth and Student Engagement

- **Environmental Clubs and Societies:** Establishing environmental clubs in schools or communities provides a platform for students to engage in environmental advocacy, organize events, and work on projects related to sustainability. These clubs often participate in campaigns, fundraising, and educational outreach.
- **Student-Led Initiatives:** Encouraging students to lead their environmental initiatives, such as recycling drives, awareness campaigns, or sustainability projects, fosters leadership skills and personal commitment to environmental issues. Support from educators and community members can enhance the impact of these initiatives.
- **Educational Competitions and Challenges:** Organizing competitions such as environmental quizzes, essay writing contests, or sustainability challenges can stimulate interest and engagement in environmental issues. These activities often involve creative problem-solving and can be integrated into school curricula or community programs.

Arts and Creative Expression

- **Environmental Art Projects:** Art projects that use recycled materials, nature-inspired themes, or environmental messages can raise awareness and encourage creative thinking about environmental issues. Art exhibitions, murals, and installations can be used to communicate environmental themes to a broader audience.
- **Theatrical Performances and Storytelling:** Theater productions, puppet shows, and storytelling sessions with environmental themes can effectively convey complex environmental concepts and inspire action. These performances can be tailored to different age groups and cultural contexts.
- **Music and Dance:** Integrating environmental themes into music and dance performances can emotionally and creatively connect with audiences. Events such as music festivals, dance workshops, and public performances can spotlight environmental challenges and encourage sustainable practices.

Digital and Virtual Engagement

- **Online Courses and Webinars:** Offering online courses, webinars, and virtual workshops on environmental topics provides accessible learning opportunities for a wide audience. These digital platforms can reach participants who may not have access to traditional educational resources.

- **Virtual Field Trips:** Using virtual reality (VR) or online platforms to conduct virtual field trips allows participants to explore natural environments and conservation projects remotely. These tools can provide immersive experiences and educational content without the need for physical travel.
- **Social Media Campaigns:** Leveraging social media platforms to share information, promote environmental initiatives, and engage with a broader audience can enhance awareness and mobilize community action. Social media campaigns can include educational posts, interactive content, and collaborative projects.

Practical Skills Development

- **Sustainable Living Workshops:** Providing practical workshops on topics such as zero-waste living, DIY sustainable products, and eco-friendly home improvements equips individuals with skills to reduce their environmental footprint.
- **Green Technology and Innovations:** Educating participants about green technologies, such as solar power, water conservation systems, and energy-efficient appliances, can foster an understanding of sustainable innovations and their benefits.
- **Gardening and Agriculture:** Teaching sustainable gardening practices, organic farming techniques and permaculture principles helps individuals connect with food production systems and promotes environmentally friendly agricultural practices.
- By integrating these non-formal activities into environmental education programs, educators and organizations can create dynamic, engaging, and impactful learning experiences that complement formal education and inspire lifelong commitment to environmental stewardship.

5. IMPLEMENTING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND EMBEDDING SUSTAINABILITY INTO CURRICULA

Sustainability in education has shifted to emphasize the critical skills needed for individuals to tackle complex sustainability issues effectively. Rather than solely focusing on knowledge, these skills prioritize the application of insights in various contexts. Numerous frameworks outline key sustainability competencies, identifying eight core areas (for more details, see <https://www.ahu.lu.se/en/educational-development/seminars/sustainable-teaching-learning-in-higher-education-principles-practices/sustainability-in-curriculum/>):

- **Systems-Thinking Competence:** The skill to analyze complex systems and sustainability challenges across domains and scales, including understanding dynamics such as cascading effects, feedback loops, and inertia.
- **Futures-Thinking Competence:** The capacity to anticipate future dynamics in complex systems and understand potential outcomes of sustainability initiatives.
- **Values-Thinking Competence:** The ability to identify, balance, and apply sustainability values and goals when assessing present and future states of complex systems.
- **Strategies-Thinking Competence:** The capability to develop and test strategies for interventions, transitions, and transformations towards sustainability.
- **Implementation Competence:** The skill to execute sustainability strategies through design, implementation, adaptation, scaling, and transfer.
- **Interpersonal Competence:** The ability to work effectively within interdisciplinary teams and engage diverse stakeholders in sustainability efforts.
- **Intrapersonal Competence:** The focus on personal resilience and self-care to prevent health issues and burnout in sustainability work.
- **Integration Competence:** The ability to apply collective problem-solving procedures to complex sustainability problems, developing and implementing viable sustainability strategies.

Integrating sustainability into the curriculum requires a shift from traditional teaching methods to more innovative and participatory approaches. Emphasizing active learning, collaboration, and real-world problem-solving is crucial for effective sustainability education.

However, achieving this goal is not solely the responsibility of individual educators; it requires a comprehensive institutional approach. This entails involving not only faculty members but also administrators, staff, and students in a collective commitment to sustainability. The institution's policies, culture, and resources must align to facilitate the integration of sustainability principles throughout all facets of education, encompassing curriculum development, research endeavors, community engagement, and campus operations. Collaborative efforts among various departments and stakeholders can promote a unified and impactful approach to sustainability education, ensuring that it becomes intrinsic to the institution's ethos.

One of the significant barriers to the broad incorporation of sustainable education in the HEIs is the fact that sustainability is seldom systematically embedded in the curricula, and at the same time, it is absent from the HEIs strategy. Many HEIs still focus more on greening their campus than on incorporating and infusing sustainability into the curricula. For this reason, it is essential to establish social and environmental perspectives in the curricula of future graduates, also known as *sustainable curricula* or *courses that include sustainability* (see, for example Özkan, Mishra, 2015). These courses may

- focus on a topic that differs from sustainability but integrates a module or unit related to sustainability or addresses a sustainability challenge,
- include one or more sustainability-oriented activities or actions, or integrate sustainability issues throughout the course

In addition, institutions need to promote a sense of environmental responsibility and foster respect for social diversity. This can be achieved through a focus on interactive, student-centered learning processes and environments that facilitate exploratory, action-oriented, transformative, and environmentally conscious learning experiences.

Teachers play a vital role in preparing students to meet future challenges. Demonstrating a sustainable lifestyle and openly sharing your journey can profoundly inspire a new generation of environmental stewards and leaders.

Here you can find the outcomes of brainstorming sessions focused on integrating Education for Sustainability (ES) into university curricula. By exploring diverse perspectives and strategies from educators and experts, this data aims to illuminate the multifaceted approaches needed to embed sustainability principles effectively in higher education. It underscores the importance of interactive and inclusive teaching methodologies that not only educate but also empower students to become proactive contributors to global sustainability challenges. Through this exploration, we delve into how universities can adapt and evolve their educational frameworks to foster a generation of informed and engaged global citizens committed to sustainable practices and societal resilience.

Brainstorming results

(Cib 231, 17 April 2024)

- Hardware
- Software Communication and interaction
- Paperless office
- Practice professionalism and ethical aspects
- Sustainable finance
- Theoretical mathematics
- Green computing
- Social aspects

6 CONCLUSION

In the past decade, significant efforts have been made to develop competencies in higher education to better prepare students for the challenges of fostering sustainability in society (Kioupi and Voulvoulis, 2022). Despite these advancements, there remains substantial progress to be made. Research indicates (Idoiaga *et al.*, 2023) that it is crucial to assess whether university educators have begun integrating sustainability into their teaching. If so, it is important to determine which sustainability-related topics are being addressed. Additionally, it is essential to identify the Environmental Sustainability (ES) competencies that educators view as critical for equipping future graduates with the necessary skills for a sustainable future.

Universities should develop and tailor their educational models to incorporate Environmental Sustainability (ES) principles. It is essential to offer in-depth training and education to educators on key sustainability topics. This dissemination of knowledge among faculty members must be supported by well-structured training programs that equip them to seamlessly integrate ES into their teaching practices. Such training should be comprehensive, merging foundational sustainability concepts with practical strategies for applying ES through interactive, student-centered teaching methods that boost student involvement and engagement.

Our findings highlight the importance of comprehensively and integratively understanding the three dimensions of sustainability—environmental, economic, and sociocultural. To achieve this, encouraging collaborative teaching among experts from various fields could be advantageous. This method would involve comparing and exchanging different perspectives on the Sustainable Development Goals (SDGs), with the aim of addressing fragmented viewpoints associated with specific areas of expertise.

Universities should continue to support and promote the integration of Education for Sustainability (ES) into their teaching models, strategies, and curricula. This is crucial for preparing students—who will become future professionals and citizens—with the essential skills needed to tackle both present and future societal challenges.

In summary, embedding sustainability into the curriculum requires a comprehensive approach that goes beyond traditional lecture-based methods. It involves creating engaging, interactive, and reflective learning experiences that equip students with the skills, knowledge, and ethical values necessary for driving a sustainable future.

REFERENCES

1. Agbedahin, A. V., 2019. Sustainable development, education for sustainable development, and the 2030 agenda for sustainable development: emergence, efficacy, eminence, and future. *Sustainable Development*, 27, pp. 669–680.
2. Angelaki, M.E., Bersimis, F., and Karvounidis, T., 2024. Towards more sustainable higher education institutions: Implementing the sustainable development goals and embedding sustainability into the information and computer technology curricula. *Educational Information Technologies*, 29, p.5079
3. Brundiers, K., Barth, M., Cebrián, G., Cohen, M., Diaz, L., Doucette-Remington, S., et al., 2021. Key competencies in sustainability in higher education—toward an agreed-upon reference framework. *Sustainable Science*, 16, pp. 13–29.
4. Corres, A., Rieckmann, M., Espasa, A., and Ruiz-Mallén, I., 2020. *Educator competences in sustainability education: a systematic review of frameworks. Sustainability*, 12, p.9858.
5. English, L. M., and Carlsen A., 2019. Lifelong learning and the sustainable development goals (SDGs): probing the implications and the effects. *Int. Rev. Educ.*, 65, pp.205–211.
6. Idoiaga Mondragon N, Yarritu I, Saez de Cámara E, Beloki N and Vozmediano L., 2023. The challenge of education for sustainability in higher education: key themes and competences within the University of the Basque Country. *Front. Psychol.* 14:1158636.
7. Kioupi, V., and Voulvoulis, N., 2022. The contribution of higher education to sustainability: the development and assessment of sustainability competences in a university case study. *Educational Science*. 12, 406.
8. Özkan, B., and Mishra, A., 2015. A curriculum on sustainable information communication technology. *Problems of Sustainable Development*, 10(2), pp. 95–101.

9. Paraskeva-Hadjichambi, D. et al., 2020. Educating for Environmental Citizenship in Non-formal Frameworks for Secondary Level Youth. In: Hadjichambis, A.C., et al. *Conceptualizing Environmental Citizenship for 21st Century Education*. Environmental Discourses in Science Education, vol 4. Springer, Cham.
10. Sammalisto, K., and Lindhqvist T., 2008. Integration of sustainability in higher education: a study with international perspectives. *Innovative Higher Education*, 32, pp. 221–233.
11. United Nations . Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (2015). Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf?OpenElement>
12. <https://www.ahu.lu.se/en/educational-development/seminars/sustainable-teaching-learning-in-higher-education-principles-practices/sustainability-in-curriculum/>
13. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000087446>

THE ROLE OF CASE STUDIES IN ENHANCING STUDENT ENGAGEMENT

CZU: 378.147:811.111(478)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.08>

MĂMĂLIGĂ Alla

university assistant

ASEM, Republic of Moldova, Chisinau, Banulescu-Bodoni 61,

e-mail: mamaliga.alla.ion@ase.md

ORCID: 0000-0002-2102-3194

Abstract. *Case studies, as pedagogical tools, offer a dynamic approach to learning, fostering critical thinking, problem-solving skills, and active participation among students. In the context of blended learning, case studies play a pivotal role in engaging students through interactive online platforms and face-to-face discussions. This paper delves into the specific roles that case studies play in enhancing student engagement within blended learning environments, drawing upon concrete examples to illustrate their efficacy. The effectiveness of case studies in English classes was assessed through feedback from about 140 students. While many found them relevant to future job needs, opinions on content quality varied. Despite challenges as the dislike for written tasks, case studies were noted for their role in enhancing critical thinking, research, and problem-solving skills. Key aspects which were appreciated included class discussions and listening tracks. Suggestions for improvement focused on incorporating more practical tasks and enhancing interactive content. This highlights the value of case studies in the linguistic skill development while pointing to areas for refinement in content quality and engagement strategies.*

Key words: *blended learning, case study method, critical thinking, engagement, findings*

JEL CLASSIFICATION: A: 23

INTRODUCTION:

Case studies serve as invaluable tools in enriching students' engagement within educational contexts. By presenting real-world scenarios that require analysis and application of theoretical knowledge, case studies prompt active participation and critical thinking among students. Engagement is further heightened as students collaborate with peers to dissect complex issues, debate alternative solutions, and share diverse perspectives. Moreover, case studies foster a deeper understanding of subject matter by contextualizing abstract concepts within tangible, relatable contexts. Through interactive discussions, multimedia presentations, and online platforms, students are empowered to construct meaning and develop essential skills for lifelong learning. Ultimately, the integration of case studies into pedagogical practices enhances students' cognitive engagement, emotional investment, and motivation, thereby facilitating more meaningful and transformative learning experiences. Case studies serve as a teaching tool to demonstrate how theories or concepts apply to real-world situations. In the context of education, they allow teachers to implement the communicative approach. Rather than practicing grammar or vocabulary exercises, students use language as a tool to communicate their ideas while focusing on completing a task, thus they are a form of task-based learning (TBL). Additionally, the Case Study method is one of the blended learning strategies which has revolutionized the landscape of education by integrating technology with traditional pedagogical methods. Recent technological developments have given rise to blended learning classrooms and an inverted (or flipped) classroom is a specific type of blended

learning design that uses technology to move lectures outside the classroom and uses learning activities to move practice with concepts inside the classroom (Strayer, 2012).

The methodology used for developing this article involves conducting a comprehensive literature review across reputable databases such as Web of Science, Scopus, and ScienceDirect, followed by a meticulous comparison and evaluation of the findings from relevant studies among the students from the Academy of Economic Studies of Moldova (ASEM). To delve into the effectiveness of blended learning in the Business English Course, the study employs a case study approach alongside questionnaire surveys and analysis of the online questionnaire feedback. Despite affirmations from this study and others regarding the widespread adoption of blended learning, its effectiveness remains inconclusive in the Case Study Method.

Primarily, blended learning is an educational approach combining traditional face-to-face instruction with online learning activities which has gained significant traction in contemporary educational settings. Within this framework, case studies have emerged as a potent tool for enhancing student engagement and promoting deeper learning experiences. Currently, blended learning stands as a widely employed educational strategy across various educational contexts. This research endeavours to scrutinize and assess the efficacy of the **Case Study Method** as a blended learning strategy, which represents an educational resource within the Business English Courses at ASEM. Therefore, to assess the case study method implemented in our Business English courses there has been carried out a questionnaire survey within a sample of about 140 students in the 1st, 2nd and 3rd years of studies.

The findings from this comprehensive questionnaire survey shed light on the pivotal role of case studies in enhancing students' engagement within educational settings. Through meticulous data collection and analysis, various charts have been generated to illustrate the profound impact of case studies on student participation, critical thinking, and collaborative learning experiences. These visual representations encapsulate the quantitative insights gleaned from the survey responses, providing compelling evidence of the efficacy of case studies in fostering active learning environments. In this article, we delve into the significance of these findings, exploring how case studies serve as dynamic pedagogical tools that not only stimulate student interest but also cultivate essential skills for lifelong learning and success. Hereinafter you will find answers to the following questions:

1. What is the role of case studies in learning a foreign language?
2. How effective are the case studies we use at ASEM?
3. How can we make case studies more engaging for our students?

Thus, the first part of the work brings out the overall role of case studies in blended learning focusing on: **Promoting active learning, encouraging collaborative learning and teamwork, fostering critical thinking and enhancing digital literacy.**

Promoting Active Learning:

Case studies provide students with real-world scenarios that require analysis, synthesis, and application of theoretical concepts. In a blended learning environment, students can engage with case studies through online platforms, interactive simulations, or multimedia presentations. For instance, in our Business English courses, students may analyse a case study on organizational behaviour using graphs and charts, business documents, and online video resources such as experts' comments on the case studies, which raises students' engagement. Students who are interested in learning are more likely to devote time and effort to achieve their goals (Ginting, 2021). As a result, involvement is viewed as a motivator in obtaining academic success or achievement (Astin, 1984; Pascarella & Terenzini, 1991; Robinson & Hullinger, 2008; Kuh *et al.*, 2009). Such activities encourage active participation and foster a deeper understanding of the subject matter.

Case studies are highly effective in promoting active learning in the context of learning English by engaging students in hands-on, participatory experiences that encourage critical thinking and problem-solving. Specific examples illustrate their efficiency:

Authentic Language Use: Case studies present real-life language situations, such as dialogues, emails, or articles, requiring students to actively engage with authentic language materials. For instance, students may analyse a case study involving a business negotiation scenario, where they must identify language strategies and cultural nuances to communicate effectively.

Interactive Discussions: Case studies stimulate interactive discussions among students as they collaborate to analyse language use, discuss interpretations, and propose solutions. For example, students can engage in role-playing activities based on a case study depicting a customer service interaction, where they practice using language in context and receive immediate feedback from peers.

Problem-Solving Tasks: Case studies present language-related problems or challenges for students to solve, encouraging active participation and critical thinking. For instance, students may analyse a case study involving a grammar error in a written text and collaboratively edit and revise the passage to correct the mistake, applying their knowledge of English grammar rules.

Multimedia Presentations: Case studies can incorporate multimedia elements, such as audio recordings, videos, or online resources, to engage students in interactive learning experiences. For example, students may explore a case study featuring a multimedia presentation on a cultural topic, where they listen to authentic accents, watch video clips, and analyse language use in different contexts.

Overall, case studies actively involve students in the learning process, promoting engagement, critical thinking, and language proficiency development in meaningful, real-world contexts. They also spark interactive discussions among students as they work together to analyse language use, discuss their thoughts, and come up with solutions. They might even role-play a customer service interaction, practicing their language skills and getting instant feedback from their peers. On the other side, teachers utilize frequent evaluations to monitor achievement and comprehension of course content in active learning (Weimer, 2002).

Encouraging Collaborative Learning and Teamwork

Blended learning environments offer opportunities for collaborative learning, wherein students can work together to solve complex problems and share their insights. Case studies serve as catalysts for collaborative discussions, group projects, role plays enabling students to exchange ideas, debate alternative solutions, and learn from each other's perspectives. As Crookall and Oxford (1990) suggest, several activities, such as games, role plays, and theatrical exercises, can be designed by the teacher to enhance interaction in the classroom.

Case studies are highly efficient in promoting collaborative learning and teamwork in the context of learning English. When students engage with case studies, they are presented with real-life language scenarios that require teamwork to analyse, interpret, and solve language-related challenges. Through collaborative discussions students exchange ideas and collectively brainstorm solutions, thereby enhancing their understanding of English language concepts and fostering a supportive learning environment. Moreover, case studies encourage peer-to-peer collaboration, allowing students to learn from each other's perspectives and experiences. By working together on case study tasks, students develop important teamwork skills such as communication, negotiation, and cooperation, which are essential for effective language learning and real-world communication. Overall, case studies serve as effective vehicles for promoting collaborative learning and teamwork in English language education, enabling students to actively engage with the language and develop their linguistic proficiency in a collaborative setting. For instance, in our language course, students may examine a case study on abnormal and uncollaborative behaviour and consequently develop

diagnostic criteria and solution plans. Through such collaborative endeavours, students enhance their communication skills, teamwork abilities, and empathy towards diverse viewpoints.

Fostering Critical Thinking

Case studies play a crucial role in fostering critical thinking skills in learning English by presenting authentic language use in real-world contexts. Through the analysis of case studies, students are challenged to apply their linguistic knowledge to understand and evaluate complex language situations, such as interpreting authentic texts, deciphering communication strategies, and solving language-related problems. Additionally, case studies encourage students to engage in higher-order thinking processes, such as analysing, synthesizing, and evaluating information, as they navigate through the nuances of language use in different scenarios. By grappling with authentic language challenges presented in case studies, students develop the ability to think critically about language structures, meanings, and functions, ultimately enhancing their language proficiency and communicative competence.

Furthermore, case studies provide opportunities for students to explore cultural aspects of language use, promoting intercultural awareness and sensitivity. Overall, the integration of case studies into English language learning fosters a deeper understanding of language and cultivates critical thinking skills essential for effective communication in diverse contexts.

Case studies challenge students to think critically and apply theoretical knowledge to real-world situations which is highly important as (Southworth, 2022) claims ‘Nevertheless, when engaging with perspective-taking exercises, I argue that instructors ought to prioritize the development of students’ critical thinking skills.’ In a blended learning context, students can engage with case studies through interactive quizzes, reflective journals and online debates. For instance, in our courses, students may analyse a case study on a recent or past experience a company has gone through and critically evaluate different interpretations and perspectives. By grappling with complex issues and synthesizing diverse sources of information, working out solutions students develop their analytical skills, discernment, and capacity for reasoned judgment.

Enhancing Digital Literacy

Blended learning environments necessitate the integration of digital technologies into teaching and learning practices. Students are engaged in meaningful learning activities when they connect with other learners and complete substantial tasks, according to Kearsley and Schneiderman (1998). Case studies provide opportunities for students to develop such digital literacy skills as information literacy, media literacy, and technological proficiency. For example, students may examine a case study on ethical dilemmas and in reporting utilize online resources to verify facts, evaluate sources, and navigate multimedia content. Through such experiences, students become adept at leveraging digital tools for research, communication, and knowledge creation. Blended learning forces us to consider the characteristics of digital technology, in general, and information communication technologies (ICTs), more specifically (Dziuban, *et al.*, 2018).

To answer the question ‘How effective are the case studies we use?’ a study was carried out among the students from the 1st, 2nd and 3rd years of study. Thus, the analysis of the feedback from about 140 respondents on the effectiveness of case studies in the English classes at ASEM reveals several notable findings in terms of the following features:

- Relevance to future job needs
- Perceived content quality
- Vocabulary learning and improving English proficiency
- Effectiveness in engaging research, critical thinking, and problem-solving
- Facilitation of teamwork and intercultural communication skills
- Preferred aspects of case studies

- Disliked aspects of case studies
- Suggestions for improvement

Relevance to Future Job Needs: A significant majority (55.1%) of respondents (Chart 1) found that case studies meet their future job needs to a high extent. This suggests that students perceive case studies as beneficial for their professional development.

Do the Case Studies from your course meet your future job needs?
138 de răspunsuri

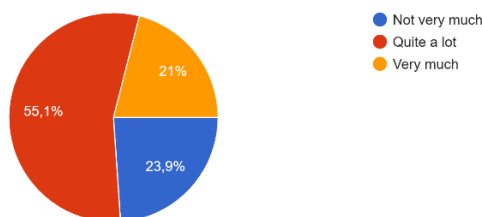

Chart 1 Do the Case Studies from your course meet your future job needs?

Source: Author's research based on a personal questionnaire survey (2024)

Perceived Data/Content Quality: Although opinions on data/content quality varied, a majority (62%) expressed a high level of satisfaction, Chart 2. This indicates that while some improvements may be needed, many students appreciate the quality of content provided in case studies.

How much do you like the data/content quality in the Case Studies?
137 de răspunsuri

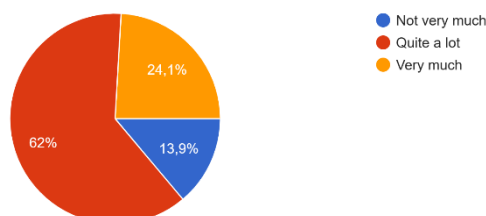

Chart 2 How much do you like the data/content quality in the Case Studies?

Source: Author's research based on a personal questionnaire survey (2024)

Learning New Vocabulary and Improving English Proficiency: The majority of respondents (52.9%) found case studies quite helpful in learning new vocabulary, while a similar percentage (52.2%) found them very useful for improving overall English proficiency (Chart 3). This highlights the educational value of case studies in language acquisition.

How helpful are the Case Studies for learning new vocabulary?
138 de răspunsuri

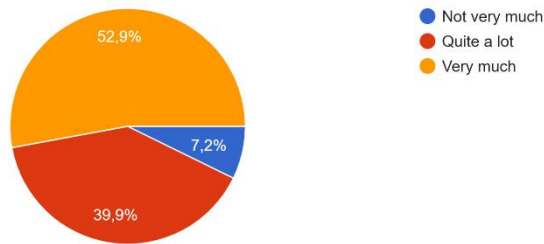

Chart 3 How helpful are the Case Studies for learning new vocabulary?
Source: Author’s research based on a personal questionnaire survey (2024)

Effectiveness in Engaging Research, Critical Thinking, and Problem-Solving: Case studies were deemed effective in engaging students in research (48.9%), critical thinking (50%), and problem-solving (48.9%), (Chart 4). This underscores the role of case studies in fostering higher-order thinking skills.

How effective are Case Studies in engaging you in critical thinking and professional reasoning in a safe environment?
136 de răspunsuri

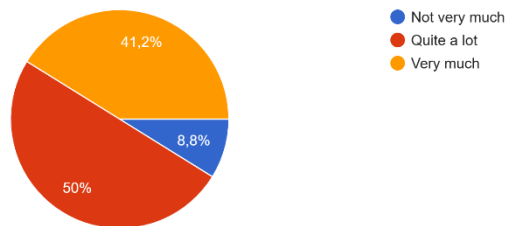

Chart 4 How effective are Case Studies in engaging you in research and reflective discussion?
Source: Author’s research based on a personal questionnaire survey (2024)

Facilitation of Teamwork and Intercultural Communication Skills: While case studies were generally effective in facilitating teamwork (43.1%), respondents were less unanimous about their effectiveness in developing intercultural communication skills (48.9%), Chart 5, Chart 6.

Do Case Studies allow you to work in teams?
137 de răspunsuri

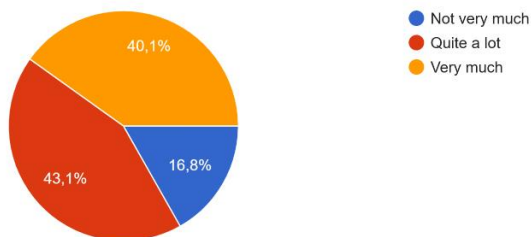

Chart 5 Do Case Studies allow you to work in teams?
Source: Author’s research based on a personal questionnaire survey (2024)

How effective are Case Studies in developing your intercultural communication skills and the skills for working in a multicultural environment?

135 de răspunsuri

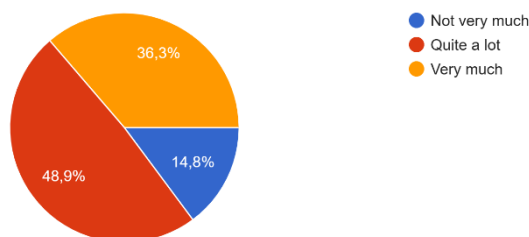

Chart 6 How effective are Case Studies in developing your intercultural communication skills and the skills for working in a multicultural environment?

Source: Author's research based on a personal questionnaire survey (2024)

Preferred Aspects of Case Studies: The findings from the student responses indicate that the most appreciated aspects of case studies are the comprehensive presentation of information and the engagement in group projects and meetings, each receiving 134 and 80 responses, respectively. Following closely behind are the written tasks associated with case studies, which garnered 60 responses. Additionally, students expressed a liking for videos featuring expert commentary, with 40 responses, and listening tracks with directors, with 20 responses. Among the aspects appreciated by respondents, class discussions on causes, issues, and solutions received the highest endorsement (65.7%). This suggests that interactive elements play a crucial role in engaging students in case study learning.

Disliked Aspects of Case Studies: Common dislikes included written tasks, particularly when perceived as too lengthy or lacking clarity. Additionally, some respondents expressed frustration with the frequency of tasks and the complexity of case study scenarios.

Suggestions for Improvement: Respondents provided various suggestions for improving the effectiveness of case studies, including incorporating more practical tasks, promoting teamwork, and providing clearer instructions. Overall, the findings suggest that while case studies are valued for their relevance and effectiveness in skill development, there is room for enhancement in content quality and student engagement strategies.

Response Analysis: The responses indicate a range of sentiments regarding case studies in the English classroom. While some students express overall satisfaction with the tasks involved, many highlight challenges and areas for improvement. Common themes include:

Written Tasks: A significant number of students express dissatisfaction with written tasks, citing them as time-consuming, tedious, or overwhelming. Some specifically mention difficulties with writing reports, emails, memos, and detailed analyses. Others note the lack of clarity regarding the expected length or format of written assignments.

Access to Information: Several students mention issues with accessing up-to-date or relevant information, with some cases being entirely imaginary. This lack of access can hinder the authenticity and applicability of the case study scenarios.

Feedback and Evaluation: Students express a need for clearer guidance and feedback from teachers regarding the correctness of their decisions and the quality of their analyses. Many feel uncertain about whether their solutions make sense or align with the learning objectives.

Repetitiveness and Predictability: Some students find case studies, particularly those involving negotiations, to be repetitive and predictable. They suggest that negotiation skills may be inherently intuitive rather than learned through structured exercises.

Complexity and Overwhelm: The complexity of case study scenarios and the abundance of information provided can overwhelm students, making it challenging to analyse thoroughly and make informed decisions.

Group Work Challenges: Collaborative tasks, such as group projects or discussions, pose challenges for some students. Issues include difficulties in reaching consensus, making decisions, and coordinating efforts effectively.

Engagement and Interest: A few students mention that the topics or information provided in case studies may not always be interesting or relevant to their interests or learning goals.

Finally, here are some concluding guidelines for enhancing student engagement in case studies.

Clear Task Guidelines: Provide clear guidelines for written tasks, including expectations for length, format, and content. Consider offering examples or templates to help students structure their analyses effectively.

Access to Authentic Information: Incorporate real-world case studies or ensure that imaginary scenarios closely resemble authentic situations. Provide access to up-to-date information sources to enhance the relevance and authenticity of the tasks. Thus, case studies which exhibit real companies which students know about or can find online would be more appropriate and engaging for them.

Feedback and Assessment: Offer timely and constructive feedback on students' analyses and decisions. Provide explanations for correct and incorrect approaches, helping students understand the reasoning behind their evaluations.

Diverse and Engaging Topics: Select case studies that cover a range of topics and industries to cater to diverse student interests and backgrounds. Ensure that the scenarios are engaging and relevant to students' learning objectives. Maybe we should not discuss all the case studies with a group, but choose the most relevant ones for a certain faculty or specialization.

Balanced Complexity: Gradually increase the complexity of case studies to challenge students' analytical and decision-making skills while avoiding overwhelming them. Provide scaffolding and support as needed to help students navigate complex scenarios effectively.

Facilitate Effective Group Work: Offer guidance on effective communication, decision-making, and conflict resolution strategies for group projects. Consider assigning specific roles or tasks to ensure equitable participation and contribution from all group members.

Promote Active Engagement: Incorporate interactive elements such as discussions, debates, or simulations to enhance student engagement and participation. Encourage students to apply theoretical concepts to real-world scenarios actively.

Flexibility and Adaptability: Be flexible in adjusting tasks and activities based on student feedback and learning needs. Consider incorporating alternative formats or assessment methods to accommodate diverse learning preferences and abilities.

By implementing these recommendations, teachers can create a more enriching and effective learning experience with case studies in the English classroom, fostering critical thinking, communication and teamwork skills, and problem-solving abilities among students.

CONCLUSION

Case studies constitute a versatile and effective instructional strategy for enhancing student engagement in blended learning environments. By promoting active learning, collaborative interactions, critical thinking, and digital literacy, case studies empower students to construct meaning, deepen their understanding, and cultivate essential skills for success in the digital age. Educators should harness the pedagogical potential of case studies to create dynamic and engaging learning experiences that cater to diverse learning styles and preferences (Boix & Jackson, 2011).

Thus, the analysis of the feedback provided by the respondents on the effectiveness of case studies in English classes reveals several key insights. A majority (55.9%) finds that case studies very

much meet their future job needs, indicating perceived relevance. However, opinions on the data/content quality vary, with 63% liking it very much and 13.3% not very much. The majority (52.9%) find case studies quite helpful in learning new vocabulary. Additionally, 52.2% find them very helpful in improving overall English proficiency. Most appreciated aspects include class discussions (65.2%), listening tracks with comments (34.1%), and written tasks (21.2%). However, challenges exist, such as the dislike for written tasks (42.4%). Despite this, case studies are deemed effective in engaging students in critical thinking (50%), research (48.9%), and problem-solving (48.1%). Suggestions for improvement include more practical tasks, interactive content, and clearer instructions. Overall, while case studies are valued for their relevance and effectiveness in skill development, there is room for enhancing content quality and student engagement.

First and foremost, providing clear task guidelines emerges as a pivotal factor, enabling students to navigate written tasks with confidence and clarity. Moreover, ensuring access to authentic information enhances the relevance and engagement of case study scenarios, bridging the gap between theory and real-world application. Equally crucial is the provision of timely and constructive feedback, guiding students towards deeper understanding and refinement of their analytical skills. Diverse and engaging topics further enrich the learning experience, catering to varied student interests and backgrounds.

Striking a balance in complexity fosters gradual skill development without overwhelming learners. Facilitating effective group work promotes collaboration and communication, essential skills in today's interconnected world. Encouraging active engagement through interactive elements cements theoretical knowledge in practical contexts. Lastly, flexibility and adaptability ensure that educational strategies evolve in response to student feedback and diverse learning needs, fostering a dynamic and inclusive learning environment.

References

1. Astin, A. W., 1984. Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Development*, 25(1), 297-308.
2. Boix M., V., & Jackson, A., 2011. Educating for Global Competence: Preparing Our Youth to Engage the World. *Asia Society*, pp.31-32.
3. Crookall, D., & Oxford, R. L., 1990. Linking language learning and simulation/gaming. In: D. Crookall & R. L. Oxford (Eds.), *Simulation, gaming, and language learning*, pp 2-24.
4. Dziuban, C., Graham, C. R., Moskal, P. D., Norberg, A., & Sicilia, N. (2018). Blended learning: the new normal and emerging technologies. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(3). [online] Available at: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1186/s41239-017-0087-5.pdf> [Accessed 25 June 2024]
5. Ginting, D., 2021. Student Engagement and Factors Affecting Active Learning in English Language Teaching. *VELES Voices of English Language Education Society*. 5. 215-228. 10.29408/veles.v5i2.3968. [online] Available at: [\(PDF\) Student Engagement and Factors Affecting Active Learning in English Language Teaching \(researchgate.net\)](#) [Accessed 23 June 2024]
6. Kearsley, G., & Schneiderman, B., 1998. Engagement theory: A framework for technologybased teaching and learning. *Educational Technology*, 38(5), pp. 20-23.
7. Kuh, G. D., 2003. What we are learning about student engagement from NSSE. *Change*, 35(2), 24-32.
8. Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T., 1991. *How college affects students: Findings and insight from twenty years of research*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
9. Robinson, C. C., & Hullinger, H., 2008. New benchmarks in higher education: Student engagement in online learning. *Journal of Education for Business*, 84(2), pp. 101-109.

10. Southworth, J., 2022. Bridging critical thinking and transformative learning: The role of perspective-taking. *Theory and Research in Education*, [online] Available at: <https://doi.org/10.1177/14778785221090853> [Accessed 23 June 2024]
11. Strayer, J. F. (2012). How learning in an inverted classroom influences cooperation, innovation and task orientation. *Learning Environments Research*,
12. Weimer, M., 2002. *Learner-centered teaching: Five key changes to practice*. San Francisco: Jossey-Bass, pp.156- 157.

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY

CZU: [81'25:811.111]:004.77(476)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.09>

BATAIKINA E.S.

*Belarusian State University, Nezavisimosti Av., 4,
220030, Minsk, Belarus, katerina.bataikina@bk.ru
Supervisor — I.N.Samatiya, candidate of pedagogical sciences*

Abstract: *The article contains the results of the school's online translation web-services experiment, the examples of the didactic materials for working with online-translators, guidelines for the tasks of the experiment, the analyses of the obtained data.*

Keywords: *web-services of online-translation; distant learning; online teaching methodology.*

Nowadays online-translators have become an integral part of lives for a great number of people, especially those who learn foreign languages. They allow translate texts into different languages quickly and easily.

Thinking about the questions “Is it possible to use online-translators at school?” and “How effective can be the usage of online-translators?” the idea of the research work with students has been appeared.

The research contains theoretical part and practical part.

Theoretical part consists of the explanation of top 3 most used online-translators among the students and teachers of the school № 8 named after V.F.Kazakov, Lida, Belarus. Practical part consists of the results of questionnaire which was designed for understanding preferences in use of online-translators, experimental part, which contains the information about the scientific literature and the exercises, which were prepared for the experiment and the results of the experiment.

The hypothesis of the work is online-translators can be used in schools as English learning facility.

The purpose of the research is to study ideas about the necessity of online-translators as English learning facility.

To achieve this goal the following tasks were formulated:

- to study the variety of online-translators;
- to analyze the frequency of usage, main goals for usage of online-translators through a survey questionnaire;
- to present the results of the survey;
- to make up experimental exercises for proving the hypothesis of the work;
- to do experiment among the students of the 10th form;
- to prove positive influence of online-translators for students.

In the questionnaire took part 50 participants: 37 students and 13 teachers of State Educational Establishment Secondary School № 8 named after V.F.Kazakov were asked to complete the questionnaire.

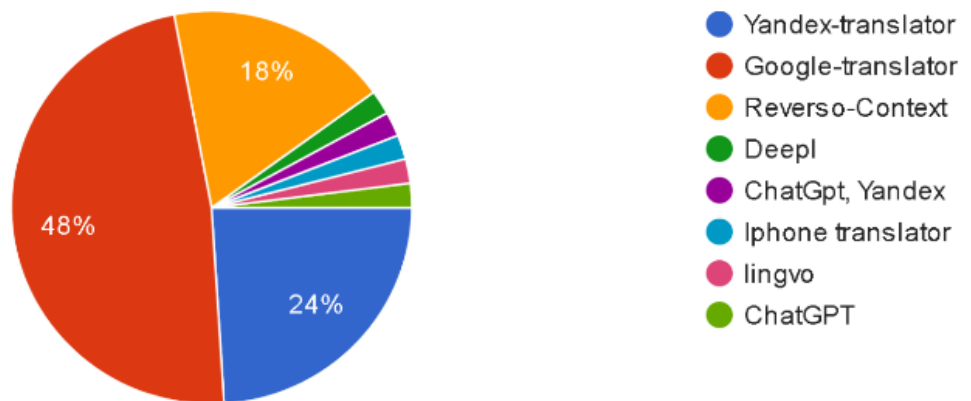
All of asked people use online-translators in everyday life. This fact proves that online-translators are great invention of our time.

One of the questions of the questionnaire was connected with the variety of online-translators. It was found out 3 most used online-translators among teachers and students of State

Educational Establishment Secondary School № 8 named after V.F.Kazakov. They are Google-translator (48 %), Yandex-translator (24 %) and Reverso-context (18 %). Asked people also mentioned Deepl, ChatGPT, Lingvo and Iphone-translator. Some of asked people use 2 or more online-translators. (pic.1)

What kind of online-translator do you like most of all?

50 answers

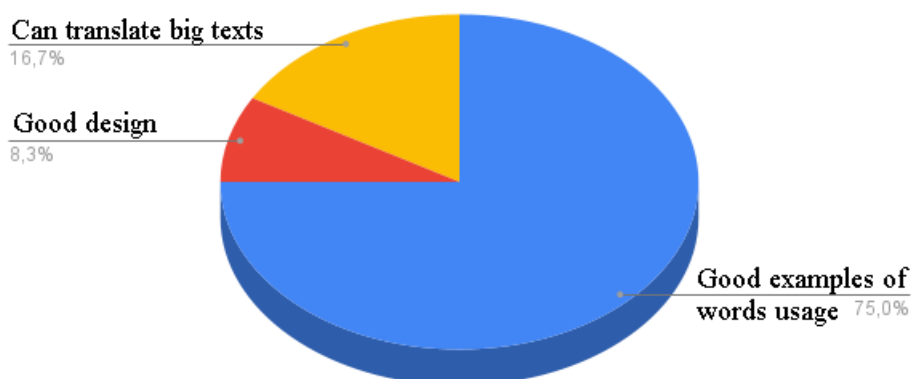

Picture 1. The variety of web-services of online-translations, which is used by teachers and students of School № 8 named after V.F.Kazakov.

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY (2024)

The reasons of usage online-translators were different. The attention was paid to the leaders of previous question: Google-translator, Yandex-translator and Reverso-Context online-translator. It was found out that the majority of asked (75 %) uses Reverso-Context online-translator in order to see the examples of words usage. 16,7 % said that Reverso-Context online-translator can translate big texts without absence of sense. As for 8,3 % of Reverso-Context users, they named good design as the reason of usage this online-translator. (pic. 2)

The use of Reverso-Context online-translator

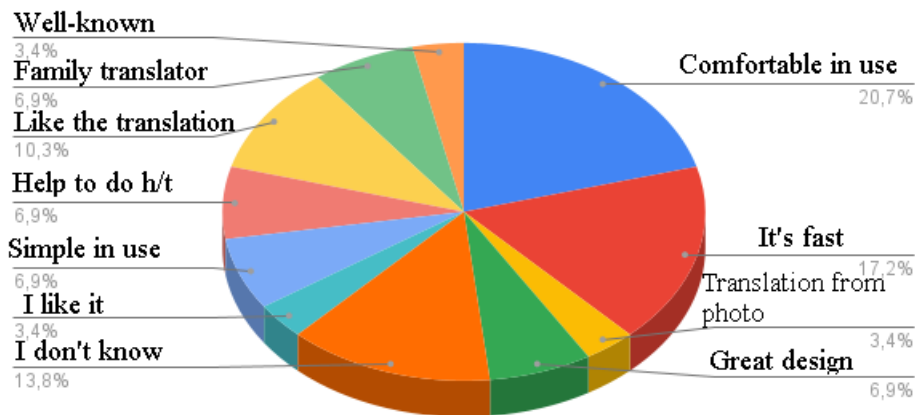

Picture 2. Reasons of usage Reverso-Context Online-translator

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

20,7 % of those, who prefer Google-translator said that it's comfortable in use. Some of asked said, that this web-service can translate from photos (3,4 %). 3,4 % of asked named Google-translator as well-known online-translator and because of that reason they use it in their lives. 6,9 % of asked said that Google-translator is their family translator. This fact shows that Google online-translator is used by all members of the family. (pic. 3)

The use of Google online-translator

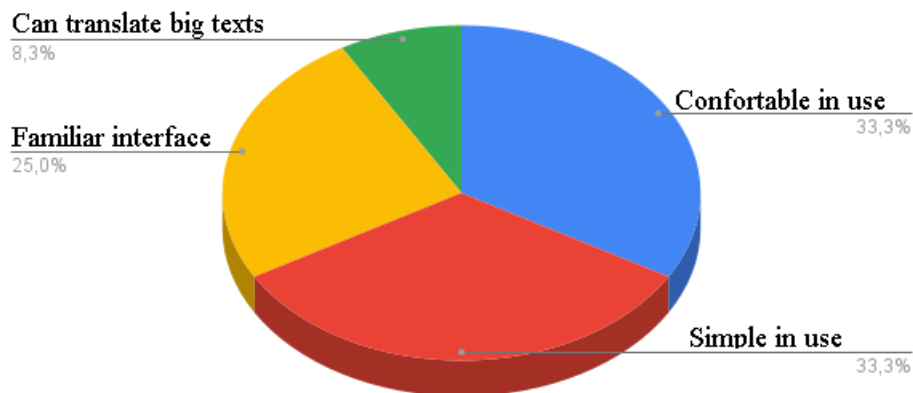

Picture 3. Reasons of usage Google-translator

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

33,3 % who prefer Yandex-translator said that it's easy and comfortable. 25 % of Yandex users said that the interface of an online-translator is familiar. It is the reason for usage this online-translator. 8,3 % said that Yandex online-translator can translate big texts. (pic. 4)

The use of Yandex online-translator

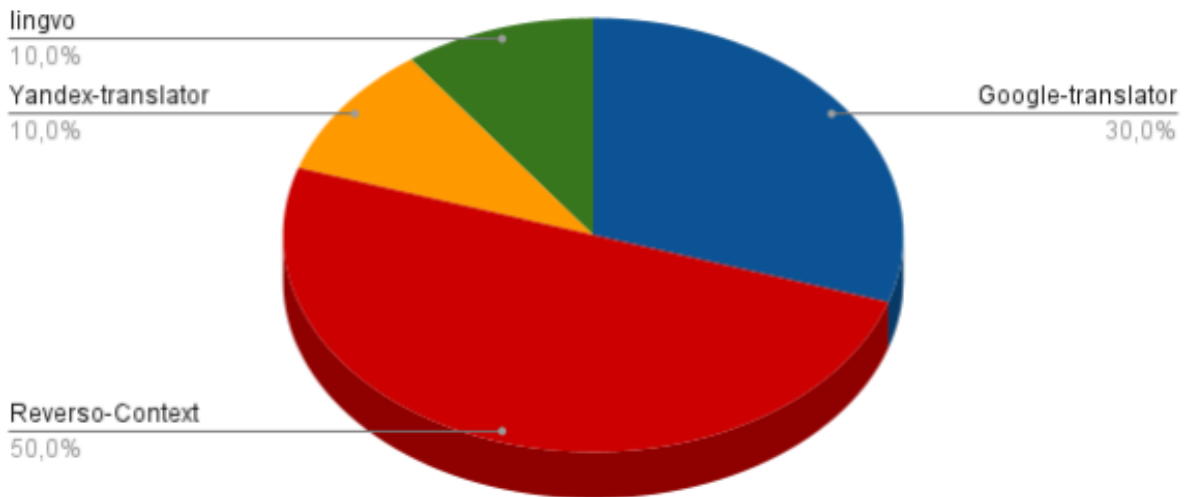

Picture 4. Reasons of usage Yandex Online-translator

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

It was found out that students and teachers use online-translators differently. 50 % of asked teachers prefer to use Reverso-Context as a preferable online-translator because of the examples which it gives for the word use. As for the students, their preferable online-translator is Google-online translator. Asked students tell that it's very easy and comfortable in use. (pic. 5, 6)

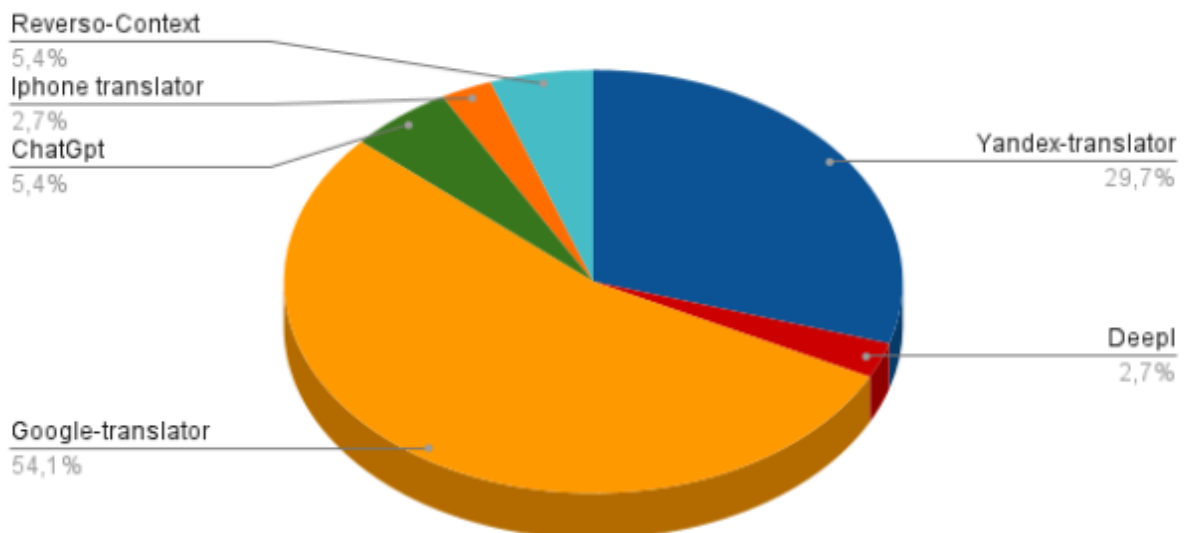
Teachers' choice of Online-translators

Picture 5. Teachers' choice of Online-translators

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

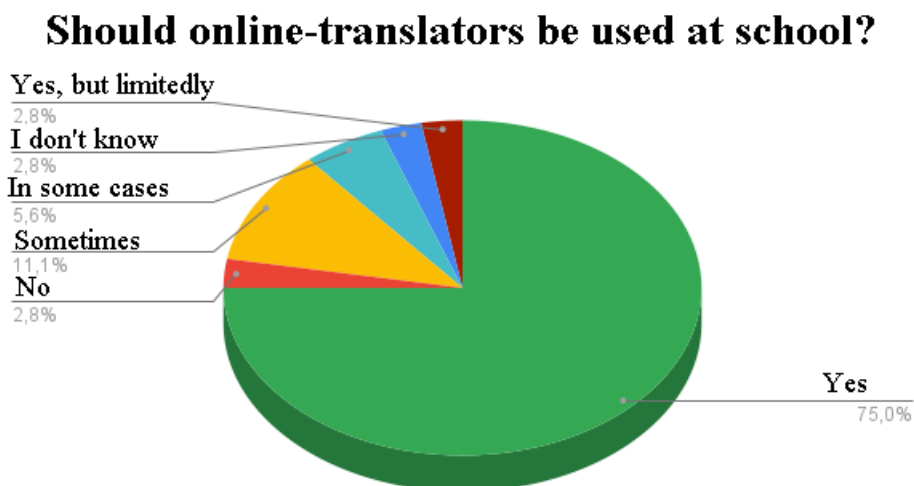
Students' choice of Online-translators

Picture 6. Students' choice of Online-translators

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

It was interesting to see the results of the last question in the questionnaire. It was connected with the usage of online-translators at school. Not all 100 % of asked want to use online-translators during the lessons. Only 75 % of asked gave their positive attitude to online-translators. 2,8 % of asked don't want to use online-translators at school. 11,1 % said that the usage of online-translators possible, but not very often. 5,6 % believed that the usage is proved in some cases. 2,8 % of asked said that the usage possible, but in a limited way. (pic. 7)

Picture 7. Should Online-translators be used at school?
THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

After analyzing received materials it was decided to do an experiment. Using the books “School technical translation” by Cheburashkin N.D. and Shakh-Nazarova V.S. and others Learning to speak English the creation of experimental exercises was started.

After finishing the creation of the exercises we asked the teachers to give prepared exercises to students and collect all the works. In experimental part participated 20 students: 10 students in experimental group and 10 students in control group. Students from experimental group were allowed to use online-translators while their working with exercises. The criteria of the research were formulated: grammar use, lexical use, correspondence with the origin and the usage of online-translators.

All the exercises are connected with text and the analysis of the translation with teacher. The first exercise was called “Once upon a time...”. Main goal is the translation of the text, which is pronounced by the teacher in a different language.

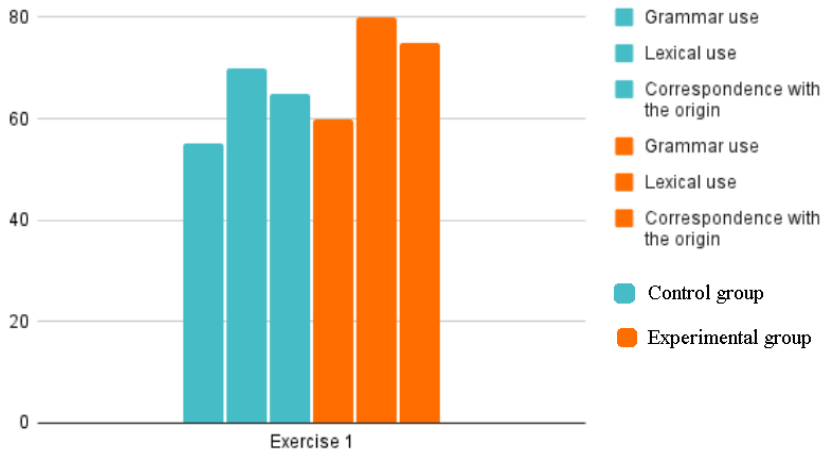
The 2nd exercise should be done in pairs. It was called “Catch the idea”. The teacher should divide students into pairs and give them 3 sentences to each student for the translations. After translating the sentences into Russian, students exchange their translations and try to translate the sentences to the origin. When the translation is done, the sentences should be compared with the origin.

The 3rd exercise is connected with text. The teacher should read the text with students, translate it into Russian. Then, the teacher asks the students to do the translation of the text in the written form. After translation 2 texts should be compared. The comparison should be done by students themselves.

For the 4th exercise re-translation of the sonnet by W.Shakespeare “My mistress’ eyes” was prepared. The sonnet was translated into Russian and then into English again and the second time into Russian. The task is to re-upload the origin.

After having the students’ answers the results of the experiment were analyzed.

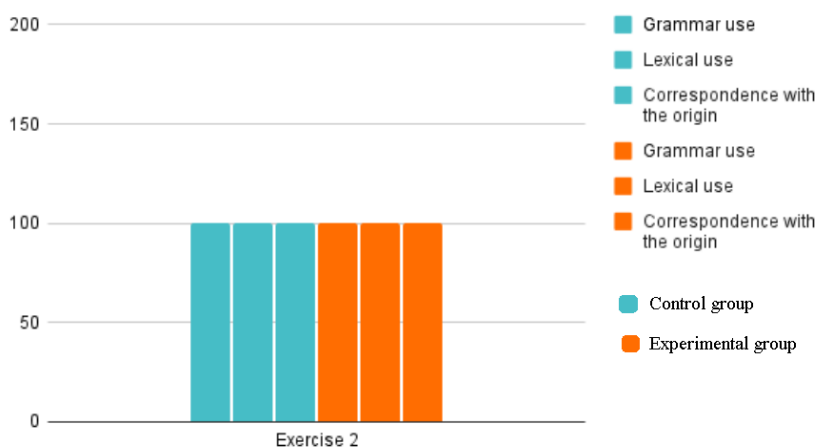
Comparing the results of students from control group with experimental group due to the 1st exercise it was found out, that using online-translators helped students translating the text 10 % closer to the original version. Also, the use of grammar was 5 % higher and lexical usage of words was 10 % higher than students in control group. It is making us to believe, that the usage of online-translators can form the students the sense of language. (pic. 8)

Picture 8. The 1st exercise “Once upon a time...”

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

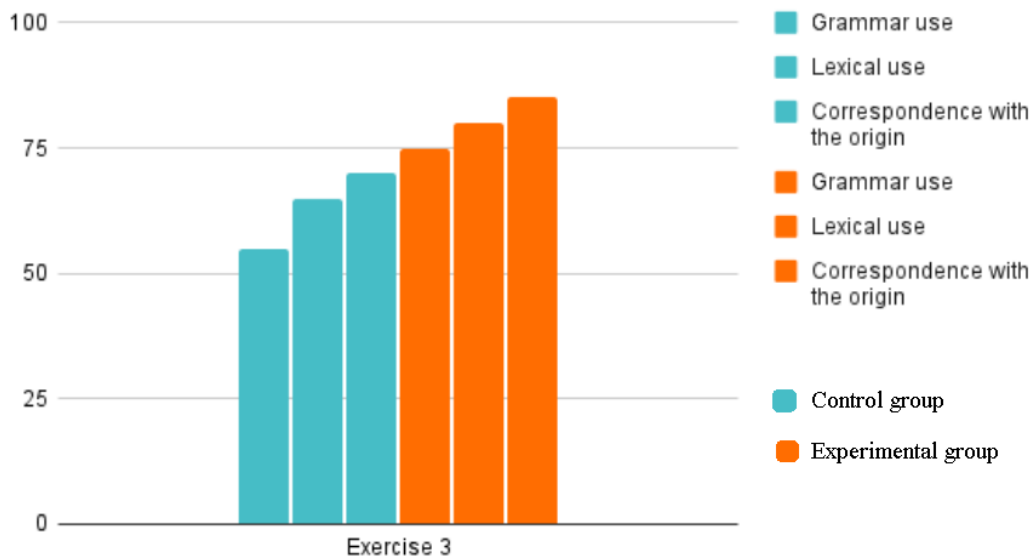
According to the 2nd exercise, the results of both groups were the same. Using online-translators didn’t help the students from the experimental group to complete the exercise on 100 %. Grammar and lexical use in this exercise were 100 %. Main goal of the exercise was to use grammar and vocabulary according to the original sentences. It can be assumed that the usage of online-translators is not as effective as it was expected. (pic. 9)

Picture 9. The 2nd exercise “Catch the idea”

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

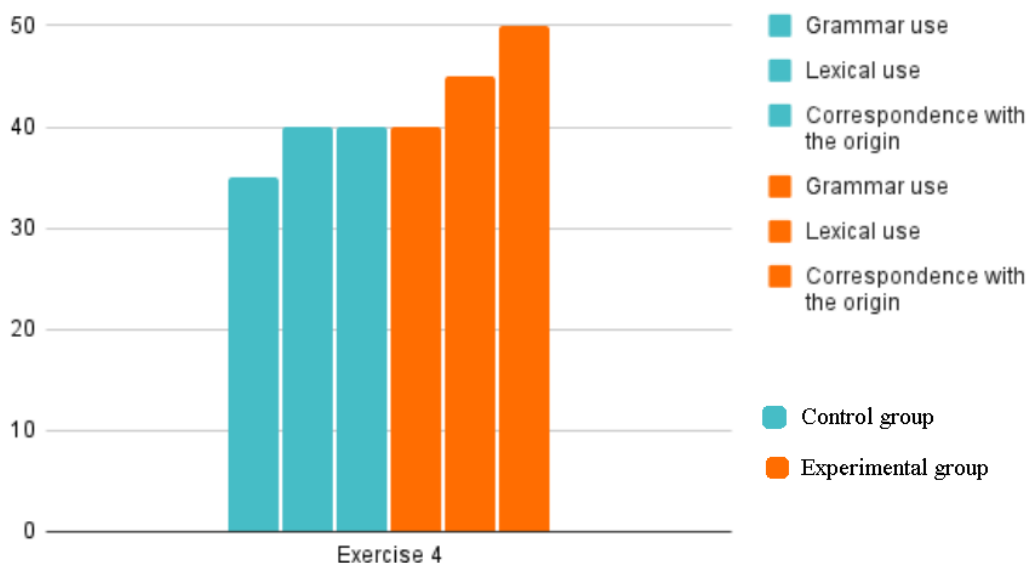
As for the 3rd exercise, using online-translators helped the students to prove the hypothesis of the work. The use of grammar was 20 % higher than in control group. The use of lexical material was 15 % higher, and correspondence to the origin was 15 % higher in experimental group. This leads to the conclusion that the usage of online-translators is effective when we deal with texts and the translation of the texts. (pic. 10)

Picture 10. The 3rd exercise “Text translation”

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

As for the 4th exercise, we found out, that using online-translators while re-retranslating work helped students to analyze the grammar of prepared task. As you can see, the usage of grammar is 5 % higher than in the control group. The use of lexical material in experimental group is also 5 % higher. As for the correspondence with the origin, experimental group showed 10 % higher result. Having the results we can conclude, that using online-translators can help students not only to study the language of different periods of time, but can help to develop the sense of language. Also, students can compare different tense forms of the verbs. (pic.11)

Picture 11. The 4th exercise “Re-retranslation”

THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY
(2024)

These results of the experiment show that the usage of online-translators can help students to develop their writing skills, to practice grammar rules and enrich active vocabulary.

Summarizing the research work data must be concluded, that the results of the questionnaire show the significant role of online-translators in people's life. Also, it is shown the differences of reasons for usage online-translators.

The results of the experiment show that the usage of online-translators can help students to develop their writing skills, to practice grammar rules and enrich active vocabulary.

From the results of the experiment can be voiced the practical significance of this work. The work can be used by teachers while preparing an additional material for optional classes.

The hypothesis of the work was proved. The usage of online-translators at school can be considered as English learning facility.

All the research data can be found on the website, which is made as the product of the research work. On the web-site can be found the variants of the exercises for developing translation skills of students.

LITERATURE

1. Bataikina, E.S., 2024. THE USAGE OF ONLINE-TRANSLATORS AS ENGLISH LEARNING FACILITY. [online] Available at: https://docs.google.com/presentation/d/10MQoKYx4aNpL4GjHGidmifrRyfgut6KfpE-HSaRoPyY/edit#slide=id.g2c7984966a9_0_10 [Accessed 19 April 2024].
2. Cheburashkin, N.D., 1979. *School technical translation*. 3rd ed. Moscow: Prosveschenie.
3. Nizhelskaya, J.A., Sukhorukova, A.D., 2023. Online-translators as means of teaching English. *BULLETIN OF SCIENCE*, 6(2), pp. 638-941.
4. Shakh-Nazarova, V.S. and others, 1997. *Learning to speak English*. Moscow: Veche.

THE IMPACT OF MULTILINGUALISM ON COGNITIVE DEVELOPMENT AND BRAIN PLASTICITY: A HOLISTIC PERSPECTIVE

CZU: 81'246.3:159.953

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.10>

ANDRONIC Carolina
Academy of Economic Studies of Moldova
Republic of Moldova, Chișinău
59 Bănulescu Bodoni str.
andronic.carolina@ase.md

ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0001-7327-983X>

***Abstract:** This paper examines the role of multilingualism in cognitive development and brain plasticity from an interdisciplinary viewpoint. By synthesizing insights from linguistics, psychology, neuroscience, and education, the study provides a comprehensive analysis of how the ability to speak multiple languages can influence cognitive functions and reshape brain structure. Through a review of empirical research and theoretical models, the paper explores the cognitive benefits linked to multilingualism, such as improvements in attention, memory, and problem-solving skills. It also highlights the neural mechanisms involved, with implications for individuals and society.*

Key words: Multilingualism, Cognitive Development, Brain Plasticity, Executive Functions, Neuroimaging, Bilingual Advantage

JEL Classification: I21; J24; C9

Introduction

The cognitive advantages of multilingualism are increasingly recognized in both theoretical and applied research. Beyond the obvious communicative benefits, evidence suggests that speaking multiple languages can improve various cognitive functions, particularly those related to executive control, such as attention, memory, and problem-solving. However, while the relationship between multilingualism and cognitive development has been well-documented, the mechanisms through which multilingualism influences brain structure and function remain complex and multifaceted. This paper explores how factors like language proficiency, the age at which languages are acquired, and the sociocultural context of multilingualism affect cognitive outcomes. By integrating research from multiple disciplines, it offers a nuanced understanding of the cognitive benefits of multilingualism.

Cognitive Benefits of Multilingualism

Extensive research highlights that multilingual individuals often outperform their monolingual peers in a variety of cognitive tasks. For example, multilinguals typically show superior working memory, enhanced cognitive flexibility, and greater inhibitory control. These advantages arise from the constant mental juggling required to manage multiple languages, which exercises cognitive functions associated with attention and task-switching (Bialystok, 2001; Bialystok, Craik, & Luk, 2012). The "bilingual advantage" hypothesis suggests that frequent language switching strengthens the cognitive systems that control executive functions. This not only

improves linguistic capabilities but also enhances broader cognitive processes, such as attention and problem-solving.

While these benefits are widely recognized, it is important to note that they are not universal. Research has shown that the cognitive advantages linked to multilingualism may vary depending on the proficiency in each language, the age at which the languages are acquired, and the frequency of language switching. For instance, early exposure to multiple languages is often associated with more pronounced cognitive benefits, particularly in areas such as cognitive flexibility and attentional control (Bialystok, 2001; Kroll & Bialystok, 2013).

Theoretical Perspectives on Multilingualism's Cognitive Impact

Several theoretical frameworks attempt to explain the cognitive advantages observed in multilingual individuals. The bilingual advantage hypothesis posits that the constant need to switch between languages develops cognitive flexibility by requiring individuals to constantly manage attention and focus (Kroll & Bialystok, 2013). This model underscores the adaptability of the human brain, with multilingual individuals demonstrating enhanced executive control due to their practice in handling multiple linguistic systems.

Dynamic Systems Theory offers another perspective, suggesting that multilingual experiences foster brain plasticity. According to this theory, the brain's neural networks are shaped by experience, and multilingual individuals benefit from this adaptability. The theory highlights how the brain's executive functions and memory systems are continuously refined through exposure to multiple languages, making multilinguals more adept at managing cognitive demands (Hernandez & Li, 2007).

Personal Insights

From my own observations, the cognitive benefits of multilingualism go beyond traditional academic performance. In educational settings, I've noticed that multilingual individuals often demonstrate an exceptional level of adaptability. This flexibility is particularly evident when they are required to solve novel problems or navigate unfamiliar situations. One explanation for this could be their experience in switching between languages and cultural contexts. This adaptability not only facilitates cognitive flexibility but also contributes to open-mindedness and creative problem-solving—qualities that are increasingly valuable in our globalized society. These personal insights suggest that multilingualism might offer more than just cognitive advantages; it may also foster social and cultural resilience.

Neuroimaging Evidence of Brain Changes

Neuroimaging studies have provided compelling evidence that multilingualism leads to both structural and functional changes in the brain. For example, research consistently shows that multilingual individuals exhibit increased gray matter density in regions of the brain associated with language processing, such as the inferior parietal cortex. These structural changes indicate that the brain undergoes a form of neural adaptation in response to the demands of managing multiple languages (Perani & Abutalebi, 2005).

Functional neuroimaging further supports this idea by demonstrating enhanced connectivity between brain regions involved in language processing, memory, and executive functions. These changes suggest that multilingualism doesn't just alter brain structure but also improves the efficiency of neural networks responsible for cognitive control and language processing (Wodniecka & Szymanik, 2018).

The increasing evidence from neuroimaging highlights the brain's remarkable plasticity in response to multilingual experiences. While these findings are promising, they also raise important questions about the long-term effects of multilingualism on brain aging and cognitive decline, topics which require further investigation.

Methodology

To gain a deeper understanding of the cognitive effects of multilingualism, this study employs a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative research.

Quantitative Analysis: Meta-analyses will be conducted to quantify the cognitive benefits of multilingualism and assess how consistently these benefits manifest across different populations and research settings. This method will aggregate findings from multiple studies to provide a more accurate and generalized understanding of the cognitive advantages linked to multilingualism.

Qualitative Insights: To complement the quantitative analysis, qualitative data will be collected through interviews and surveys with multilingual individuals. These insights will offer a richer understanding of the personal experiences of multilingual individuals, shedding light on the everyday cognitive benefits and challenges they face. This approach will help capture the nuances of how multilingualism influences cognitive functioning in real-world contexts.

Results and Discussion

Cognitive Advantages

Multilingualism has been shown to enhance several key cognitive functions, including attentional control, working memory, and problem-solving. The mental demands of managing multiple languages—such as switching between linguistic systems and inhibiting irrelevant information—have been found to strengthen cognitive control and executive functions (Luk & Bialystok, 2013). These cognitive advantages are particularly evident in tasks requiring high levels of cognitive flexibility, such as task-switching and solving complex problems.

However, the cognitive benefits associated with multilingualism are not uniform. Factors such as the age at which a second language is learned, the frequency of language switching, and the level of proficiency in each language play significant roles in determining cognitive outcomes. Early bilinguals tend to demonstrate more pronounced cognitive advantages compared to those who acquire a second language later in life. Additionally, individuals who switch languages frequently, such as those living in multilingual environments, show greater cognitive flexibility (Bialystok, 2001; Kroll & Bialystok, 2013).

Neurobiological Basis

Research consistently shows that multilingualism is associated with both structural and functional changes in the brain. Multilingual individuals tend to have increased gray matter density in regions associated with language processing, memory, and executive control (Perani & Abutalebi, 2005). These structural changes reflect the brain's remarkable capacity for adaptation, which is particularly evident in areas involved in language management and cognitive control. Functional neuroimaging studies have also shown enhanced connectivity between regions responsible for memory, language processing, and executive functions, suggesting that multilingualism enhances the efficiency of neural networks involved in these cognitive tasks (Wodniecka & Szymanik, 2018).

Implications

The cognitive and neural benefits of multilingualism have important implications for both education and public policy. Given the positive effects on cognitive flexibility and executive control, it is crucial to promote language learning from an early age. Educational systems that encourage multilingualism can help foster cognitive development and enhance problem-solving skills, providing lifelong benefits for individuals. Furthermore, multilingualism may play a role in delaying cognitive decline, as studies have shown that bilingualism can help protect against age-related cognitive decline and neurodegenerative diseases such as Alzheimer's (Rocca & Petersen, 2009).

Public policies that support multilingual education and language learning opportunities can also contribute to broader societal benefits, such as improved social integration and cultural awareness. As societies become increasingly globalized, the ability to speak multiple languages fosters communication, empathy, and understanding across diverse cultural contexts.

Conclusion

This paper provides a comprehensive examination of the impact of multilingualism on cognitive development and brain plasticity. By integrating insights from multiple disciplines, it highlights how multilingualism enhances cognitive functions such as memory, attention, and problem-solving, while also reshaping brain structure. The findings underscore the importance of promoting multilingualism to support cognitive health and brain adaptability across the lifespan. Future research should continue to explore the long-term effects of multilingualism, particularly in aging populations and diverse sociocultural contexts. Ultimately, fostering multilingualism can have broad societal benefits, enhancing cognitive resilience and promoting social cohesion.

REFERENCES

1. Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition*. Cambridge University Press.
2. Bialystok, E., Craik, F. I., & Luk, G. (2012). Bilingualism: Consequences for mind and brain. *Trends in Cognitive Sciences*, 16(4), 240-250. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2012.03.001>
3. Green, D. W., & Abutalebi, J. (2013). The adaptive control hypothesis. *Journal of Cognitive Psychology*, 25(5), 515-530. <https://doi.org/10.1080/20445911.2013.796377>
4. Hernandez, A., & Li, P. (2007). The bilingual brain: Cerebral control of language and memory. *Current Directions in Psychological Science*, 16(2), 128-133.
5. Kroll, J. F., & Bialystok, E. (2013). Understanding the consequences of bilingualism for cognitive control. *Current Directions in Psychological Science*, 22(3), 222-228. <https://doi.org/10.1177/0963721412465888>
6. Perani, D., & Abutalebi, J. (2005). The bilingual brain: Neurological and neuropsychological perspectives. In J. F. Kroll & A. M. B. De Groot (Eds.), *Handbook of bilingualism: Psycholinguistic approaches* (pp. 288-302). Oxford University Press.
7. Wodniecka, Z., & Szymanik, J. (2018). Bilingualism and cognitive flexibility: The role of language switching and context processing. *Neuropsychology Review*, 28(4), 379-393. <https://doi.org/10.1007/s11065-018-9410-4>

ICT IN TANDEM WITH GLOBALIZATION IN THE MULTILINGUAL SPACE TIC ÎN TANDEM CU GLOBALIZAREA ÎN SPAȚIUL MULTILINGV

CZU: 81'246.3:004.77

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.11>

RUSU Djulieta, dr., conf. univ.,

ASEM, Republica Moldova, mun. Chișinău, strada Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 61

e-mail: rusu.djulieta@ase.md

ORCID: 0000-0002-1716-4891

BĂȚ Marcela, studentă, D 232

ASEM, Republica Moldova, mun. Chișinău str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 61

e-mail: marcella.bat2008@gmail.com

ORCID: 0009-0007-8561-8211

Abstract: *"ICT in tandem with globalization in the multilingual space" is a timely and crucial topic that examines the impact of technology on communication and intercultural interactions. ICT profoundly influences society, facilitating global communication through multilingual websites, software robots, and digital communication applications. The global economy benefits from access to new markets and rapid information exchange, facilitated by these tools. In the field of education, multilingual online platforms offer access to diverse educational resources and promote foreign language learning. Analysing the impact of ICT involves both quantitative methods (analysing usage data) and qualitative methods (case studies). Relevant sources of information include specialized websites, academic journals in linguistics and technology, and scientific papers dedicated to the study of globalization and the impact of technology. Studying this topic helps us understand the complexity of the interdependence between technology, globalization, and linguistic diversity, providing insight into the evolution of intercultural communication in the 21st century.*

Key words: TIC, multilingvism, globalizare, educație, economie

JEL CLASIFFICATION: O21, F60, I25, L86, O33, Z13

INTRODUCERE

În contextul globalizării, multilingvismul și tehnologiile informaționale și de comunicații (TIC) joacă un rol vital în promovarea comunicării și schimbului de informații la nivel mondial. O societate globalizată pune accentul pe interacțiunea între culturi, etnii și limbi diferite, iar tehnologiile digitale pot facilita această interacțiune și pot spori înțelegerea și colaborarea între oameni din diferite colțuri ale lumii. Multilingvismul devine din ce în ce mai important într-o lume în care oamenii sunt expuși la diverse limbi și culturi. Capacitatea de a vorbi mai multe limbi facilitează comunicarea și colaborarea într-un context global, deschizând noi oportunități de angajare și dezvoltare personală și profesională. Prin urmare, tehnologiile informaționale și de comunicații au un impact semnificativ asupra modului în care comunicăm în era digitală. În prezent, instrumentele de traducere automată, platformele online de colaborare și mediile sociale permit oamenilor din întreaga lume să se conecteze și să interacționeze indiferent de limba pe care o vorbesc. Totodată, tehnologiile digitale pot juca un rol crucial în facilitarea dialogului intercultural

și pot fi folosite pentru a promova diversitatea culturală și lingvistică la nivel mondial. TIC contribuie activ la înlăturarea barierelor lingvistice, la stimularea schimbului de idei și de valori între comunități culturale diverse.

Așadar, tehnologiile informaționale și de comunicații au un rol semnificativ și crucial în societatea contemporană, facilitând conectivitatea, inovarea, diversitatea culturală, accesul la informație și rezolvarea problemelor globale. Este important să promovăm utilizarea responsabilă a acestor resurse pentru a construi o societate mai conectată, progresivă și echitabilă.

În această ordine de idei, propunem câteva oportunități oferite de TIC în contextul social:

1. Creșterea conectivității - Tehnologiile informaționale și de comunicații facilitează comunicarea și schimbul de informații între persoane, organizații și țări la nivel global, contribuind la creșterea conectivității și colaborării.
2. Inovare și dezvoltare economică - Utilizarea tehnologiilor informaționale stimulează inovația și dezvoltarea economică, facilitând accesul la resurse, piețe de desfacere și oportunități la nivel internațional.
3. Promovarea diversității culturale - Multilingvismul încurajează diversitatea culturală și lingvistică în societatea modernă, promovând toleranța, înțelegerea și respectul reciproc între diferite comunități.
4. Îmbunătățirea accesului la informație - Tehnologiile informaționale și de comunicații permit accesul rapid și facil la informație și resurse educaționale, contribuind la creșterea nivelului de instruire și cultură în societate.
5. Soluționarea problemelor globale - Globalizarea permite abordarea problemelor globale precum schimbările climatice, sărăcia și dezvoltarea durabilă prin colaborarea internațională și schimbul de idei și resurse la nivel global.
6. Creșterea competitivității - Utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale și competențelor multilingve în contextul globalizării sporește competitivitatea individului, organizațiilor și a întregii societăți pe piața internațională.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Pentru a utiliza Tehnologia Informației și Comunicației (TIC), trebuie să fim pregătiți să ne adaptăm la schimbările care vor apărea în structura funcțiilor sociale, să fim conștienți că va trebui să învățăm noi meserii, să dobândim noi abilități, să devenim mai buni și mai responsabili, îmbunătățind în mod continuu relațiile sociale. În această ordine de idei, menționăm că procedeele, metodele și tehnologiile care stau la baza utilizării TIC continuă să se dezvolte și să se diversifice în mod exponențial de la an la an. Totodată, se estimează că această creștere exponențială va continua, cel puțin pentru următorii 20 de ani, determinând apariția de noi caracteristici specifice mediului social în care vom trăi.

Iată de ce, abordarea multidisciplinară a subiectului "TIC în tandem cu globalizarea în spațiul multilingv" este promițătoare, reflectând complexitatea interacțiunii dintre tehnologie, globalizare și diversitatea lingvistică. Mai mult, analiza surselor bibliografice este esențială pentru a oferi o perspectivă riguroasă și documentată asupra acestui subiect. În opinia noastră, utilizarea articolelor de specialitate despre TIC în domeniul educațional, economic și social este o alegere excelentă. Or, aceste surse oferă o perspectivă profundă și documentată, cu referințe clare și argumentări solide, contribuind la credibilitatea și obiectivitatea articolului. De altfel, fiind mai specializate, sursele nu acoperă pe deplin toate aspectele subiectului. De aceea, am apelat la alte surse bibliografice precum site-urile web. În acest context, subliniem că sursele din domeniul

economic și educațional (Business Insider, Financial Times, site-uri educaționale relevante) sunt valoroase pentru a evidenția impactul economic și social al TIC în epoca globalizării. Din această perspectivă, sursele respective oferă informații actuale despre tendințele economice, politicile educaționale, impactul tehnologiei asupra pieței muncii și asupra educației globale.

De fapt, metodologia cercetării este o parte esențială a oricărui studiu științific, definind calea și instrumentele utilizate pentru a obține informații relevante și a răspunde la o întrebare de cercetare specifică, precum: Cum influențează TIC din punct de vedere lingvistic domeniile educațional, social și economic în contextul globalizării? Astfel, prin combinarea metodelor calitativă și cantitativă, adaptate la specificul problematicii abordate, am stabilit următoarele obiective:

- Analiza impactului TIC asupra diverselor limbi în contextul globalizării.
- Investigarea oportunităților și provocărilor pe care TIC le aduc în sfera educațională.
- Studiarea beneficiilor utilizării TIC în afaceri.
- Identificarea punctelor forte ale tehnologiilor de informații și comunicare în societate.

În general, cercetarea mixtă definită de metodele calitativă și cantitativă presupune: analiza documentelor oficiale, a conținutului media în diferite limbi, a datelor legate de utilizarea limbilor și aplicarea proiectelor de promovare la nivel internațional. De aceea, pe parcursul studiului, pe baza informațiilor colectate, am elaborat teorii, prezentând rezultatele obținute și unele concluzii finale.

Se știe că „în Uniunea Europeană, prin definiție o unitate în diversitate, sunt 27 de state și 23 de limbi oficiale și, neîndoind, extinderile viitoare vor înscrie altele noi.” [4, p.1] Pentru a asigura o comunicare optimă în context intercultural este necesară depășirea diverselor bariere lingvistice. Iată de ce, contribuția tehnologiilor digitale la soluționarea acestui obiectiv, devine tot mai mare. Este cert faptul, că fără TIC durabilitatea oricărei strategii de dezvoltare devine imposibilă.

Un eveniment important, intitulat "Tehnologiile lingvistice, o prioritate a prezentului, o necesitate a viitorului: contribuții, direcții de acțiune și proiecte românești", organizat de Academia Română și la care a participat domnul Leonard Orban, Comisar European pentru Multilingvism, a abordat provocările specifice din domeniile cercetării academice în informatică și lingvistică, care trebuie să răspundă cu eficiență cerințelor comunicării europene. În acest sens, tehnologiile lingvistice pot juca un rol important, iar politica multilingvismului poate contribui semnificativ la promovarea acestor tehnologii. Astfel, încorporată în viața de zi cu zi, tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) este subiectul unui studiu care va fi utilizat pentru elaborarea viitoarelor politici în domeniul multilingvismului și, în același timp, pentru a facilita învățarea limbilor străine pe termen lung, fără a exclude complet implicarea oamenilor.

Deși există tehnologii de traducere automată pentru limbile cu un număr mare de vorbitori (majoritare), mai sunt multe de făcut în ceea ce privește limbile cu un număr mic de vorbitori (minoritare). În vederea stimulării cercetărilor în acest domeniu, Comisia acordă finanțare în cadrul unor programe precum Programul Cadru 7, eContent (gestionat de Direcția de Societate Informațională) și altele, inclusiv accesul la resursele Comisiei (stagii, etc.). Pentru a asigura utilizarea terminologiei în legislația comunitară, în toate instituțiile și la nivelul Uniunii, sub aspect uniform, bazele de date terminologice sunt disponibile publicului. De exemplu, baza de date IATE (Tehnologie Interactivă pentru Europa) a fost deschisă publicului în iunie 2007 și oferă acces la terminologia din cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene, cu 1,4 milioane de intrări multilingve disponibile.

Noua variantă a IATE, utilizată în prezent, a fost introdusă pe 7 noiembrie 2018. La această dată, sistemul a fost complet restructurat, folosind tehnologii și standarde de dezvoltare software de

ultimă generație, respectând cele mai bune practici în ceea ce privește utilizarea și accesibilitatea. De asemenea, a fost implementat un nou design și un nou concept, fiind aduse numeroase îmbunătățiri precum completarea cu noi funcționalități pentru utilizatorii interni și publici. Prin urmare, baza de date terminologică interinstituțională a Uniunii Europene va continua să evolueze în viitoarele luni și ani, pentru a satisface nevoile și cerințele exprimate de lingviștii din Uniune și de utilizatorii IATE în general.

Bineînțeles, noile tehnologii sunt importante și în procesul de învățare a limbilor străine, fiind mai atrăgătoare, în special, pentru tineri. În prezent, există metode de învățare care combină tehnologiile moderne cu abordările tradiționale. Un exemplu relevant în acest sens este proiectul LINGO, care este utilizat în unele jocuri interactive pe calculator pentru persoanele vorbitoare de engleză și germană care doresc să învețe limba cehă, daneză sau poloneză. În ceea ce privește comunicarea cu cetățenii, Direcția Generală de Interpretare oferă instituțiilor europene posibilitatea de a organiza chat-uri, videoconferințe cu interpretare în mai multe limbi. Pe termen lung, contribuția acestor tehnologii este considerată esențială în asigurarea durabilității multilingvismului.

Actualmente, schimbările care intervin la nivel economic, sociocultural și informațional afectează toate aspectele societății. Odată cu creșterea exponențială a informațiilor disponibile, toate structurile sociale sunt obligate să găsească soluții noi pentru a răspunde provocărilor. Iată de ce, experiența țărilor dezvoltate arată că educația și resursele umane sunt fundamentale pentru dezvoltare și creștere economică. În era globalizării, educația este tot mai orientată către formarea și dezvoltarea individuală adaptată la schimbările specifice societății actuale, bazată pe cunoștințe. Prin urmare, învățământul trebuie să ofere cunoștințe competitive la nivel mondial și să pregătească personalități capabile să gestioneze schimbările din societate, dezvoltându-le competențele necesare pentru a face față provocărilor digitale folosind tehnologii noi. Utilizarea tehnologiilor digitale este necesară în contextul internaționalizării și globalizării în toate aspectele vieții, devenind esențială pentru pregătirea tinerilor și a adulților pentru integrarea activă în carieră și în societate.

Astfel, integrarea TIC în politicile educaționale este critică pentru a asigura o creștere economică durabilă la nivel național. „O viziune clară asupra integrării TIC în școli și un plan de transpunere a viziunii respective în realitate sunt esențiale pentru utilizarea eficientă a acestor instrumente în procesul educațional.”[3, p.1] Deși elaborarea acestor planuri este anevoioasă și necesită timp, efortul merită pentru un succes durabil. Utilizarea TIC în educație poate aduce îmbunătățiri semnificative în procesele de predare-învățare-evaluare și cercetare, crescând implicarea elevilor/studentilor și îmbunătățind modul în care aceștia învață.

Mai mult, transformarea rolului profesorilor din transmițători de informație în facilitatori ai învățării, prin revizuirea scopului lor, este esențială pentru a crea un mediu care susține dezvoltarea cunoștințelor discipolilor cu ajutorul tehnologiilor moderne. „Manualele digitale, tabla electronică interactivă, înlocuirea calculatorului, relativ imobil, cu smartphone-ul și exploatarea pe larg a gadgeturilor și softurilor educaționale performante nu mai reprezintă o noutate pentru sistemele educaționale din statele dezvoltate.”[3, p.2]

Totodată, constatăm că TIC aduc noi concepte și resurse pentru procesul de învățământ. Aceste oportunități nu ar trebui să fie reduse doar la instrumentele tehnologice (e-instrumente), ci integrate în toate aspectele educației. Este important ca sistemul educațional să-și adapteze ofertele pentru a sprijini noile generații, actualizând în mod constant scopurile și resursele pentru a răspunde provocărilor actuale. Integrarea TIC în educație are ca scop îmbunătățirea calității procesului de

învățare și dezvoltarea competențelor necesare în era digitală. Pentru a atinge acest scop, profesorii trebuie să creeze conținuturi atractive și eficiente pentru învățare, să utilizeze instrumentele TIC în activitățile științifico-didactice, să elaboreze materiale multimedia pentru a facilita instruirea, demonstrând cunoștințe tehnologice și digitale.

Pentru a îmbunătăți competențele cadrelor didactice și a celor interesați de învățare pe tot parcursul vieții, sunt disponibile programe de instruire și formare, varii platforme și software specializate. Aplicațiile și resursele online sunt instrumente importante care facilitează comunicarea și interacțiunea între discipoli și cadrele didactice. În această ordine de idei, „Cercetând diverse aspecte ale implementării tehnologiilor digitale, la nivel național și internațional, urmăresc scopul de a scoate în evidență cele mai relevante și accesibile instrumente digitale: platforme și softuri care, integrându-se în tehnologiile didactice și completând metode și procedee de predare-învățare-evaluare, sunt orientate spre modernizarea metodologiei de instruire în educație.”[2, p.4] Întrucât instrumentele digitale sunt disponibile și gratuite, utilizarea lor este ușoară și accesibilă. Acestea contribuie la transmiterea eficientă a mesajelor către interlocutori, conectându-se la sufletul lor prin interactivitate și inovație, ajutând la diminuarea conflictelor între generații.

În prezent, prin portalul clasaviitorului.ro, cadrele didactice au acces gratuit la platformele educaționale G Suite for Education, Microsoft Office 365 A1 și la resursele educaționale pe care acestea le oferă. Aplicațiile respective permit profesorilor să faciliteze procesul de redare-învățare-evaluare prin intermediul instrumentelor precum Google Classroom, unde pot gestiona fluxul informației prin distribuirea temelor, oferirea feedback-ului personalizat, partajarea materialelor și participarea la videoconferințe prin Meet sau Teams, precum și utilizarea tabloului virtual prin Google Jamboard.

Zoom Video Communications, Inc. este o companie americană de tehnologie care a dezvoltat platforma de videoconferințe Zoom [2, p.6]. Fondată în 2011 de Eric Yuan, Zoom a devenit extrem de populară datorită capacității sale de a facilita comunicarea și colaborarea la distanță, în special în contextul pandemiei de COVID-19. Platforma Zoom permite utilizatorilor să organizeze și să participe la întâlniri virtuale, să efectueze apeluri video și audio, să partajeze ecrane, să trimită mesaje și multe altele. În plus, Zoom are opțiuni pentru întâlniri cu un număr mare de participanți și oferă funcții de securitate pentru a proteja confidențialitatea și datele utilizatorilor. Zoom este disponibil pe mai multe platforme, inclusiv pe desktop, dispozitive mobile și tablete, și poate fi utilizat pentru scopuri profesionale, educaționale și personale. Este salutar faptul că compania oferă atât planuri de bază gratuite, cât și planuri plătite cu mai multe funcționalități și capacitate de participare.

Platforma Learningapps [2, p.5] poate fi considerată un instrument TIC utilizat în domeniul educației. Ea pune la dispoziție profesorilor și elevilor/studentilor o serie de instrumente interactive pentru crearea, distribuirea și gestionarea conținutului educațional. Prin intermediul platformei Learningapps, profesorii pot crea diverse activități și exerciții interactive, precum chestionare, puzzle-uri, jocuri sau flashcards, pentru a stimula implicarea și angajamentul discipolilor în procesul de învățare. Acest tip de aplicații interactive facilitează înțelegerea și asimilarea informațiilor și contribuie la sporirea eficienței predării. De asemenea, platforma oferă posibilitatea de a urmări progresul realizat și de a evalua rezultatele obținute în cadrul activităților interactive. Prin intermediul acestor date, profesorii pot adapta strategiile de predare și intervențiile educative pentru a asigura progresul optim individual. În consecință, prin utilizarea platformei Learningapps ca instrument TIC, se poate îmbunătăți interacțiunea dintre profesori și elevi/studenti, facilitând

comunicarea și colaborarea în cadrul procesului educațional. De asemenea, se poate personaliza învățarea, adaptând conținutul educațional la nevoile și interesele fiecărui individ. Mai mult, se poate încuraja învățarea activă și autonomă.

Canva [2, p.6] este o platformă online de design grafic care permite utilizatorilor să creeze rapid și ușor design-uri și materiale vizuale de înaltă calitate. În cele ce urmează, prezentăm câteva informații utile despre platforma Canva în calitate de instrument TIC.

1. Lansare - Canva a fost lansată în 2012 de către Melanie Perkins, Cliff Obrecht și Cameron Adams în Sydney, Australia. Inițial, platforma a fost destinată facilitării creării de design-uri pentru materiale de marketing, social media, prezentări și multe altele.

2. Funcționalități - Canva oferă o gamă largă de funcționalități de design, cum ar fi crearea de grafice, logo-uri, postere, invitații, prezentări, layout-uri pentru social media, materiale de promovare etc. Utilizatorii au acces la o bibliotecă de elemente grafice, șabloane personalizabile și instrumente de editare intuitive.

3. Utilizatori - Canva este utilizată de milioane de persoane și organizații din întreaga lume, de la antreprenori și freelanceri la întreprinderi mari și instituții de învățământ. Platforma a devenit populară pentru ușurința de utilizare, versatilitatea și calitatea design-urilor produse.

4. Abonamente - Canva oferă mai multe tipuri de abonament, atât gratuit, care oferă acces limitat la funcționalități și șabloane, cât și premium, care include opțiuni avansate precum stocare nelimitată, colaborare în timp real și resurse exclusive.

5. Integrări și parteneriate - Canva a colaborat cu diverse companii și platforme pentru a oferi integrări și funcționalități suplimentare. De exemplu, Canva poate fi integrat cu platforme de social media, servicii de imprimare, instrumente de colaborare și multe altele.

PowToon [2, p.5] este o platformă online de creare a videoclipurilor și a prezentărilor animate, utilizată, în special, în mediul educațional și corporativ. Iată câteva informații importante despre PowToon ca instrument TIC:

1. Lansare - PowToon a fost lansată în 2012 de către Ilya Spitalnik și Sven Hoffmann. Platforma a fost creată cu scopul de a oferi utilizatorilor o modalitate simplă și accesibilă de a crea videoclipuri animate și prezentări captivante.

2. Funcționalități - PowToon oferă utilizatorilor o gamă largă de funcționalități de creare a animațiilor, inclusiv șabloane personalizabile, personaje animate, efecte de tranziție, opțiuni de sincronizare a vocii, instrumente de editare și multe altele. Utilizatorii pot crea videoclipuri animate, prezentări interactive, clipuri promoționale etc.

3. Utilizatori - PowToon este utilizată în principal de profesori, studenți, antreprenori, agenții de marketing și profesioniști din domeniul afacerilor pentru a crea materiale vizuale atractive și interactive. Platforma este apreciată pentru ușurința de utilizare și capacitatea de a produce conținut de calitate profesională fără cunoștințe avansate în design grafic sau animație.

4. Abonamente - PowToon oferă mai multe tipuri de abonament: gratuite, cu acces limitat la funcționalități și conținut, premium care includ opțiuni avansate, cum ar fi stocare nelimitată, export la calitate HD, eliminarea logo-ului PowToon etc.

5. Integrări și colaborare - PowToon poate fi integrat cu alte platforme și instrumente TIC, cum ar fi Google Drive, Microsoft Teams, YouTube și altele, pentru a facilita colaborarea și distribuirea conținutului creat. În rezultat, utilizatorii pot partaja videoclipurile animate pe diverse platforme sociale sau le pot descărca pentru a le folosi offline.

Wand Education [2, p.6] este o platformă educațională TIC care oferă soluții digitale pentru școli și profesori pentru a îmbunătăți și îmbogăți procesul de învățare. În continuare, prezentăm câteva informații utile despre Wand Education drept instrument TIC:

1. Lansare - Wand Education a fost fondată în 2014 și este deținută de compania Wand Education Ltd., cu sediul în Regatul Unit. Platforma a fost creată cu scopul de a oferi soluții inovatoare și personalizate pentru educație, utilizând tehnologia pentru a sprijini procesul de învățare.
2. Funcționalități - Wand Education oferă o gamă variată de funcționalități și instrumente pentru școli, profesori și elevi. Printre acestea se numără crearea și distribuirea de conținut educațional interactiv, posibilitatea de a crea lecții personalizate, monitorizarea progresului elevilor, colaborarea online între profesori și elevi, gestionarea resurselor școlare și multe altele.
3. Utilizatori - Wand Education este folosită de școlile din întreaga lume, precum și de profesorii și elevii care doresc să integreze tehnologia în procesul de învățare. Platforma este apreciată pentru versatilitatea sa și capacitatea de a oferi soluții personalizate, adaptate nevoilor individuale ale fiecărei instituții de învățământ.
4. Abonamente - Wand Education oferă mai multe tipuri de abonament, adaptate nevoilor diferite ale utilizatorilor, inclusiv școli, profesori sau părinți. Abonamentele includ funcționalități diferite, cum ar fi acces la conținut educațional premium, suport tehnic specializat, instrumente avansate de analiză a datelor și multe altele.
5. Beneficii - Wand Education facilitează accesul la resurse educaționale diverse și interactive, sporind, astfel, implicarea elevilor și îmbunătățind rezultatele lor școlare. Platforma promovează învățarea colaborativă, personalizată și adaptată la nevoile individuale ale fiecărui elev.

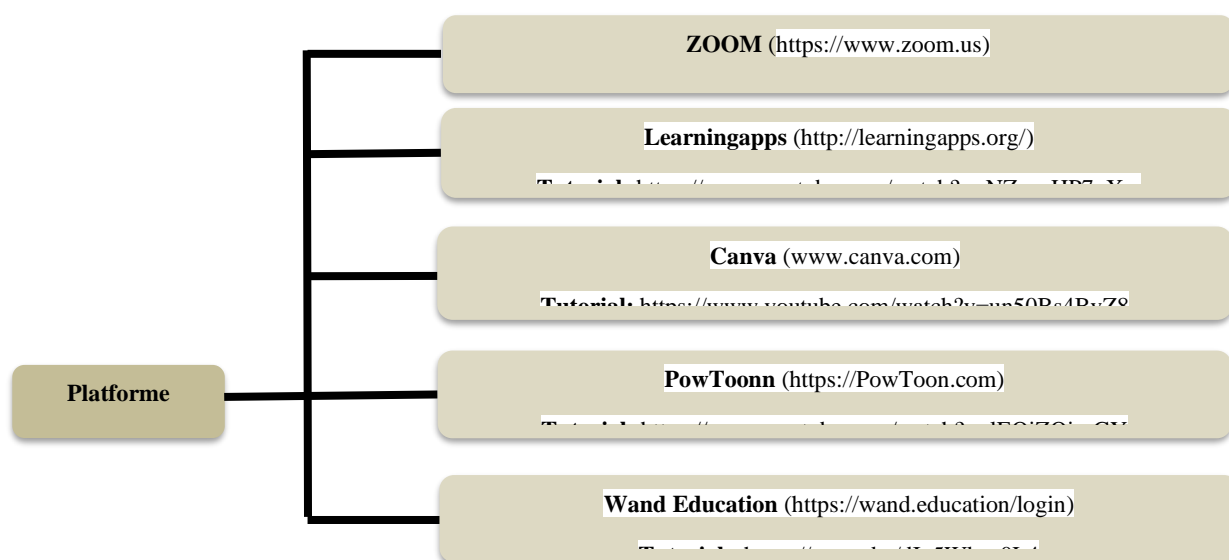

Figura 1. Platforme educaționale

Sursa: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/54-66_0.pdf

Necesitatea de a se adapta la o piață a muncii flexibilă și în continuă schimbare, impune sistemul educațional să revizuiască constant metodele și tehnicile de predare-învățare-evaluare pentru a promova o dezvoltare superioară a cunoștințelor și abilităților dobândite în etapele anterioare de învățare. În acest context, menționăm că un aspect crucial al acestui proces, care trebuie să fie mereu îmbunătățit, este capacitatea forței de muncă potențiale de a se adapta la cerințele angajatorilor, impuse de realitățile economice. Putem să afirmăm că acest lucru reprezintă

chiar o prioritate pentru sistemul național de educație, având în vedere că eficiența sa este evaluată în funcție de ratele de ocupare pe piața muncii a tinerilor absolvenți. Astfel, în prezent, mai mult ca niciodată, învățământul trebuie să ofere clienților săi posibilitatea de a alege o carieră cu o orizontală fluidă, condiționată de creșterea rapidă a mobilității forței de muncă.

„Apariția rapidă a tehnologiilor informaționale și comunicaționale reprezintă o parte vitală în lumea afacerilor și în viața cotidiană.”[1, p. 5] Progresul științei și al tehnologiei are un impact semnificativ asupra tuturor aspectelor relațiilor umane. De aceea, utilizarea tehnologiilor moderne influențează o varietate de activități desfășurate de companiile de afaceri, ajutând la depășirea diferitelor obstacole de producție, financiare, geografice etc. Mai mult, capacitatea de a comunica instantaneu, de a transfera rapid date, de a accesa diverse resurse informaționale într-un timp scurt contribuie la o creștere intensivă a activităților desfășurate de întreprinderi și organizații, pentru a stimula creșterea economică. Scopul acestei evoluții este de a descoperi efectele tehnologiilor informaționale și comunicaționale asupra întreprinderilor moderne și a activităților acestora; procesul de comunicare cu grupurile interne și externe ale organizațiilor, identificarea aspectelor pozitive și negative ale integrării intensive a tehnologiilor informaționale și comunicaționale în cadrul organizațiilor de afaceri și a comunicațiilor de afaceri.

În viitorul apropiat, fiecare instituție, persoană sau guvern va resimți impactul TIC. „Ubicuitatea calculatoarelor și ritmul rapid de evoluție tehnologică a acestora sunt aspectele cele mai semnificative ale actualei revoluții informatice.”[1, p. 6] Din această perspectivă, TIC s-a integrat complet în viața noastră de zi cu zi, în activitățile noastre educaționale, economice și în relațiile sociale. Avansurile în microprocesoare, memorii, software și tehnologii de comunicații au condus la ideea, că standardele Internet și tehnologiile asociate pot ajuta la construirea rețelelor de calculatoare, care să conecteze oamenii oriunde în lume.

Internetul, simbolul convergenței dintre telecomunicații, calculatoare și tehnologia de control, este unul dintre pilonii societății informaționale. Indiscutabil, este o recunoaștere comună că informația este prezentă peste tot în activitățile umane. De la calculatorul personal la rețeaua Internet, de la telefonul mobil la rețelele globale de comunicații, tehnologiile informației și comunicațiilor sunt în continuă dezvoltare și transformă viața, relațiile și structura societăților. Astăzi, suntem martorii unei creșteri masive, extinderii și intensificării relațiilor și comunicării între oameni și lucruri. Potențialul tehnologiilor informaționale și de comunicații de a informa, educa, distra și de a servi ca suport pentru afacerile la nivel global este semnificativ.

Pe măsură ce se desfășoară etapele procesului de colectare, prelucrare, consolidare și distribuire a datelor statistice referitoare la TIC, se realizează colaborarea în diverse forme cu agenții economici și instituțiile implicate direct sau indirect în acest domeniu, pentru a oferi date statistice complete și de calitate, care reflectă societatea informațională din țară. De aceea, integrarea TIC în afaceri este esențială, deoarece le permite tuturor celor implicați să devină mai eficienți, productivi și competitivi pe piața globală.

Intranetul reprezintă o rețea privată de comunicații utilizată într-o organizație pentru a facilita schimbul de informații, colaborarea și gestionarea resurselor interne. Acesta este un important instrument de tehnologie informațională și comunicații (TIC) folosit în economie pentru a îmbunătăți comunicarea internă, eficiența operațională și accesul la informații. Prin intermediul intranetului, angajații unei companii pot accesa rapid și ușor documente, proceduri, rapoarte sau alte informații relevante pentru activitatea lor. De asemenea, acesta poate servi ca platformă pentru comunicarea între departamente, colaborarea la proiecte comune sau organizarea de evenimente interne. Utilizarea intranetului în economie contribuie la creșterea eficienței și productivității

organizației, prin simplificarea proceselor interne și reducerea timpului necesar pentru căutarea informațiilor. În acest sens, rețeaua privată permite o mai bună gestionare a resurselor și a activităților interne, facilitând luarea deciziilor informate și îmbunătățind coordonarea eforturilor angajaților. În plus, intranetul poate fi utilizat pentru facilitarea învățării și dezvoltării profesionale a angajaților, oferindu-le acces la cursuri, resurse de învățare și instrumente de colaborare. Așadar, prin promovarea unei culturi organizaționale orientate către informație și comunicare eficientă, intranetul contribuie la consolidarea echipei și la creșterea angajamentului angajaților față de companie.

Un extranet este o parte a unei rețele informatice interne a unei organizații care permite accesul controlat la anumiți utilizatori externi, cum ar fi parteneri de afaceri, clienți sau furnizori. Acest instrument de tehnologie informațională și comunicații (TIC) este utilizat în economie pentru a facilita colaborarea și schimbul de informații între diferite entități comerciale. Extranetul oferă o platformă securizată și accesibilă unde partenerii de afaceri pot comunica, colabora, accesa informații critice sau gestiona tranzacții comerciale. Prin utilizarea extranetului, organizațiile pot îmbunătăți eficiența proceselor comerciale, pot reduce costurile operaționale și pot consolida relațiile cu partenerii lor de afaceri.

În afară de intranet și extranet ca părți componente ale TIC, mai există site-urile web, roboții software și aplicațiile de comunicare digitală:

- Site-urile web - sunt construite pe baza tehnologiilor informatice, incluzând limbaje de programare, baze de date, servere și software. Ele permit accesul la informații și servicii online, facilitând comunicarea și interacțiunea digitală.
- Roboții software - cunoscuți și sub numele de automatizare a proceselor robotizate (RPA), sunt programe informatice care automatizează sarcini repetitive și bazate pe reguli, care sunt de obicei efectuate de oameni.
- Aplicațiile de comunicare digitală - acestea includ aplicații de mesagerie instantanee, videoconferințe, rețele sociale, email etc. Toate aplicațiile enumerate se bazează pe tehnologii de comunicații digitale, incluzând rețelele de internet, protocoalele de comunicare și serverele dedicate.

Business Insider este un site web de știri de afaceri, finanțe, tehnologie și cultură, care oferă o gamă largă de conținut, inclusiv știri, analize, opinii, reportaje, interviuri și liste. Site-ul se remarcă prin titlurile sale atrăgătoare, abordarea vizuală și accesibilitatea conținutului, acoperind categorii precum afaceri, finanțe, tehnologie, cultură, stil de viață, media, politica, sport și multe altele. E bine de menționat, că Business Insider are o prezență semnificativă pe platformele de social media, inclusiv Facebook, Twitter, Instagram și LinkedIn.

Financial Times (FT) este o publicație de afaceri de renume mondial, recunoscută pentru reportajele detaliate și analiza aprofundată a piețelor financiare și a economiei globale. În plus, publicația oferă o gamă largă de conținut, inclusiv știri financiare, analize economice, tendințe din industrie, rapoarte de investiții, opinii, comentarii, interviuri cu lideri de afaceri și politicieni. Cele mai importante categorii ale publicației se referă la afaceri, economie, finanțe, tehnologie, politica, energie, imobiliare, sănătate, artă și cultură. Demn de remarcat este și faptul, că Financial Times este considerat unul dintre cele mai credibile și influente surse de știri financiare și economice din lume.

În prezent, automatizarea proceselor robotizate (RPA) reprezintă o tehnologie care revoluționează modul în care companiile operează. Acești "roboți software" automatizează sarcini repetitive și cu valoare redusă, oferind angajaților posibilitatea de a se concentra pe proiecte mai

complexe și creative. RPA a devenit o soluție populară în diverse industrii, de la servicii financiare și asigurări, la logistică și producție. De altfel, adoptarea acestei tehnologii este în creștere rapidă, deoarece companiile caută modalități de a optimiza operațiunile și de a reduce costurile. Cert este că un număr tot mai mare de companii se specializează în RPA, oferind o gamă largă de soluții adaptate nevoilor specifice ale clienților, cele mai cunoscute fiind:

- UiPath - lider de piață, cu o platformă completă de automatizare a proceselor.
- Automation Anywhere - oferă soluții scalabile pentru companii de toate dimensiunile.
- Blue Prism - specializată în automatizarea proceselor complexe, cu accent pe securitate și conformitate.
- Nintex - platformă de automatizare a fluxului de lucru, ideală pentru optimizarea proceselor de afaceri.
- Monstarlab – servicii de expertiză în integrarea RPA cu alte tehnologii, cum ar fi inteligența artificială.
- Cyclone Robotics – oferă soluții personalizate de automatizare a proceselor, adaptate la cerințele specifice ale clientului.
- Element5 – pune accentul pe transformarea digitală și integrarea RPA în operațiunile de afaceri.
- Informed – oferă soluții de automatizare a proceselor bazate pe inteligența artificială.
- Automaited - platformă de automatizare a proceselor cu interfață ușor de utilizat.

Google Hangouts este o aplicație populară de comunicare digitală dezvoltată de Google. Inițial, Hangouts oferea o gamă largă de funcții, inclusiv:

- Mesagerie instantanee cu posibilitatea de a comunica text, emoji și GIF-uri cu contactele personale
- Videocall-uri individuale și de grup însoțite de convorbiri video cu una sau mai multe persoane.
- Partajarea de fișiere, fotografii, documente și alte tipuri de fișiere.
- Convorbiri vocale - apeluri vocale cu contactele personale.
- Integrare cu alte servicii Google - Gmail, Google Drive etc.

Ulterior, spre regret, Google Hangouts a fost înlocuit de Google Chat și Google Meet.

WeChat este o aplicație de comunicare digitală foarte populară în China, dar și în alte părți ale lumii. Este o platformă multifuncțională, care combină o serie de funcții într-o singură aplicație. Iată câteva dintre cele mai importante funcții ale WeChat:

- Mesagerie instantanee - permite comunicarea text, voce și video cu contactele tale.
- Videocall-uri și apeluri vocale - oferă posibilitatea de a realiza apeluri vocale și video individuale sau de grup.
- Cercuri de prieteni - similar cu Facebook, permite partajarea de actualizări, fotografii și videoclipuri cu prietenii tăi.
- Funcții de plată - permite plăți online, transferuri de bani, cumpărături și achitarea facturilor prin WeChat Pay.
- Mini-programe - o platformă de aplicații integrate în WeChat, care oferă o gamă largă de servicii, de la comenzi de mâncare la jocuri.
- Funcții sociale - permite conectarea cu persoane din jur, participarea la grupuri de interes comun și evenimente locale.

Așadar, WeChat este o aplicație foarte populară în China, unde este utilizată de peste 1 miliard de oameni. Platforma multifuncțională este folosită cu succes pentru o gamă largă de activități, de la comunicarea zilnică la tranzacții financiare, comenzi online și interacțiuni sociale.

CONCLUZII

În contextul globalizării, utilizarea TIC implică o adaptare constantă, atât la nivel individual, cât și social. Această adaptare necesită o învățare continuă, dezvoltarea de noi abilități, inclusiv digitale și o responsabilitate sporită în relațiile sociale, educație și economie.

Analiza surselor bibliografice este un pas esențial în procesul de cercetare. Prin urmare, este important să se selecteze cu atenție sursele bibliografice, să se analizeze critic datele oferite și să se integreze armonios informațiile din sursele bibliografice într-un mod coerent și riguros. Abordarea multidisciplinară și o analiză critică conduc la realizarea unui studiu de calitate, la elaborarea unui articol documentat și persuasiv.

Metodologia cercetării este esențială pentru a asigura o abordare riguroasă și validă a subiectului "TIC în tandem cu globalizarea în spațiul multilingv". Mai mult, definirea clară a obiectivelor, selectarea cadrului teoretic relevant și utilizarea unor metode de cercetare adecvate conduce la rezultate valoroase, contribuind semnificativ la înțelegerea acestui subiect complex.

Dependența crescândă de tehnologia informației și comunicației, accesibilitatea Internetului și serviciilor asociate acestuia contribuie la internaționalizarea și globalizarea activității economice.

Structura economiei este influențată de competențele lingvistice și abilitățile de comunicare interculturală, ca urmare multilingvismul poate fi un avantaj pentru competitivitatea economiei a căror schimbări se definesc ca trend al globalizării.

Tehnologiile Informației și Comunicației (TIC) sunt implementată în activitățile economice ușurând extinderea cunoștințelor tehnice, de marketing, capitalul și controlul managerial, manifestându-se la diverse etape ale procesului de colectare, procesare, centralizare și diseminare a datelor statistice pe întreg globul pământesc.

TIC include o varietate de activități precum intranet, extranet, site-uri web, site-uri de comerț electronic, roboți software, tehnologii cloud, aplicații de comunicare digitală valoroase care accentuează diversitatea de comodități integrate pentru uz frecvent și regulat indiferent de amplasare, limbă și cultură, asigurând o dezvoltare crescândă a economiei în domeniul IT a cărei extindere este indispensabilă, ceea ce evidențiază tandemul globalizării și TIC în spațiul multilingv.

Totodată, TIC a revoluționat domeniul educațional, oferind noi oportunități de învățare, accesibilitate crescută și o experiență mai personalizată pentru elevi/studenți. De la platforme online de învățare la instrumente interactive și resurse digitale variate, TIC facilitează accesul la informație, stimulează implicarea activă a participanților la procesul de instruire, promovează colaborarea și creează un mediu de învățare mai dinamic și mai captivant.

TIC a transformat radical mediul economic și de afaceri, creând noi modele de business, optimizând procesele, deschizând piețe globale și accelerând inovația. De la comerțul electronic și platformele online de afaceri la automatizarea proceselor și inteligența artificială, TIC a devenit esențiale pentru competitivitate și creștere economică. Bazându-se pe tehnologii avansate de funcționare, acestea au un rol crucial în facilitarea accesului la informații, schimbul de date, colaborarea și comunicarea online.

În plus, meritul TIC constă în faptul că ele revoluționează tot mai mult modul în care companiile operează, optimizând varii procese operaționale, decizionale, reducând costurile, oferind, în același timp, tuturor celor implicați, posibilitatea de a deveni mai eficienți, productivi și competitivi pe piața globală.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Academia Română, *Comunicarea internațională și promovarea limbilor naționale*, pp.1-3. Disponibil <https://acad.ro/com2007/doc/c2007-0910TehnologiiLingvistice.doc>
2. DRUȚA R. *Integrarea tehnologiilor digitale în educație*, pp.1-13.

Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/54-66_0.pdf

3. MAXIAN P., *Proiectarea conținutului educațional cu utilizarea TIC*, pp. 1-4.

Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/21-24_29.pdf

4. VOLKOVA V., Chișinău, 2003, UTM, *Analiza proceselor de implementare a instrumentelor digitale în comunicarea de afaceri*, pp.1-8.

Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/22925>

5. BIBA J., 2023, *Built In, 21 Examples of Robotic Process Automation*

Disponibil: <https://builtin.com/articles/robotic-process-automation>

6. Business Research: Home - LibGuides - Miami Dade College 2024, *Business Research: Top 15 Business Websites*

Disponibil: <https://libraryguides.mdc.edu/BusinessResearch>

7. CĂLIN M., 2021, Calculatorescu, *Ce este intranetul / diferența dintre intranet și internet*

Disponibil: <https://calculatorescu.ro/ce-este-intranetul-diferenta-intranet-internet/>

8. Lebara, 2023, *Cele mai bune 30 de aplicații de comunicare*

Disponibil: <https://blog.lebara.co.uk/ro/cele-mai-bune-30-de-aplicatii-de-comunicare/>

CULTURAL DIMENSIONS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND ROMANIA: COMPARATIVE STUDY

CZU: 37.035:81'242(478+498)

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.12>

PIRLOG Angela, PhD. associate prof.,

Academy of Economy of Moldova,
Republic of Moldova, Chișinău, 61, Bănulescu – Bodoni, street,

E-mail: angela.pirlog@ase.md

ORCID: 0000-0003-1137-1555

ALEXA Adelina, bachelor student,

Academy of Economy of Moldova,
Republic of Moldova, Chișinău, 61, Bănulescu-Bodoni street,

E-mail: alexadelina@ase.md

Abstract. *In the context of globalization, interculturality is becoming increasingly relevant in modern societies, including those of the Republic of Moldova and Romania. The impact of globalisation on these two countries is reflected in their cultural interactions, highlighting the similar but also distinct intercultural dimensions that represent them. The Republic of Moldova and Romania, due to the history, customs and geographical location, have developed close cultural ties, but also have preserved their own cultural peculiarities. Globalisation has facilitated cultural exchanges between these two countries. Therefore, using the Hofstede Model as a research method, we can realize better the intercultural dimensions of the Republic of Moldova and Romania, which reflect global influences, their similarities and distinct cultural specificity, mirroring the complexity and diversity of societies in the age of globalization. In order to influence the interactions of the representatives of these countries on different levels and in diverse arias of a activity: economy, european integration, business, immigration and emigration studies in a positive for all stakeholders way, we consider it very usefull*

Key-words: *Cultural dimensions, cultures, glocalization, Romania, Republic of Moldova, economy.*

JEL CLASSIFICATION: F23, F02, Z13, R11.

INTRODUCTION.

The intercultural relations between the Republic of Moldova and Romania are a topic of utmost relevance for understanding the social and cultural dynamics of these two countries. In particular, these relationships are profoundly influenced by common history, values, similar language and geographical proximity. In this context, studying the intercultural dimensions of the two countries becomes essential to understand the interactions, convergences and cultural divergences that characterize them. It is also important to mention the phenomenon of globalization, which plays a key role in both countries. So, globalisation, through the lens of glocalisation, is a strategic approach that combines global standards with local adaptations. This phenomenon, which is becoming more and more visible nowadays, allows companies to access and manifest themselves in various markets, while adapting products and services to meet local preferences and needs. In this sense, countries such as the Republic of Moldova and Romania continue to manifest themselves in various markets, implementing strategies and following the rules of globalization, but at the same time maintaining the local specificity. Thus, this constantly spreading phenomenon of globalisation is actually essential in the business landscape, as it provides the opportunity for companies to develop and expand their reach in different markets, such as, accessing new consumer segments and increasing customer satisfaction through successful cross-cultural communication.

In order to achieve the main objective of this study that is the analysis and comparison of country profiles of representatives from Romania and the Republic of Moldova in terms of globalization and localization we used such methods used as analytical, deduction and induction, comparative method of Hofstede model of cultural dimensions.

The cooperation relationship between the Republic of Moldova and Romania has been formed over time, Romania, being a close strategic and cultural partner, it became a major investor in various sectors of the Moldovan economy. The process of collaboration between these two countries is also influenced and marked by the phenomenon of globalization, which has made its mark on all sectors such as economic, cultural, scientific, etc. Globalization is the acceleration of movements and exchanges (of human beings, goods and services, capital, technology or cultural practices) across the planet. One of the effects of globalization is that it promotes and increases the interactions between different regions and populations around the world, as in the case of Romania with the Republic of Moldova, which are geographically located nearby, and this is a major advantage for their collaboration.

At the same time, globalization is a phenomenon that consists of interdependence and communication between countries in order to achieve a global economy. This phenomenon, according to You Matter (2019) connects the world through a universal economic model: liberalism.

It is well known that globalization has influenced cultural, communication and political aspects in societies. Respectively, globalization undoubtedly has many positive aspects, bringing many facilities to countries. Among the positive aspects, we must point out that globalization has generated more jobs, social movements have managed to become recognized and accepted worldwide (women's rights, etc.), the infant mortality rate has been reduced, we learn about different cultures and we have favored regional integration for economic improvement in developing countries and it allows great technological and scientific advances to expand, and to improve the quality of life of human beings (Pérez, 2020).

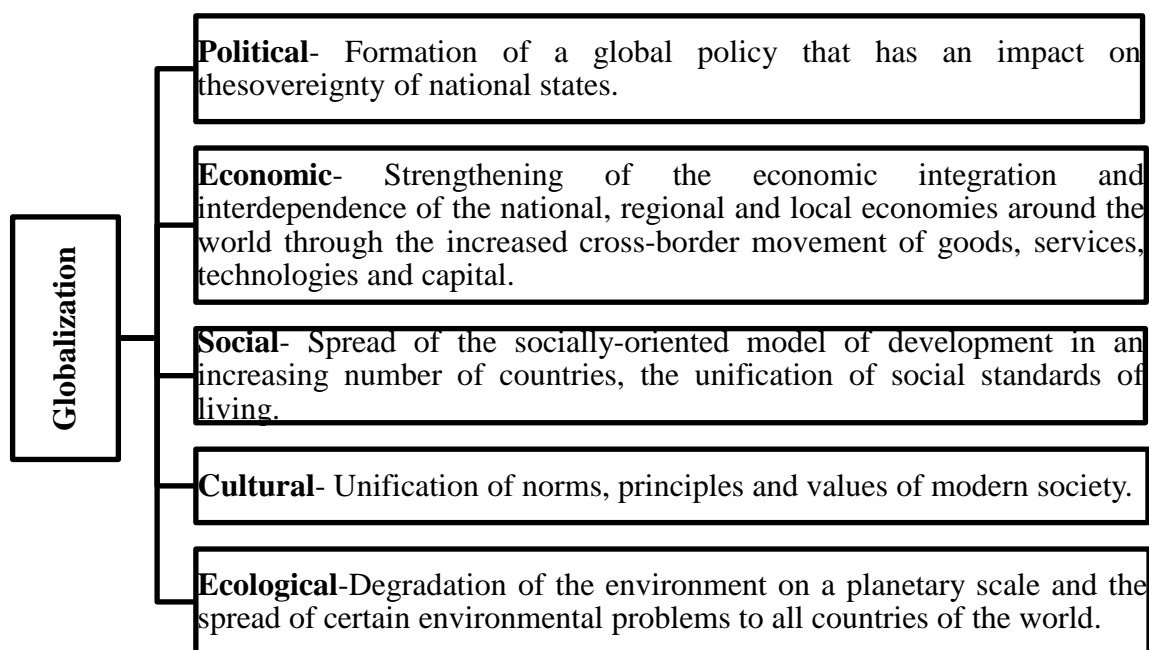

Figure 1. Forms of globalization

Source: Globalization process in the modern world challenging the national economy advancement and development (Chibuikem, 2022)

If we pay attention to globalization in the economy, according to the Committee for Development Policy (a subsidiary body of the United Nations) (2019), from an economic point of view, globalization can be defined as : „...the increasing interdependence of world economies as a result of the growing scale of cross-border trade of commodities and services, the flow of international capital and the wide and rapid spread of technologies. It reflects the continuing expansion and mutual integration of market frontiers... and the rapid growing significance of information in all types of productive activities and marketization are the two major driving forces for economic globalization.”

Globalization has generated three revolutions: 1) Economic revolution: it is presented through the reduction of customs barriers, free trade; 2) Communicational revolution: it is related to the use and advance of new information technologies that allows the transference of images, video and data in real time at any part of the world. Thus, the whole world is connected; 3) Political revolution: this understands a multipolar order in the global and multicultural sphere where democracy is a power (You Matter,2019). That is why, these revolutions are very current nowadays, as they bring multiple advantages to countries and help people stay connected in any corner of the world.

In this context of globalization, the term glocalization also appears, which is a combination of the words "globalization" and "localization" (Postan, 2023). The term is used to describe a product or service that is developed and distributed globally, but is also, adjusted to suit the user or consumer in a local market. A global product, service, or something that everyone needs and can use, can be tailored to conform to local laws, consumer habits, or preferences. [9] Among the advantages of glocalization is noted: Remarkably increased market revenues and a significantly higher number of consumers; Customer loyalty, as adapting to local specificities contributes to building a relationship of trust and loyalty with consumers; Higher motivation and productivity, as adapting to local standards and expectations can increase employee satisfaction and motivation, making the production process much more productive; Flexibility and adaptability to market changes, as glocalisation allows organisations to be more agile and responsive to changes in the environment and consumer preferences, adapting quickly to new requirements (Fairman, 2023).

ROMANIA AND THE REPUBLIC OF MOLDOVA ECONOMIC RELATIONS

The cooperation between the Republic of Moldova and Romania includes various sectors, like the political, economic, cultural and social dimension. Therefore, several key aspects that contribute to the fruitful collaboration between Romania and the Republic of Moldova are noted.

First of all, political collaboration, which is marked by European Integration, as Romania supports the aspirations of the Republic of Moldova to join the European Union, providing diplomatic support and technical assistance. Besides providing support, Romania serves as a worthy example for the Republic of Moldova, through the values, actions and strategies implemented within this state. Bilateral agreements also play a key role, as the two countries have signed numerous bilateral agreements to strengthen cooperation in various areas, such as defence, security and public administration.

Another important aspect is economic cooperation between countries, marked by trade and investment. Romania is one of the largest trading partners of the Republic of Moldova. The countries work together on trade agreements to facilitate the flow of goods and services. Also, the strategic practices implemented by the Romanian state serve as an example for the Republic of Moldova, which works on improving the investment climate. At the same time, various joint infrastructure projects, such as the Iasi-Ungheni pipeline, aim to reduce the energy dependence of the Republic of Moldova on Russian Federation.

Cultural collaboration between Romania and the Republic of Moldova, also is marked by the values, traditions, customs and history of these countries, which are similar in many aspects, but still preserve the specifics of each country, and which is particularly valued by: language and education, as both countries share a common language and a common cultural heritage, leading to numerous educational exchange programs and cultural initiatives.

These exchanges of experience between representatives from Romania and the Republic of Moldova are a good way to exchange ideas, practices, which lead to new projects and successful collaborations. A great example being media collaboration, which includes joint television and radio programs that promote cultural ties and mutual understanding.

Also, we must not forget about social cooperation. If we pay attention to the migration and work of the representatives of the Republic of Moldova, we notice that many times Romania offers opportunities for Moldovan citizens to work and study, providing simplified procedures for obtaining Romanian citizenship for those of Romanian origin (Pirlog, 2021).

In this context, it is important to mention the NGOs, the Civil Society, because many NGOs work across borders to address common social issues, such as: human rights, human rights, environmental protection and healthcare.

So, in addition to all the positive aspects, there are also certain challenges and opportunities. For example, geopolitical tensions, marked by the geopolitical landscape of the region, especially in terms of Russian influence, represent a challenge for the collaboration between Romania and the Republic of Moldova. Another point is the economic disparities between the two countries, which nevertheless require specific policies to ensure mutually beneficial growth.

Thus, the cultural dimensions between the Republic of Moldova and Romania, although they share a common basis, with similar values, still present significant differences due to distinct historical and political contexts. Romania, with a more pronounced orientation towards Europe and modernization, contrasts with Moldova, which balances eastern and western influences in a unique manner. However, the Republic of Moldova continues to take the example of Romania, the positive influence on it being visible following all collaborations, bilateral agreements of economic nature between these countries (Pirlog, 2021)

Table 1. Main bilateral economic agreements between Romania and Republic of Moldova

Nr.	Agreement Name	The place and date of signature	Entry into force
	Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on the promotion and mutual protection of investments	Bucharest, 14.08.1992	15.06.1997
	Convention between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania to avoid double taxation and prevent tax evasion on income and capital taxes	Chisinau, 11.02.1995	10.04.1996
	Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on economic, industrial and technical-scientific cooperation	Bucharest, 15.11.2005	17.05.2006
	Joint Declaration on the establishment of a Strategic Partnership between the Republic of Moldova and Romania for the European integration of the Republic of Moldova	Bucharest, 17.04.2010	17.04.2010

	Memorandum on promoting entrepreneurship and economic and corporate cooperation between the Ministry for the Business Environment, Commerce and Entrepreneurship and the Ministry of Economy and Infrastructure	Bucharest, 2.11.2018	2.11.2018
--	---	-------------------------	-----------

Source: mfa.gov.md/ based on the list of bilateral treaties (2024)

The signing of various bilateral agreements between the Republic of Moldova and Romania plays a crucial role in strengthening economic, fiscal, and cooperation relations between the two countries. These agreements cover a wide range of areas, promoting mutual investments, avoiding double taxation, strengthening economic, industrial and technical-scientific cooperation and supporting the European integration of the Republic of Moldova.

The Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on the Promotion and Mutual Protection of Investment establishes a secure and stable environment for investors from both countries. This legal protection boosts investor confidence and encourages direct investments.

The Convention between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Tax Evasion with respect to Taxes on Income and on Capital prevents double taxation, fostering a fair fiscal climate and facilitating cross-border economic activities.

The Agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Romania on Economic, Industrial, and Technical-Scientific Cooperation promotes collaboration in these fields, encouraging technology transfer, innovation, and industrial development through joint industrial and research projects.

The Joint Declaration on the Establishment of a Strategic Partnership between the Republic of Moldova and Romania for the European Integration of the Republic of Moldova signifies Romania's commitment to supporting Moldova's alignment with European standards and values, aiding its European integration.

The Memorandum on Promoting Entrepreneurship and Economic and Corporate Cooperation between the Ministry for the Business Environment, Commerce and Entrepreneurship and the Ministry of Economy and Infrastructure encourages entrepreneurship and economic cooperation. It supports the growth of small and medium-sized enterprises (SMEs) and fosters a favorable business environment.

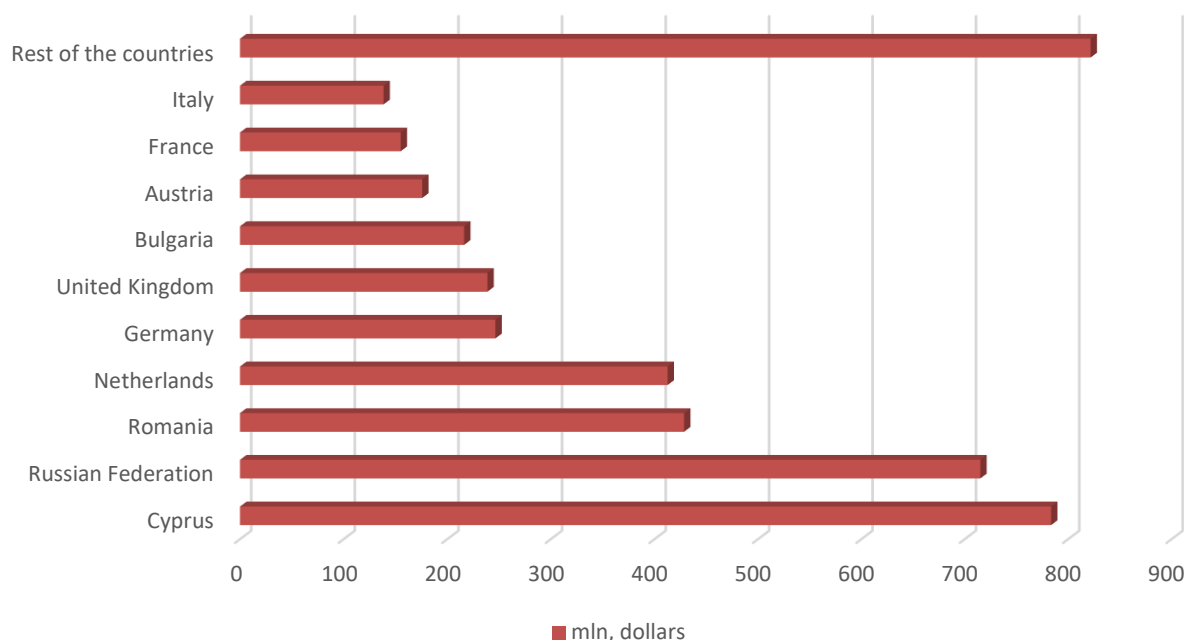

Figure 2. The major investments in the Republic of Moldova

Sursa: Agora.md (2023) / Analysis Romania support for the Republic of Moldova

Romania's foreign direct investments in the Republic of Moldova declined until 2016 when it reached 139 million dollars. At present, investments have an impressive growth and reach 430 million dollars (or 390 million euros), this is most due to the arrival of private capital and especially of private banks in Romania that have a strong presence in the Republic of Moldova. The increase in Romanian FDI from \$139 million in 2016 to \$430 million in 2023 is a testament to the strengthening economic ties between the two nations. This significant rise is primarily driven by the entry of private capital and the expansion of Romanian banks into Moldova, providing a robust framework for economic collaboration (Latiș, 2023).

From this figure we can see that Romania ranks 3rd among the largest investors of the Republic of Moldova. The contribution of foreign direct investment that Romania brings to the Republic of Moldova is 428.6 million dollars for 2023 year. That is why, Romanian investments are vital for Moldova's economy, not only in terms of capital influx but also through job creation and contributions to the local budget. These investments offer stability and growth, serving as a model for local entrepreneurs and fostering a competitive business environment. For example, the presence of Romanian banks in Moldova has enhanced the local financial sector's efficiency and resilience, providing essential financial services that support both individual and business growth.

At the same time, attracting Romanian investments in the Republic of Moldova and respecting the interests of Romanian investors is a real priority for the Government of Romania. Romanian investments in Moldova, besides offering jobs and contributing to the local budget, are also a model of good practices for local entrepreneurs.

The areas that attract the most Romanian investments in the Republic of Moldova are the trade industry, the light industry and the IT industry, due to their development and the presence of a skilled workforce. At the same time, areas such as agriculture, the energy industry and production remain sectors where Romanian investors are not present, but have great potential for investment (Latiș, 2023).

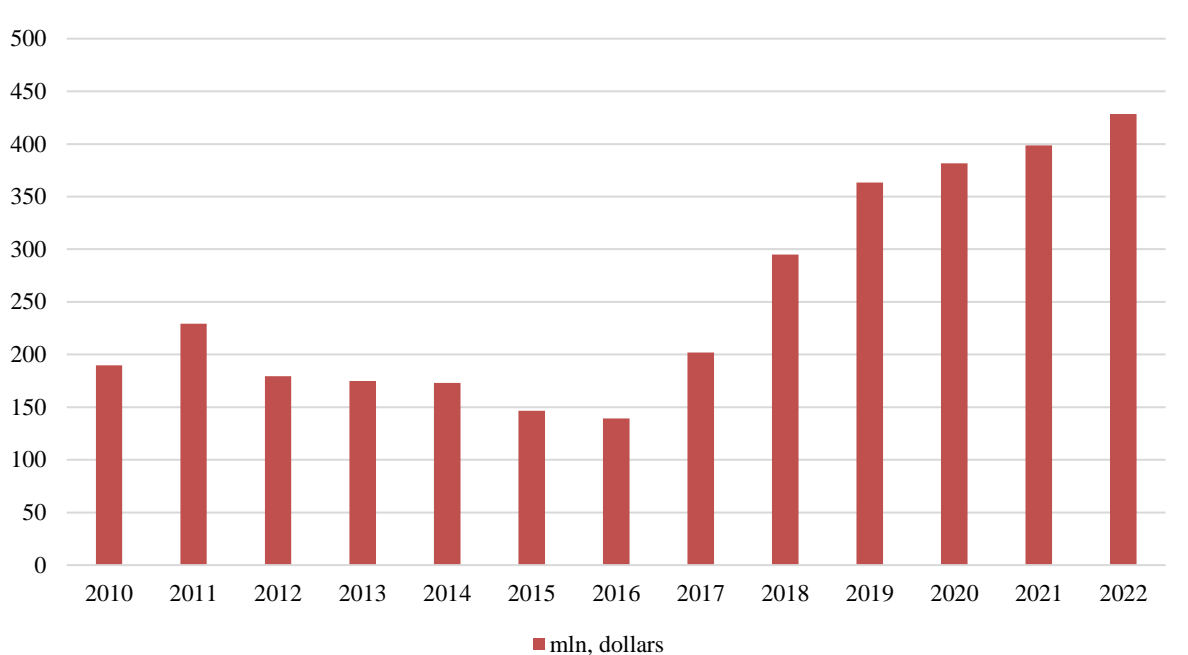

Figure 3. Foreign direct investment of Romania in the Republic of Moldova, millions of dollars

Source: Agora.md (Latiș,2023) / Foreign direct investment in the Republic of Moldova

The active role of the Romanian business community in the Republic of Moldova in deepening the bilateral economic partnership, which launched the invitation of companies to expand their businesses, jointly with Moldovan partners, including on third markets, taking advantage of the opportunities offered by the Romanian status of member of the European Union and by the free trade agreements concluded by the Republic of Moldova with the CIS states.

Romanian investments are predominantly concentrated in the trade, light industry, and IT sectors. These industries are attractive due to Moldova's skilled workforce and development potential.

Romania's investments in the trade sector help streamline supply chains and increase market efficiency in Moldova.

Investments in light manufacturing benefit from Moldova's competitive labor costs and access to broader markets.

The IT sector attracts Romanian investments due to the availability of skilled IT professionals and a growing demand for technological solutions.

The largest Romanian companies are Teraplast, the largest PVC processor, Betty Ice, the largest ice cream producer, Arabesque, one of the largest retailers of ice cream, which is the largest producer of ice cream, Prices For You, one of the largest retailers of clothing, Mos Ion, one of the largest producers of spices, Tuca, Zbarcea and Associates, among others, one of the most important law firms, Banca Transilvania, the second largest bank by assets are other examples of internationalization (Dediu, Panaete, 2019).

Attracting and supporting Romanian investments in the Republic of Moldova is a priority for the economy and well-being of the Republic of Moldova. This emphasis is evident in various governmental initiatives and support programs aimed at facilitating the entry and expansion of Romanian enterprises in Moldova.

Romanian companies see Moldova as an opportunity to expand their market in a neighboring country with significant growth potential. The proximity and common cultural links facilitate integration and functioning, making Moldova a strategic expansion of the Romanian market. The Romanian government and business institutions actively support investments in the Republic of Moldova through trade missions, investment and cooperative forums, bilateral agreements, providing essential resources and networks for successful investments.

COUNTRIES COMPARISON

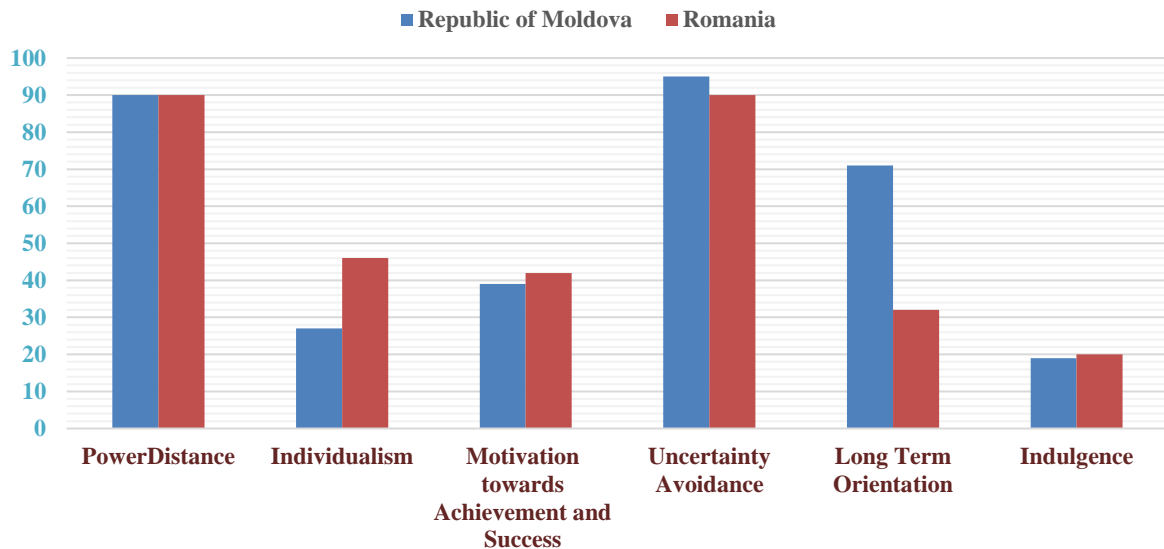

Figure 4. Country Comparison of the Republic of Moldova and Romania
Source: Author's research based on Hofstede insights country comparison tool (2024)

Based on the graph presented, we can deduce that The power distance index for Moldovan and Romanian representatives has an important play in their decision-making behavior, but also their collectivist nature makes them desire the decision of the group rather than that of the individual. They will report back to a higher power and discuss the negotiation as a group until a decision is reached. The level of tolerance for uncertainty and ambiguity the members of Moldovan and Romanian societies is very low. They have strict codes of behavior, laws, and guidelines during negotiations. Moldova is typically consensus-oriented rather than competitive. When dealing with a Moldovan negotiator, it is important to understand that the counterpart does not see the negotiation as competition. The companies from the Republic of Moldova have more precise and longer planning horizons compared to short-term cultured organizations from Romanian. It is important to consider during negotiations or other kinds of collaborations.

Table 2. Comparison of cultural dimensions in the Republic of Moldova and Romania

<i>Dimension</i>	<i>Republic of Moldova</i>	<i>Romania</i>
Power Distance	In the Republic of Moldova the power holders are very far away in society. The score of 90 indicates that the representatives who are from Moldova accept the hierarchical order, where each has a place and a mission, which does not require justification.	Romania people are used to accept the hierarchical order, where everyone knows their place well and dares to ask for something more, this being highlighted by the score of 90.
Individualism	In the Republic of Moldova is known as a collectivist culture. With a small score of 27, in this society loyalty is very important and prevails over most other social rules, and what is offensive, it leads to shame, image migration and loss of prestige.	Romania is considered a collectivist society, with a score of 46. This is shown by the close long-term commitment to the member „group”. At the same time, in this society, loyalty is essential and goes beyond most other social rules and regulations. In Romania, people promote strong relationships where everyone takes responsibility for their colleagues in their group.
Motivation towards Achievement	With a score of 39, which is a relatively low score, it is highlighted that in the Republic of Moldova the company is led by a certain dose of modesty and fairness. Representatives of this society value equality, solidarity and loyalty in their professional lives.	Romania has the score of 42 on Motivation towards achievement and success and it is considered a relatively consensual society. Representatives of this society appreciate equality, solidarity and the quality of their professional lives. Conflicts are resolved through compromise and negotiation. Most often the emphasis is on „a work for live”.
Uncertainty Avoidance	The score of 95, demonstrates that, as a nation, it finds mechanisms to avoid ambiguity. Representatives from Republic of Moldova do not accept change and are afraid of risks, because they maintain rigid codes of belief and behavior and are intolerant of unusual behaviors and ideas.	The score of 90 indicates that representatives in Romania choose to avoid uncertainty, maintaining rigid codes. In this society time is money, and people have an inner desire to be busy and work hard, precision and punctuality being the norm.
Long Term Orientation	The high score of 71 indicates that its culture is pragmatic in nature, where people believe that the truth depends a lot on the situation, context and time.	Romania has a score of 32 at this size, which means that Romania has a normative culture, where people have a strong concern in establishing the Absolute truth;
Indulgence	The low score of 19 indicates that RM culture is characterized by great restraint. People have the perception that their actions are, or could be, limited by social rules and think that indulging is somewhat wrong.	With a very low score of 20, Romanian culture is one of restraint. They do not put much emphasis on their free time and control the satisfaction of their desires. People have the perception that their actions are restrained by social rules and feel that indulging is something wrong.

Source: Authors’ research based on Hofstede insights country comparison tool (2024)

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Analyzing the intercultural dimensions in the Republic of Moldova and Romania through the perspective of globalization and glocalization, we can draw the following conclusions:

1. Navigating through the complexity of the globalization phenomenon through the lens of glocalization we deduce the important role it plays for both the representatives from Romania and the Republic of Moldova. In-depth understanding of all the subtleties of the profile of each country, facilitates effective discussions and collaborations by promoting cultural sensitivity and strategic alignment to local objectives.
2. Adopting glocalisation enables global strategies to be developed at local contexts, maximising opportunities and minimising risks. In order to succeed in signing bilateral agreements, as in the case of Romania with the Republic of Moldova, it is essential to give priority to open communication, mutual respect and willingness to compromise. Therefore, by the example of negotiations between the representatives of these two countries, we can freely observe the specifics of culture, mentality and society. Namely that the representatives in Romania are very open, focused on the present moment and it is specific that they listen to the group's decision than that of the individual, and the representatives of the Republic of Moldova are oriented towards consensus rather than competition, based on a set of well-established values that always show responsibility and respect. Thus, following the analysis of the intercultural dimensions between Romania and the Republic of Moldova, we note that there are a lot of similarities between these two countries, which indicates that a possible collaboration and negotiation, that can be truly productive and bring fruitful, mutually beneficial results.
3. Overall, the collaboration between the Republic of Moldova and Romania is a multilateral and evolutionary relationship, with the aim of promoting stability, prosperity and common cultural values in the region. Romania being the 3rd place among investors, demonstrates that by adopting localization principles, representatives can create partnerships that take advantage of globalization, while respecting the unique needs and aspirations of both nations.

REFERENCES.

1. Chibuikem O. P., 2022. *Globalization process in the modern world challenging the national economy advancement and development*, [online] Available at: <https://www.scienceopen.com/document_file/5ad5b185-a383-4423-8c49-e1cefa1c1e7c/ScienceOpenPreprint/Globalization%20Processes%20In%20The%20Modern%20World%20Challenging%20The%20National%20Economy%20Advancement%20And%20Development.pdf> [Accessed 15 June 2024];
2. Dediu, Panaete, M., 2018. *Topul celor mai mari antreprenori din Republica Moldova*, [online] Available at: <<https://www.zf.ro/zf-24/topul-celor-mari-antreprenori-republica-moldova-conferinta-republica-moldova-romania-investitii-comert-finantare-prima-data-ziarul-financiar-merge-chisinau-impreuna-banca-transilvania-gasi-cele-bune-17342211>> [Accessed 17 May 2024];
3. Fairman, G., 2023. *Advantages of Glocalization for Medium to Large Businesses*, [online] Available at: <<https://www.bureauworks.com/blog/advantages-of-glocalization-for-medium-to-large-businesses>> [Accessed 02 June 2024];
4. Hofstede, G., (2024). *Country comparison tool*, [online] Available at: <<https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool>> [Accessed 19 June 2024];
5. Latiș, D., 2023. *Analiză: România oferă cel mai mult sprijin R.Moldova pentru integrarea economică în UE*, [online] <<https://agora.md/2023/12/02/analiza-romania-ofera-cel-mai-mult-sprijin-rmoldova-pentru-integrarea-economica-in-ue>> [Accessed 03 June 2024];
6. Pîrlog, A., 2021 National Cultural Profile in the Republic of Moldova According Hofstede and Trompenaars-Hampden-Turner Models. Available at: : <http://www.rmci.ase.ro/no22vol4/02.pdf> [Accessed 20 June 2024];

7. Postan, L., 2023. *Glocalization vs. Globalization*, [online] Available at: <<https://www.getblend.com/blog/glocalization-vs-globalization/#:~:text=Globalization%20refers%20to%20the%20process,to%20local%20markets%20and%20Ocultures>> [Accessed 09 June 2024];
8. Pérez, L., P., C., 2020. *From globalization to glocalization*, [online] Available at: <<https://medium.com/@unitedperuvianyouth/from-globalization-to-glocalisation-1f53d3cabe00>> [Accessed 17 June 2024];
9. You Matter, 2019. *Globalization: Definition, Benefits, Effects, Examples - What is Globalization?*, [online] Available at: <<https://youmatter.world/en/definitions/definitions-globalization-definition-benefits-effects-examples/>> [Accessed 17 June 2024].

BUILDING BRIDGES, NOT WALLS IN A GLOBALIZED SOCIETY: PREPARING YOUNG CITIZENS FOR A MULTILINGUAL AMBIANCE

CZU: 81'246.3:339.9

DOI: <https://doi.org/10.53486/micg2024.13>

VASILACHI Serghei,

university assistant, ASEM

ASEM, Republic of Moldova, Chisinau, Banulescu-Bodoni 61,

e-mail: s.vasilachi@ase.md

ORCID: 0000-0003-0703-1857

DOMBROVSCHI Livia

1st-year student, IERD

ASEM, Republic of Moldova, Chisinau, Banulescu-Bodoni 61,

e-mail: dombrovschi.livia@ase.md

ORCID: 0009-0009-3176-7427

Abstract. *A change in language instruction methods is required due to the growth of globalization and increased worldwide mobility. Even though English is still an important lingua franca, multilingualism must be encouraged through a well-rounded approach. This article discusses contemporary educational approaches like translanguaging and intercultural competency development as it examines the advantages of multilingual education and emphasizes the need to move beyond monolingual paradigms and embrace the strengths of multilingual learners. In addition, it looks at how technology functions in a multilingual classroom and the difficulties associated with curriculum development and teacher preparation. Lastly, the paper offers ways to strike a balance between learning English and maintaining a mother tongue legacy, with the goal of giving young people the communication skills they need to succeed in our globalized society.*

Key words: *multilingualism, language education, mother tongue, lingua franca, translanguaging, intercultural competence*

JEL CLASSIFICATION: A: 23

1. INTRODUCTION

English serves as the lingua franca for trade, work, and education in today's multilingual world. Proficiency in the language is essential for anybody hoping to succeed professionally or academically in the twenty-first century. Language policy should concentrate on ways to give more equal access to high levels of English language proficiency so that these opportunities are inclusive rather than exclusive and open to all socioeconomic groups. English has a lot of promise. English is insufficient as a communication medium, nevertheless. A well-run language program can help ensure that students learn English effectively and are assimilated into society without sacrificing their native tongue, culture, or sense of place.

Being multilingual and having a solid command of English are especially important in this day of rapidly growing global mobility. People move for a variety of reasons, such as to escape oppression and war or to pursue better opportunities, but it is evident that migration patterns and the degree to which migrants can integrate and contribute to their host societies are significantly influenced by the languages they can speak or aspire to speak. This emphasizes the need for an international language policy that provides people with the languages and language proficiency they need both at home and in other countries (Arocena, E., Cenoz, J. & Gorter, D., 2015).

We should be able to speak a wide variety of languages and understand which ones are best to learn for specific goals thanks to education. This is in favor of a language policy that both promotes and safeguards the value of several languages while also improving the curriculum, instruction, and learning in state education. Languages collide and overlap in a multicultural and multilingual society. The work on code-switching and translanguaging is an example of the frequently disorganized practice of multilingual households, cities, and schools (Cenoz, J., 2013).

This means that it needs to be found out how to give people the language skills needed for a multilingual society and how to teach them the necessary awareness of the linguistic and cultural needs of their fellow citizens. The purpose of compulsory education is vital, and we need a language education plan that protects the legacy of mother tongues while simultaneously educating children for a globalized world in which English is the primary language. There are implications for curriculum design and teacher preparation in state education at the primary and secondary levels. It is evident that further research is required to figure out how to hasten young people's development of high-level language proficiency, perhaps through new pedagogical models that steer clear of the low (Angelovska, T., 2018).

Thus, the ability of people or civilizations to speak more than one language is referred to as multilingualism. This might range from a bilingual person who speaks two languages fluently to actual polyglots who speak many languages (Gorter & Cenoz, 2011). The capacity to communicate fluently in three or more languages is known as multilingualism. Therefore, studies indicate that the majority of people on the planet may actually be multilingual, with monolingualism being the exception (Escamilla, K., Hopewell, S., Butvilofsky, S., Sparrow, W., Soltero-Gonzalez, L., Ruiz-Figueroa, O. & Escamilla, M., 2013).

Multilingualism is becoming more common and significant in today's interconnected world due to a number of causes that have a significant impact on society as a whole. Thus, the ability of people or civilizations to speak more than one language is referred to as multilingualism. This might range from a bilingual person who speaks two languages fluently to actual polyglots who speak many languages (Gorter & Cenoz (2011).

In today's interconnected world, multilingualism is becoming increasingly prevalent and important due to several factors that affect the entire society a lot (figure 1).

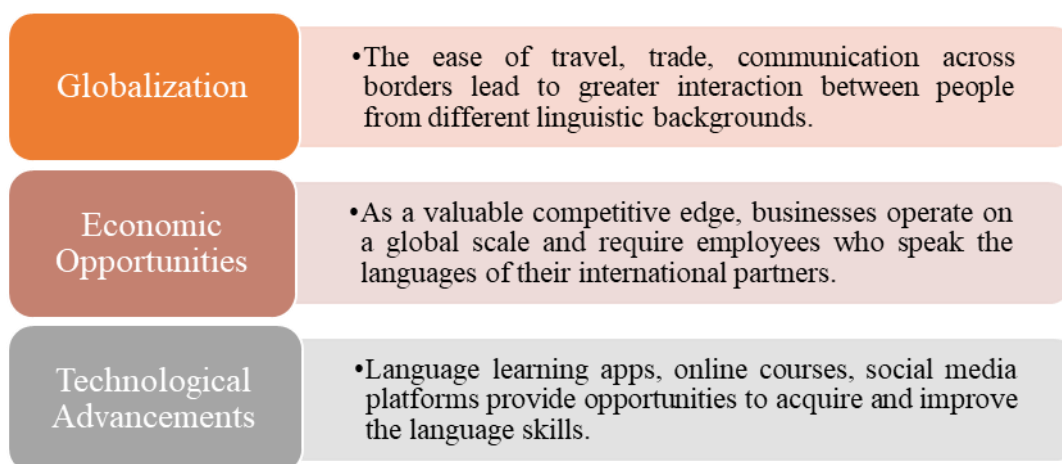

Figure 1. Major catalysts of multilingualism

Source: **Elaborated by the author based on (article Multilingualism: A Very Short Introduction John C. Maher <https://doi.org/10.1093/actrade/9780198724995.001.0001>)**

Embracing multilingualism not only enhances communication and collaboration but also enriches individuals' personal and professional lives by opening doors to new experiences and perspectives.

2. THE IMPACT OF MULTILINGUALISM ON LANGUAGE TEACHING

Fluency in a single target language, usually English, was the main goal of traditional language education approaches. But this monolingual approach must change in light of the growing multilingual population. Teachers are starting to recognize that multilingual students do exist and that they have some language proficiency already. This creates opportunities for innovative teaching strategies that use these already-spoken languages as a basis for learning new ones.

Translanguaging is one method that encourages pupils to use all of their languages in the classroom (Cenoz, J. & Gorter, D., 2017). This confirms students' preexisting linguistic vocabulary, which not only promotes greater knowledge but also boosts confidence. Moreover, learning a language now involves more than just grammar and vocabulary. Current approaches seek to foster intercultural competency, giving students the tools they need to successfully navigate and communicate across cultural boundaries. According to research, learning many languages has a number of advantages for one's cognitive abilities. They exhibit a higher level of metalinguistic awareness, or the capability to take into account the innate structure of language. This results in a better understanding of grammatical rules and how languages function. Additionally, bilingualism enhances cognitive flexibility by facilitating kids' ability to switch between languages and draw connections between them, which accelerates vocabulary expansion and enhances overall language competency. Therefore, a number of advantages of multilingualism for language acquisition could be listed, including:

- Metalinguistic awareness;
- Cognitive flexibility;
- Growth of vocabulary;
- Identity and motivation;

Those who are multilingual have a richer comprehension of language by being exposed to a variety of grammatical structures and phonemes. This encourages a cognitive understanding of language mechanics, which is useful when learning a new language. The process of switching between languages helps learners develop cognitive control, which enables them to focus differently and change the way they think. This adaptability contributes to an improved understanding of grammatical rules and new language concepts (Cenoz, J. & Gorter, D., 2015).

Learners commonly come across cognates—words that have similar meanings and origins in different languages. They can more effectively increase their vocabulary in the target language by identifying these relationships. Those who are multilingual frequently have a high internal motivation to learn languages because they want to interact with people from other backgrounds and cultures. This drive may encourage increased participation in.

The following tactics can be used by language educators to capitalize on the capabilities of multilingual learners, highlighting the pedagogical implications in this field (Aguirregoitia Martinez, A., Bengoetxea Kortazar, K. & Gonzalez-Dios, I., 2021) Translanguaging;

- Emphasizing language acquisition techniques;
- Content and Language Integrated Learning (CLIL);
- Honoring multilingualism.

The goal of translanguaging is to help learners grasp the target language more easily by encouraging them to use all of their linguistic resources, including their home tongue. This may entail interpreting ideas, switching between codes, and making linguistic analogies (Creese, A. & Blackledge, A., 2010).

Two ideas form the basis of pedagogical translanguaging, which questions the powerful language separation theories that permeate schools. The first is that when students are exposed to multiple languages at once, they may become confused. The best way to avoid this is for the school system to enforce language separation by designating distinct teachers for each language and adhering to strict time and space allocation guidelines (Cenoz, J. & Gorter, D., 2020)

Maximizing exposure to the target language is the second strategy for promoting linguistic compartmentalization in schools. The strong legacy of language segregation can be observed in establishments that work to promote multilingual competency in several languages as well as in schools that instruct children who speak diverse native tongues in the majority language.

Promoting multilingualism in classrooms and advocating for an integrated approach to language learning are the two main objectives of pedagogical translanguaging. In this element, we propose that students' linguistic and academic development may be enhanced by utilizing the resources that multilingual speakers have at their disposal. Languages may support one another, and prior language learning is a great resource for teachers. Another argument is that, even in cases when the target language is a minority language, having two or more languages in the same class does not equate to less exposure to it.

Pedagogical translanguaging across the curriculum and the use of the minority language in other contexts can easily offset the time spent activating resources from the majority language in the minority language. As **Cenoz and Gorter (2020)** argue, it appears counterintuitive to disregard and avoid exploiting multilingual students' resources by employing a monolingual strategy when the purpose is to foster multilingual competencies. Multilingual students' diverse backgrounds might serve as valuable resources for learning other languages and academic disciplines.

One of the aims of pedagogical translanguaging is to enhance metalinguistic awareness so that multilingual speakers benefit from their own multilingualism. **Figure 3** shows how the resources multilingual speakers have can influence the development of multilingual competence through metalinguistic awareness. Pedagogical translanguaging has two roles: (i) to influence the development of metalinguistic awareness by enhancing an optimal use of multilingual resources and (ii) to influence metalinguistic awareness so that it results in increased multilingual competence.

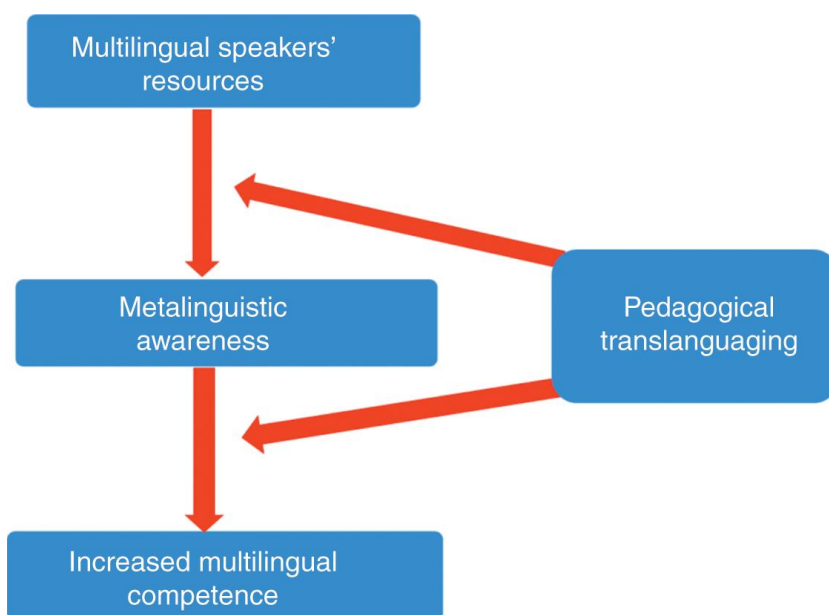

Figure 2. Pedagogical translanguaging and metalinguistic awareness

Source: <https://www.cambridge.org/core/elements/pedagogical-translanguaging/67802C1E5AE4A418AE3B8E2DEFBAD30A>

Multilingualism has been associated with enhanced metalinguistic awareness in studies on the outcomes of bilingualism, particularly when explaining the positive influence of bilingualism on third language acquisition (Cenoz, 2013). The positive association of multilingualism with metalinguistic awareness can be explained because the multilingual speakers' repertoire is broader and has more resources, and this prior knowledge can be used when a third language is acquired. Moreover, many multilinguals have more expertise as language learners because they have learned other languages apart from their first language (Rauch, Naumann and Jude Rauch, Naumann & Jude, 2011). When learning a third or additional language, multilingual speakers can apply metalinguistic strategies that they have already developed previously (Yarahmadzahi, 2020).

Another key reason to employ multilingual resources from the entire language repertoire is that it is natural for students to rely on what they already know and have at their disposal (Morales, Schissel, and López-Gopar, 2020). Students associate new knowledge with previous information, and instructional translanguaging tries to reinforce this process. Multilingual speakers tend to employ languages in a fluid and spontaneous manner (García and Li, 2014; Duarte, Kirsch, and Duarte (2020).

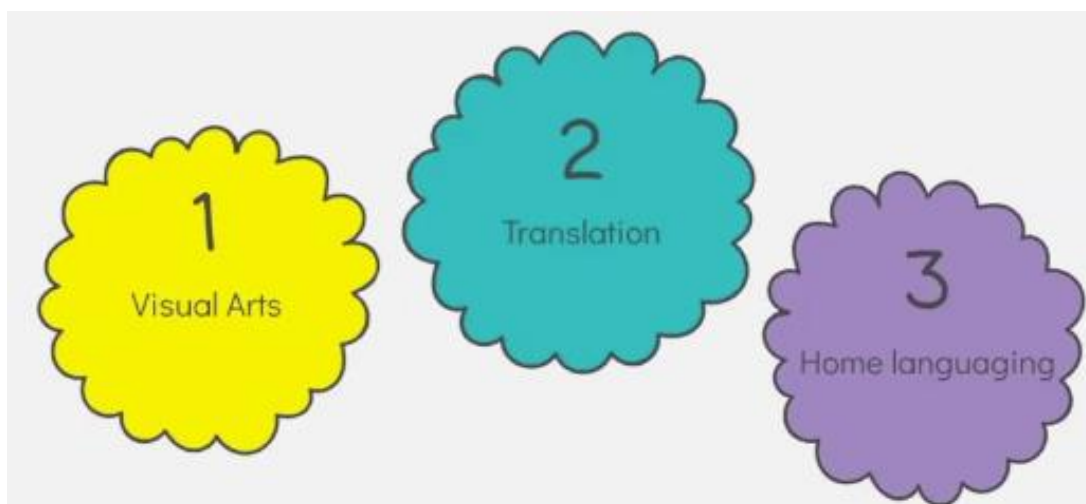

Figure 3. Steps of applying translanguaging inside the classroom
Source: <https://www.eltbuzz.com/resource/translanguaging-excellence/>

Effective language learning practices, such as metacognitive skills and self-monitoring procedures, can be explicitly taught by educators to their students. This gives them the ability to handle the challenges of learning two or more languages at once using two metacognitive methods, like (Tedick and Lyster Tedick & Lyster, 2020):

1. Planning and goal-setting: Assist students in evaluating their abilities in both their target and native tongues. They are able to plan how to use translanguaging to support particular learning objectives because of their self-awareness. Before translating phrases into the target language, a student may choose, for instance, to brainstorm terminology associated with a science idea in their home tongue.

2. Monitoring and assessment: Assist students in keeping an eye on their comprehension while engaging in translanguaging activities. This could entail getting their help in identifying any areas of misunderstanding, then using.

Learners are able to apply their emerging language skills in a relevant setting when language acquisition and subject matter are integrated. For multilingual learners who are able to make links between their prior knowledge and the target language, this can be especially helpful.

Within the context of celebrating multilingualism, creating a classroom atmosphere that values language diversity can greatly enhance students' educational experiences. Establishing a school culture that values multilingualism empowers students and gives them a sense of self-worth. This may entail encouraging students to share their language experiences and using a variety of cultural elements. By fostering an atmosphere in the classroom that values multilingualism in these ways, teachers can encourage students to value their linguistic diversity, foster a feeling of community, and acquire the abilities and dispositions required to prosper in a world growing more linked (Arocena, E., Cenoz, J. & Gorter, D., 2015).

Teachers can do more with CLIL than only teach language and content by using translanguaging. They have the ability to establish a lively learning atmosphere that values multilingualism, gives students agency, and builds self-assurance and pride among the students. Being multilingual is a great advantage when studying a language. Understanding the cognitive and motivational benefits of multilingual students can help language teachers create inclusive and productive lesson plans. This change toward accepting multilingualism can enable students to develop into flexible, lifelong language learners as well as proficient speakers of their target language (Aguirregoitia Martinez, A., Bengoetxea Kortazar, K. & Gonzalez-Dios, I., 2021).

Pedagogical translanguaging is at the crossroads of several areas of applied linguistics because it is related to bilingual and multilingual education, second and foreign language acquisition and teaching and majority and minority languages. Pedagogical translanguaging broadens the original concept by including a wide range of possibilities beyond the alternation of languages in the input and output and also by proposing the integrated use of languages for phonetic, lexical, morphosyntactic, pragmatic and discourse levels. Moreover, pedagogical translanguaging is not limited to two languages and can include three or more.

Pedagogical translanguaging aims to develop multilingualism across the curriculum. A key feature is that it activates prior knowledge, which in this context refers to the pre-existing knowledge that students have in their multilingual repertoire. A key feature is that it activates prior knowledge, which in this context refers to the pre-existing knowledge that students have in their multilingual repertoire. By activating this knowledge, students make more progress in the development of their multilingual competence. Pedagogical translanguaging adopts a heteroglossic multilingual approach to enhance linguistic and academic development through the implementation of planned didactic activities. Another key feature of pedagogical translanguaging is metalinguistic awareness, understood as the ability to reflect on language and to focus on language as an object. Pedagogical translanguaging practices can have different levels of intensity. The strongest practices aim at enhancing metalinguistic awareness by analysing and reflecting on language when using two or more languages for teaching in the same lesson. The focus on metalinguistic awareness is not as strong in other pedagogical translanguaging practices (Cenoz, J. & Gorter, D., 2020).

Pedagogical translanguaging can enhance the comprehension of academic content at different levels. The resources multilingual students have in their whole linguistic repertoire can be useful to reflect crosslinguistically when unpacking complex vocabulary, analysing the structure of a text or understanding logical connectors (Cenoz, J. & Gorter, D., 2020).

A key idea in this element is context. Pedagogical translanguaging has to be designed and implemented taking into account the characteristics of the school context and the sociolinguistic context where the school is located. The university context refers to the aims of the programme, the language(s) of the students and teachers, the languages in the curriculum and the languages of communication at school. The sociolinguistic context refers to the languages used in the specific community where the school is located and the institutional support these languages receive. In the

wider context, the national and international prestige of the languages involved is also important. In this Element, we highlight that pedagogical translanguaging has to be sustainable so as to promote the protection and development of minority languages (Cenoz, J. & Gorter, D., 2020).

In a multilingual setting, technology opens up new options for language acquisition. Interactive language learning applications provide a variety of learning preferences and enable customized instruction that takes into account students' multilingual upbringings. Online learning environments are more global and engaging as they enable collaboration between students from different nations and native speakers (Baker, C. & Wright, W. E., 2017).

3. CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN MULTILINGUAL PEDAGOGY

In contemporary education, integrating multilingual pedagogy offers both potential and obstacles. There are challenges of adjusting to this change, highlighting the significance of curriculum development that is flexible and teacher preparation. It examines methods for striking a balance between learning English and preserving one's mother tongue heritage, emphasizing the value of encouraging multilingualism as a teaching tool. Teachers can effectively use linguistic variety to improve student learning results by attending to these important variables (Cammarata, L. & Tedick, D., 2012).

Language diversity is a defining feature of the global educational scene, and as a result, pedagogical approaches must be reevaluated to better meet the needs of multilingual learners. This change presents a number of difficulties, such as managing multilingual classrooms well, developing curricula that accommodate a range of language proficiency, and maintaining mother tongue heritage while promoting English proficiency. Nonetheless, these difficulties present teachers with chances to create a welcoming and stimulating learning environment. As a result, the following could be listed as the primary difficulties in multilingual pedagogy (Cenoz, J., 2017).

1. *Teacher preparation:* In order to effectively oversee multilingual classrooms and capitalize on the different linguistic ability of their students, educators must complete extensive preparation. This entails becoming proficient in cultural sensitivity, language teaching practices, and methods for fostering language development among learners of different skill levels.

2. *Curriculum development:* It's critical to create a curriculum that can be easily modified to meet the needs of students who are learning multiple languages. Teachers need to create teaching resources that support students from a variety of language backgrounds and help them develop transferrable language abilities like critical thinking and communication techniques.

It is essential to strike a balance between mother tongue and English acquisition in order to support students' overall development and cultural preservation. The preservation of students' mother tongue heritage must be given priority in educational practices in order to achieve this balance, while simultaneously fostering English language acquisition (Cenoz, J., 2015).

First and foremost, maintaining cultural identity and promoting cognitive growth depend on preserving mother tongue heritage. It is essential to combine education in one's mother tongue with English language acquisition. Programs for dual language education, which give equal teaching time to English and the native tongue, present a viable strategy. This methodology maintains students' ties to their cultural heritage while guaranteeing English competence.

Second, encouraging multilingualism is essential to developing a welcoming classroom atmosphere that values linguistic diversity. Students who see the benefits of multilingualism are more likely to see their varied linguistic backgrounds as assets than as obstacles. In order to empower students from different language origins and improve their sense of belonging in the classroom, instructors should encourage kids to take pride in and be strong in their multilingual talents (Cenoz, J. & Gorter, D., 2011).

Teachers may establish inclusive learning environments that respect students' cultural identities and encourage academic success by finding a balance between mother tongue

preservation and English acquisition. Seeing multilingualism as a strength and source of pride helps create an education system that is more egalitarian and sensitive to cultural differences (Cenoz, J. & Gorter, D., 2014).

A sophisticated awareness of the opportunities and difficulties presented by linguistic variety is necessary to successfully navigate the complexity of multilingual education. Through the prioritization of teacher training, adaptable curriculum design, and the conservation of students' mother tongue heritage in conjunction with English language acquisition, educators may establish inclusive learning environments that foster students' academic and cultural success. Adopting multilingualism promotes a broader understanding of the various cultures and viewpoints that exist within the global society in addition to improving language ability (Cummins, J., 1979).

4. A PRACTICAL APPROACH TO TRANSLANGUAGING

The IER (International Economic Relations) students were given the opportunity to use of translanguaging through *visual aids*.

Discussing about "Letters of Credit," a crucial concept in international trade, the teacher might not just explain it in English, but also pull up a Google image. The image could be a flowchart, with the steps labeled in both Romanian ("Scrisoare de credit") and English ("Letter of Credit"). Arrows would connect the steps, making the process visually clear.

Another great example was the use of infographics. Studying the "Incoterms," a complex system of international trade terms, the teacher could display an infographic with the different Incoterms listed in both Romanian and English, alongside icons that illustrate the responsibilities of the buyer and seller under each term. This visual representation paired with their native language makes understanding these dry terms much easier.

These visual aids in translanguaging serve a few purposes. First, they break down complex concepts into manageable chunks. Second, by seeing the Romanian alongside the English, the students can grasp the vocabulary much faster. Finally, the visuals themselves add another layer of understanding, making the information more memorable.

Overall, the teacher's use of translanguaging with visual aids makes learning international economic concepts in English much more engaging and effective. It bridges the language gap and allows us to excel in our studies.

As ESP students focusing on International Economic Relations, navigating complex economic concepts can feel like traversing a minefield of unfamiliar vocabulary. But here's where translanguaging comes in as a powerful tool, and *translation* plays a key role within it.

One of the most impactful strategies is the use of compiling glossaries. This might seem like a simple exercise – translating terms from English to Romanian, students' native language. However, it goes far deeper than a one-to-one word swap.

By translating economic terms, the students bridge the gap between the technical language of textbooks and the way they naturally understand these concepts. They delve into the nuances of each term, ensuring the Romanian explanation captures the full essence of the English definition. This not only solidifies their grasp of the concept but also allows them to readily switch between languages when discussing these ideas – a crucial skill for navigating the international economic landscape.

A strong example could be negotiations with a foreign partner, where the ability to seamlessly translate economic jargon fosters clear communication and avoids misunderstandings. Here's where the glossary comes in handy. Students can quickly reference the precise Romanian equivalent of an English term, ensuring both parties are on the same page.

But translation goes beyond simple vocabulary exchange. It allows us to explore the cultural context surrounding economic terms. For example, the Romanian term for "quantitative easing" might not have a direct English equivalent. By delving into the specific Romanian explanation,

students gain a deeper understanding of how this concept is perceived within their own economic framework.

Translation, within the context of translanguaging, empowers students to leverage the strengths of both languages. They utilize their native Romanian as a springboard to grasp the intricacies of English economic terminology. This two-way flow of understanding not only enhances their learning but also equips them to navigate the complexities of international economic relations with confidence.

In their International Economic Relations ESP class, the concept of translanguaging has become a game-changer. Forgetting the days of feeling tongue-tied – now, the teacher actively encourages them to use their native languages alongside English. This third strategy, focusing on *home languaging*, is a true brilliant.

When students are grappling with a complex economic term like "comparative advantage", instead of staring blankly, they can discuss it in your first language, Romanian, Russian, or even English (for some of them). This sparks a whole new level of understanding and the teacher provides additional resources – books, articles – in these languages, making the concepts click.

But it goes beyond just understanding, this home languaging creates a welcoming environment by showing the teacher's values and appreciating students' entire linguistic background. It fosters empathy too – when someone explains a concept in their native language, students gain a deeper understanding of their perspective. Suddenly, the classroom becomes a vibrant tapestry of languages, all contributing to a richer learning experience.

Hence, here the power of translanguaging via home languaging breaks down barriers, builds bridges, and makes learning not just effective, but truly empowering.

CONCLUSIONS:

Students found the teacher's use of translanguaging through *visual aids* incredibly helpful. It bridges the gap between the technical concepts students are learning in English and their understanding in Romanian.

Nowadays, translanguaging is one of the most influential concepts in bilingual and multilingual education. It is a planned strategy aimed at developing proficiency in two or more languages. As we have seen, it is a polysemic term and its use varies in different contexts. The contribution of different translanguaging theories and research studies to the fields of multilingualism, sociolinguistics and applied linguistics challenges many traditional theoretical approaches and practices by offering new original ways of looking at language and education. This element focuses on pedagogical translanguaging, and it is closely related to the original meaning of translanguaging and goes beyond it.

Multilingual students have resources in their multilingual repertoire, but these resources often need to be activated so that they develop metalinguistic awareness and improve their multilingual competence. Pedagogical translanguaging practices can have different degrees of intensity depending on their focus on metalinguistic awareness and the use of different languages in the same class. Assessment based on multilingual and translanguaging pedagogies can take various shapes depending on context.

As a theoretical and practical approach, pedagogical translanguaging aims at improving learning across the curriculum. In this element, we presented its core characteristics and propose practices that can maximise the resources multilingual students have at their disposal.

Future progress in this area will depend on the development of theoretical and empirical studies that can take the state-of-the-art on pedagogical translanguaging further. A pressing challenge, among others, is to obtain evidence regarding the optimal ages, grades, intensity and the required level of multilingual competence for its implementation, as well as the specific ways to make translanguaging sustainable in the case of minority languages. The number of studies

comparing the results obtained in language and content by groups that have followed translanguaging pedagogies and control groups is still very limited, and it is necessary to confirm the positive findings in different contexts.

In fact, languages can be regarded as friends and not enemies. Schools have traditionally adopted monolingual ideologies and have tried to isolate languages, but multilingual speakers' languages are not isolated. Speakers know that depending on their interlocutors, they can use one of their languages in some contexts, while in others they can use resources from their whole linguistic repertoire so as to communicate more effectively.

Pedagogical translanguaging aims at helping students learn languages and academic content more efficiently.

Pedagogical translanguaging aims to empower multilingual students who have not reached this point and need to develop their metalinguistic awareness crosslinguistically so as to benefit from their own multilingual repertoire. Improved multilingual competence will certainly lead to the acquisition of additional languages and a deeper understanding of academic subjects.

REFERENCES:

1. Aguirregoitia Martinez, A., Bengoetxea Kortazar, K. & Gonzalez-Dios, I., 2021. *Are CLIL texts too complicated? A computational analysis of their linguistic characteristics*. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*, 9, 4–30.
2. Angelovska, T. & Hahn, A. (2014). Raising language awareness for learning and teaching grammar. In Benati, A., Laval, C. & Arche, M., eds., *The Grammar Dimension in Instructed Second Language Learning*. London: Bloomsbury Academic, pp. 185–207.
3. Angelovska, T., 2018. *Cross-linguistic awareness of adult L3 learners of English: A focus on metalinguistic reflections and proficiency*. *Language Awareness*, 27, 136–52.
4. Arocena, E., Cenoz, J. & Gorter, D., 2015. *Teachers' beliefs in multilingual education*. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*, 3, 169–93.
5. Baker, C. & Wright, W. E., 2017. *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. Bristol, UK: Multilingual Matters.
6. Ballinger, S., Lyster, R., Sterzuk, A. & Genesee, F. (2017). Context-appropriate crosslinguistic pedagogy: Considering the role of language status in immersion education. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*, 5, 30–57.
7. Bialystok, E. & Barac, R. (2012). Emerging bilingualism: Dissociating advantages for metalinguistic awareness and executive control. *Cognition*, 122, 67–73.
8. Block, D. (2007). Bilingualism: Four assumptions and four responses. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 1, 66–82.
9. Cammarata, L. & Tedick, D., 2012. *Balancing content and language in instruction: The experience of immersion teachers*. *The Modern Language Journal*, 96, 251–269.
10. Canagarajah, S. (2007). Lingua franca English, multilingual communities, and language acquisition. *Modern Language Journal*, 91, 921–37.
11. Cenoz, J. & Gorter, D., 2011. *Focus on multilingualism: A study of trilingual writing*. *The Modern Language Journal*, 95, 356–69.
12. Canagarajah, S. (2018). Translingual practice as spatial repertoires: Expanding the paradigm beyond structuralist orientations. *Applied Linguistics*, 39, 31–54.
13. Cenoz, J. (2009). *Towards Multilingual Education*. Bristol, UK: Multilingual Matters. [Google Scholar](#)
14. Cenoz, J. & Gorter, D., 2012. *Focus on multilingualism as an approach in educational contexts*. Berlin: Springer, pp. 230–38.
15. Cenoz, J., 2013. *The influence of bilingualism on third language acquisition: Focus on multilingualism*. *Language Teaching*, 46, 71–86.

16. Cenoz, J. & Gorter, D. (2013). Towards a plurilingual approach in English language teaching: Softening the boundaries between languages. *TESOL Quaterly*, 47, 591–599.
17. Cenoz, J. & Gorter, D. (2014). Focus on multilingualism as an approach in educational contexts. In Creese, A. & Blackledge, A., eds., *Heteroglossia as Practice and Pedagogy*. Berlin: Springer, pp. 239–54.
18. Cenoz, J. & Gorter, D. (2015). Towards a holistic approach in the study of multilingual education. In Cenoz, J. & Gorter, D., eds., *Multilingual Education: Between Language Learning and Translanguaging*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1–15.
19. Cenoz, J., 2015. *Content-based instruction and content and language integrated learning: The same or different?* *Language, Culture and Curriculum*, 28, 8–24.
20. Cenoz, J. & Gorter, D., 2016, *Multilingual Education: Between Language Learning and Translanguaging*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1–
21. Cenoz, J., 2017. *Translanguaging in school context. International perspectives: An introduction*. *Journal of Language, Identity and Education*, 16, 193–198.
22. Cenoz, J. & Gorter, D., 2017. *Sustainable translanguaging and minority languages: Threat or opportunity?* *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 38, 901–12.
23. Cenoz, J. & Gorter, D. (2020). Pedagogical translanguaging: An introduction. *System*, 92.
24. Creese, A. & Blackledge, A., 2010. *Translanguaging in the bilingual classroom: A pedagogy for learning and teaching?* *The Modern Language Journal*, 94, 103–15.
25. Creese, A. & Blackledge, A., 2012. *Heteroglossia as Practice and Pedagogy*. Berlin: Springer, pp. 239–54.
26. Cummins, J., 1979. *Cognitive/academic language proficiency, linguistic interdependence, the optimum age question and some other matters*. *Working Papers on Bilingualism*, 19, 121–129.
27. Escamilla, K., Hopewell, S., Butvilofsky, S., Sparrow, W., Soltero-Gonzalez, L., Ruiz-Figueroa, O. & Escamilla, M., 2013. *Biliteracy from the Start: Literacy Squared in Action*. Philadelphia, PA: Caslon
28. Gabrys-Barker, D. (2012). *Cross-linguistic Influences in Multilingual Language Acquisition*. Berlin: Springer
29. Galante, A. (2020a). Translanguaging for vocabulary development: A mixed methods study with international In Tian, Z., Aghai, L., Sayer, P. & Schissel, J. L., eds., *Envisioning TESOL Through a Translanguaging Lens*. Cham, Denmark: Springer, pp. 293–328.
30. Galante, A. (2020b). Pedagogical translanguaging in a multilingual English program in Canada: Student and teacher perspectives of challenges. *System* 92, 1–16.
31. Ganuza, N. & Hedman, C. (2017). Ideology vs. practice: Is there a space for translanguaging in mother tongue instruction? In B. A. Paulsrud, J. Rosén, B. Straszer & A. Wedin, eds., *New Perspectives on Translanguaging and Education*. Bristol, UK: Multilingual Matters, pp. 208–26
32. García, O. (2009). *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. Malden/Oxford: Wiley/Blackwell.
33. García, O. & Sylvan, C. E. (2011). Pedagogies and practices in multilingual classrooms: Singularities in pluralities. *The Modern Language Journal*, 95, 385–400.
34. García, O. & Lin, A. (2017). Translanguaging and bilingual education. In García, O., Lin, A., & May, S., eds., *Bilingual Education: Encyclopedia of Language and Education*, Vol. 5. Berlin: Springer, pp. 117–30
35. García, O. & Li, W. (2014). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. London: Palgrave Macmillan
36. García, O. & Otheguy, R. (2020). Plurilingualism and translanguaging: Commonalities and divergences. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23, 17–35.
37. Cummins, J. (2021a). Translanguaging: A critical analysis of theoretical claims. In Juvonen, P. & Källkvist, M., eds, *Pedagogical Translanguaging: Theoretical, Methodological and Empirical Perspectives*. Bristol, UK:
38. Daniel, S., Jiménez, R. T., Pray, L. & Pacheco, M. B. (2019). Scaffolding to make translanguaging a classroom norm. *TESOL Journal*, 10, 1–14.
39. Duarte, J. (2020). Translanguaging in the context of mainstream multilingual education. *International Journal of Multilingualism*, 17, 232–47.

40. Duarte, J. & Kirsch, C. (2020). Introduction: multilingual approaches to teaching and learning. In Kirsch, C. & Duarte, J., eds., *Multilingual Approaches for Teaching and Learning. From Acknowledging to Capitalising on Multilingualism in European Mainstream Education*. New York: Routledge, pp. 1–12.
41. Williams, C. (2000). Bilingual teaching and language distribution at 16+. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 3, 129–48.
42. <https://www.cambridgeenglish.org/Images/539682-perspectives-impact-on-multilingualism.pdf> (introduction, theoretical approach, Cambridge assessment English)
43. Mariana Fuciji, 2015. *On the conditions of teaching English in the Republic of Moldova* https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/43-47_53.pdf
44. Multilingual Learning: How To's and Strategies for Teachers <https://sphero.com/blogs/news/multilingual-learning>
45. What Is Translanguaging and How Is It Used in the Classroom? <https://www.edweek.org/teaching-learning/what-is-translanguaging-and-how-is-it-used-in-the-classroom/2023/07>
46. Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://rm.coe.int/1680459f97>Google Scholar
47. Council of Europe. (2011). *The European Language Portfolio*. www.coe.int/en/web/portfolioGoogle Scholar
48. Council of Europe. (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors*. <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>Google Scholar
49. Cenoz, J. & Gorter, D. (2018). Let's make the most of multilingualism. Online video clip. www.youtube.com/watch?v=vg8i2UHAF8sGoogle Scholar
50. Dr. Denise Furlong, 2022. *Translanguaging Like an Artist* <https://www.edumatch.org/post/translanguaging-like-an-artist?ref=eltbuzz>

În redacția autorilor

Publicație electronică
Coli editorial 10.30
Comanda nr. 60

Serviciul Editorial-Poligrafic al Academiei de Studii Economice din Moldova
Chișinău, MD-2005, str. Bănulescu-Bodoni 59. Tel.: 022-402-910
